

ADMINISTRATIVE FACTORS AFFECTING QUALITY SCHOOL UNDER THE ONE
DISTRICT ONE QUALITY SCHOOL POLICY OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SINGBURI ANGTHONG

นนทนา เริงพานิช

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2567

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ADMINISTRATIVE FACTORS AFFECTING QUALITY SCHOOL UNDER THE ONE
DISTRICT ONE QUALITY SCHOOL POLICY OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SINGBURI ANGTHONG

NANTANA RUENGPHANICH

An Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(M.Ed.(Educational Administration))
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2024

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ของ

นันทนา เริงพานิช

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์)

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี)

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง
ผู้วิจัย	นันทนา เริงพานิช
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2567
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทรีศรี ภูติอริยวัฒน์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง และ 3) ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 13 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 234 คน โดยเทียบกับตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.975 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบคัดเลือกเข้า ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ และการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุน การศึกษา 2) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง และ 3) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูสามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้ร้อยละ 80.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร, ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้, ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู, โรงเรียนคุณภาพ

Title	ADMINISTRATIVE FACTORS AFFECTING QUALITY SCHOOL UNDER THE ONE DISTRICT ONE QUALITY SCHOOL POLICY OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SINGBURI ANGTHONG
Author	NANTANA RUENGPHANICH
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2024
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Jantararat Phutiar

This research aims to achieve the following objectives: 1) to examine the levels of administrative leadership, learning-conducive environment, teacher professional development, and the development of quality schools in accordance with the One District One Quality School policy for schools under the Secondary Educational Service Area Office Singburi Angthong; 2) to explore the relationships between the factors of administrative leadership, learning-conducive environment, teacher professional development, and the development of quality schools under the One District One Quality School policy for schools under the Secondary Educational Service Area Office Singburi Angthong and 3) to investigate the impact of administrative leadership, learning-conducive environment, and teacher professional development on the development of quality schools under the One District One Quality School policy for schools under the Secondary Educational Service Area Office Singburi Angthong. The sample group consisted of 234 teachers from 13 secondary schools, selected using stratified random sampling based on school size, followed by simple random sampling proportionally according to Krejcie and Morgan's (1970) table. A five-point Likert scale questionnaire was used as the research instrument, validated by experts with content validity indices ranging from 0.60 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.975. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and multiple regression analysis-(enter method). The research findings revealed that: 1) the overall level of administrative leadership was high, with the highest mean in the aspect of clear vision; the overall level of learning-conducive environment was high, with the highest mean in the aspect of physical environment; the overall level of teacher professional development was high, with the highest mean in the aspect of self-development according to professional standards and the overall level of quality school development under the One District One Quality School policy was high, with the highest mean in the aspect of infrastructure and educational support systems. 2) The factors of administrative leadership, learning-conducive environment, and teacher professional development showed strong positive correlations with the development of quality schools under the One District One Quality School policy. 3) These three factors of administrative leadership, learning-conducive environment, and teacher professional development collectively predicted 80.20% of the variance in the development of quality schools under the One District One Quality School policy, with statistical significance at the .01 level.

Keyword : Administrative Leadership, Learning-Conducive Environment, Teacher Professional Development, Quality School

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทรศม์ ภูติฉิรวัดณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา ตลอดจนเสียสละเวลาในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอย่างละเอียดและติดตามความก้าวหน้าของงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทรศม์ ภูติฉิรวัดณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ กุลนาคด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรพร นาคสัมฤทธิ์ และอาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม ตลอดจนคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่าน ที่มอบความรู้ด้านการบริหารการศึกษาให้กับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ กุลนาคด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทรศม์ ภูติฉิรวัดณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมพร ดิสถาพร และอาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม คณะกรรมการพิจารณา/สอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทรศม์ ภูติฉิรวัดณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการทำปริญญานิพนธ์ให้ถูกต้องและมีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรพร นาคสัมฤทธิ์ นางสาวสมฤทัย พาพิพัฒน์ นางจิรวัดณ์ หลวงวงษ์ และนางสาวศิริรัตน์ หวังสะละย์ ที่สละเวลาอันมีค่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยสมบูรณ์และมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามการวิจัยเพื่อการวิจัยอันเป็นประโยชน์นี้ ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถวิเคราะห์ผลการวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณมิตรภาพของสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และผู้ที่ปรารถนาดีต่อผู้วิจัยที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้หมด ที่กรุณาให้กำลังใจ ความรัก ความเมตตา และความอบอุ่นต่อผู้วิจัยอย่างดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวเป็นอย่างสูงที่คอยสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด ทั้งยังเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการศึกษาและการพัฒนาตนเองของผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอ ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมมอบเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษา และขอถือโอกาสนี้ขอน้อมมอบเป็นเครื่องบูชาแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้ซึ่งได้มอบโอกาส หล่อหลอมรากฐานทางการศึกษา ถ่ายทอดความรู้ และให้ความเมตตาอุปการะแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา หากมีข้อผิดพลาดใดในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับด้วยความเคารพ และขอให้ความผิดพลาดนั้นเป็นบทเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านต่อไป

สารบัญ

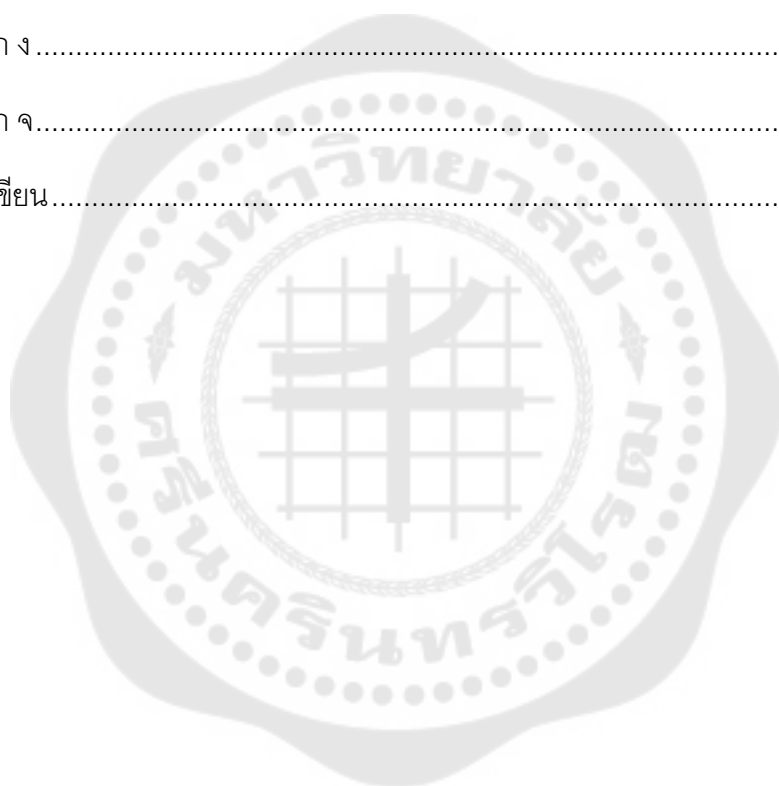
หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ภูมิหลัง.....	1
2. ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	7
3. ความสำคัญของการวิจัย.....	7
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	8
5. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
6. กรอบแนวคิดการวิจัย.....	14
7. สมมติฐานการวิจัย.....	21
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	22
1. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง.....	24
1.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์.....	27
1.2 กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	28
1.3 ทิศทางการพัฒนาการศึกษา.....	33
1.4 การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ.....	37
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ.....	42

2.1 ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	42
2.2 ความสำคัญของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	44
2.3 วัตถุประสงค์ของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	46
2.4 ภาพความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ...	47
2.5 องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	48
3. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	81
3.1 ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร.....	93
3.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้.....	97
3.3 ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู.....	105
4. ความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	111
4.1 ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	111
4.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	113
4.3 ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	114
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	116
5.1 งานวิจัยในประเทศ	116
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	125
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	129
1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	130

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	131
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	132
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	133
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	134
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	136
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	137
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	139
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	140
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง.....	142
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง.....	162
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	166
สรุปผลการวิจัย	167
อภิปรายผล.....	169
ข้อเสนอแนะ	185
บรรณานุกรม.....	188
ภาคผนวก.....	202
ภาคผนวก ก.....	203
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือ.....	203

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือ.....	204
ภาคผนวก ข.....	205
ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)	205
ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)	206
ภาคผนวก ค	218
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	218
ภาคผนวก ง	229
ภาคผนวก จ.....	233
ประวัติผู้เขียน.....	236

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา	26
ตาราง 2 การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	37
ตาราง 3 ข้อมูลโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา.....	41
ตาราง 4 แสดงองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียน คุณภาพ	58
ตาราง 5 การสรุปประเด็นองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ.....	60
ตาราง 6 การสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	91
ตาราง 7 ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	130
ตาราง 8 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	140
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมและรายด้าน (n = 234)	142
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัยภาวะ ผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง.....	143
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัยภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง	144
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย .	145
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมและรายด้าน (n = 234).....	146

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	147
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 2 สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน	148
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา	149
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และระดับปัจจัยการพัฒนานวัตกรรม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมและรายด้าน (n = 234).....	151
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย การพัฒนานวัตกรรม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ	152
ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย การพัฒนานวัตกรรม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 2 การพัฒนาทักษะการสอน.....	153
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย การพัฒนานวัตกรรม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์	154
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียน คุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมและรายด้าน (n = 234).....	155
ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับการเป็น โรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน	

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา	156
ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 2 คุณภาพครู	157
ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้	159
ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 4 คุณภาพนักเรียน	160
ตาราง 26 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ทำการศึกษา	162
ตาราง 27 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ กำลังสอง	163
ตาราง 28 แสดงความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเลือกเข้า	164
ตาราง 29 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเลือกเข้า	164

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ	20
ภาพประกอบ 2 แผนที่โรงเรียนตามอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสิงห์บุรี.....	24
ภาพประกอบ 3 แผนที่โรงเรียนตามอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดอ่างทอง	25
ภาพประกอบ 4 โครงสร้างการบริหารงาน	35
ภาพประกอบ 5 รูปแบบการบริหารจัดการ สมาร์ท 5 จี (SMART 5G MODEL).....	36
ภาพประกอบ 6 องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ	80
ภาพประกอบ 7 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ	92
ภาพประกอบ 8 ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย	112
ภาพประกอบ 9 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ..	113
ภาพประกอบ 10 ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย	115

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2566 - 2580) ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคนทุกมิติ และทุกวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ปรับบทบาทครูเป็นครูยุคใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การศึกษา และพัฒนาระบบการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับนานาชาติ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) ประเด็นที่ (12) การพัฒนาการเรียนรู้จึงเป็นกลไก เพื่อให้คนไทยมีการศึกษาที่ดี มีคุณภาพตามมาตรฐาน สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนานักเรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ รวมถึงการสร้างเสริมศักยภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567)

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) มีกรอบทิศทางการจัดการศึกษา ให้คนทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่มีเป้าหมายการพัฒนา โดยเฉพาะหมุดหมายที่ 12 ประเทศไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาในขั้นพื้นฐานวิธีใหม่ วิธีคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ความปลอดภัย โอกาส คุณภาพ และประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการต่อยอดพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นวิธีอนาคต วิธีคุณภาพ (ประภัศรา อนุสุริยา และคณะ, 2567)

กระทรวงศึกษาธิการ นำโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พลตำรวจเอกเพิ่มพูน ชิดชอบ เสนอนโยบายการยกระดับคุณภาพประเทศด้วยการศึกษาที่ดี เพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียม มุ่งลดความเหลื่อมล้ำของการศึกษา ซึ่งถือเป็นรากฐานของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยมีเป้าหมายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้นโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ เป็นหนึ่งในนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ภายใต้หลักการสำคัญในการทำโรงเรียนขนาดเล็กให้กลายเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ควบรวมโรงเรียนตามความเหมาะสมของพื้นที่ และเปิดโอกาสให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ สามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างเอกชน บ้าน วัด รัฐ และโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

การบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ โรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมในด้านงบประมาณ บุคลากร แหล่งเรียนรู้ สื่อ สถานที่ เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่โรงเรียนทุกแห่งจำนวน 29,251 แห่ง กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศให้มีความพร้อมรอบด้านตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือกโรงเรียนอำเภอละ 2 โรงเรียน จำนวน 1,808 โรงเรียน แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา จำนวน 901 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 907 โรงเรียน เข้าร่วมโครงการ เพื่อพัฒนาให้เป็น “โรงเรียนนานาชาติของชุมชน” ทำหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นโรงเรียนแม่ข่ายสนับสนุนโรงเรียนในเครือข่าย เปิดโอกาสให้นักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายมาใช้ทรัพยากรในโรงเรียนแม่ข่ายอย่างทั่วถึง เป็นที่เชื่อมั่นให้กับนักเรียนและผู้ปกครองต่อโรงเรียนคุณภาพใกล้บ้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) แต่ในปัจจุบันสภาพปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย สถานการณ์ปัจจุบันจำนวนนักเรียนลดลง ส่งผลให้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และนักเรียนขาดโอกาสทางการศึกษา ทั้งนี้รัฐบาลและหน่วยงานทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในสถานการณ์ด้านการศึกษา มีการผลักดันการยกระดับโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ มุ่งหวังให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาด้านการศึกษาให้มีคุณภาพ ยกระดับคุณภาพการศึกษา และแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง, 2567)

การเป็นโรงเรียนคุณภาพ มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการวางแผนในการดำเนินงาน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน มีการสื่อสารและร่วมมือเป็นทีม หลักสูตรการสอนสอดคล้องกับมาตรฐาน มีการติดตามการจัดการเรียนการสอน ติดตามประเมินผลการเรียนรู้ มีการพัฒนาองค์กรต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนานักเรียนในด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจควบคู่กับการมีคุณธรรมและจริยธรรม สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและเป็นที่ยอมรับของสังคม (ขวัญจิรา จำปา และ สุวดี อุปปีนใจ, 2566) สอดคล้องกับแนวคิดของ เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024) กล่าวว่า โรงเรียนคุณภาพ เป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีผลการเรียนที่ดี คุณครูมีคุณภาพ มีทรัพยากรอย่างเพียงพอ มีการประสานงานอย่างเป็นระบบ และมีการจัดระเบียบที่ดี จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ พบว่า มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนการศึกษา ด้านที่ 2 คุณภาพครู ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้ และด้านที่ 4 คุณภาพนักเรียน

ปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่สำคัญช่วยส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสามารถให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดีแก่นักเรียน (Barth, 1991) สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮานูเชค (Hanushek, 2002) การบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีผลต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน กล่าวได้ว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่ช่วยยกระดับคุณภาพของโรงเรียนในประเทศไทย (ทิวิธ ศรีดำรงค์ และคณะ, 2556) กล่าวโดยสรุป โรงเรียนคุณภาพเกิดจากการบริหารจัดการที่มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการวางแผนดำเนินการพัฒนาตามแผน และยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อทำให้นักเรียนอันเป็นผลผลิตเกิดการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และมีคุณธรรมจริยธรรม บรรลุตามจุดหมาย สร้างความเชื่อมั่น และเป็นที่ยอมรับของสังคม (ขวัญจิรา จำปา และ สุวดี อุปปีนใจ, 2566) จากทบทวนวรรณกรรมและสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย 3 ปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีความสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นพัฒนาบุคลากรและการดำเนินงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนด ผู้บริหารต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และสามารถบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ทั้งในระดับโรงเรียนและชุมชน พร้อมทั้งมีความสามารถในการแก้ปัญหา และประเมินผลการปฏิบัติงาน

อย่างมีคุณภาพ ภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพ ผู้นำต้องเป็นตัวอย่างที่ดี และสามารถกำหนดทิศทางการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (ปรมพร ทิพย์พรม, 2563; สมศักดิ์ ยางเปือก, 2566; นิตยา ชันเดช, 2565) จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพ (เต็มดวง จำนงค์, 2553) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนคุณภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก (สุเทพ สุริยรัตนโนภาส และคณะ, 2558) นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา (นิตยา ชันเดช, 2565) และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีทักษะการบริหารจัดการ บุคลิกภาพดี มีภาวะผู้นำ และมีคุณธรรมจริยธรรม (บุญส่ง องอาจ, 2565)

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา และเหมาะสมกับนักเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ (เต็มดวง จำนงค์, 2553) สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ผู้บริหารโรงเรียนต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้ครูและนักเรียนรู้สึกสบายใจในการแสดงความคิดเห็นและการทำงานร่วมกัน การสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (Barth, 1991) อาทิ การจัดห้องเรียนที่เหมาะสม สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และการส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่าง ๆ (ทิวดี ศรีดำรง และคณะ, 2556) ห้องเรียนที่ถูกละเลยละเลย มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพและเหมาะสม มีบรรยากาศที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน (ศราวุธ บุญปลอด, 2562) จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (เต็มดวง จำนงค์, 2553) สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู บรรยากาศโรงเรียน และบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า อยู่ในระดับมาก และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลทางตรงต่อคุณภาพของโรงเรียน (นิภูล ประทีปพิชัย และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ์, 2556) กล่าวโดยสรุป สภาพแวดล้อมส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน (บุญส่ง องอาจ, 2565)

การพัฒนาวิชาชีพครู เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างโรงเรียนคุณภาพ การพัฒนาและฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูมีทักษะและวิธีการสอนที่ทันสมัย และเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน การสนับสนุนครูให้มีความทำงานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน (Hanushek, 2002) การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นหัวใจสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ยกระดับการเรียนการสอน และการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ทิวัดท์ ศรีดำรงค์ และคณะ, 2556) ดังนั้น วิชาชีพครูถือเป็นวิชาชีพที่สร้างคนมา เพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ครูจึงต้องมีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพผ่านการอบรมมาอย่างเข้มข้น มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู และปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ (พรพนอร อุสุภาพ, 2561) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างโรงเรียนคุณภาพ จะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน สนับสนุนให้ครูมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูสามารถทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ส่งเสริมการบริหารโรงเรียนและการสร้างโรงเรียนคุณภาพ (Barth, 1991; Lezotte, 1992; Hanushek, 2002) ปัจจัยครูมีความสัมพันธ์กับการจัดการโรงเรียนคุณภาพ (กฤษฎา บุญญะสิทธิ์ และคณะ, 2561) และปัจจัยครูส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพ (ปรมพร ทิพย์พรม, 2563)

จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาภายในโรงเรียนจากแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง พบว่า โรงเรียนส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้ประสบปัญหาด้านการขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาโรงเรียน ปัญหาด้านการขาดสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ปัญหาด้านครูผู้สอนไม่ครบชั้นเรียน ทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ ปัญหาการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่มีอัตราการแข่งขันสูงมาก ทำให้โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนลดลง และขาดความเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง ปัญหาด้านจำนวนนักเรียนลดลง เนื่องจากแนวโน้มประชากรวัยเรียนในช่วงอายุ 15 - 17 ปี ในปี 2566 - 2570 ลดลงอย่างรวดเร็ว นักเรียนหลุดออกนอกระบบ และสัดส่วนนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีแนวโน้มลดลง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O - NET) พบว่า ภาพรวมเฉลี่ย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2563 - 2564 มีค่าเฉลี่ยลดลง ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในการประเมินระดับนานาชาติโครงการ PISA ไม่บรรลุค่าเป้าหมาย ปัญหาด้านการบริหารจัดการศึกษาการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางมากเกินไป และการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

จากภาคประชาชนไม่เพียงพอ ปัญหาประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรรายจ่ายด้านการศึกษาสูง แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง, 2567)

จากปัญหาที่พบส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ทั้งด้านคุณภาพนักเรียน คุณภาพครู คุณภาพของโรงเรียน การบริหารจัดการโรงเรียน และการไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา อย่างเสมอภาคทั่วถึง และเท่าเทียมของนักเรียน ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข ตาม แนวทางนโยบายการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพนาร่อง เพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน การจัดซื้อ อุปกรณ์ และงบประมาณในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริบทของโรงเรียนให้สอดคล้องกับการ จัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ร่วมกันพัฒนาคุณภาพนักเรียน และมีการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปีงบประมาณ ส่งผลให้การดำเนินงานและการ วางแผนเกิดความต่อเนื่องเป็นรูปธรรม มีการจัดสรรครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือมี งบประมาณจ้างครูอัตราจ้างเพิ่มเติมในวิชาเอกที่ขาดแคลน และสร้างเสริมประสบการณ์เรียนรู้การ จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้กับนักเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ และ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการที่สูงขึ้น นักเรียนผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียน มี จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น มีอัตราการศึกษาต่อสูงขึ้น รวมทั้งมีการสนับสนุนผลงานของนักเรียน ส่งเสริมความสามารถด้านวิชาการ สนับสนุนส่งเสริมทักษะอาชีพและการหารายได้ระหว่างเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

จากเหตุผลข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงสภาพปัญหา และต้องการแสวงหาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ขนาดเล็กในพื้นที่ต่างจังหวัดและชนบท ให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเสมอภาค ทั่วถึง และเท่าเทียมกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็น โรงเรียนคุณภาพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการวิจัยที่จะนำไปสู่แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียน คุณภาพ ยกกระตือรือร้นโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาในสภาพ การเปลี่ยนแปลงของปัจจุบัน การพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนภายใต้การกำกับ ดูแลของรัฐ อันจะเป็นประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพและคุณภาพทางการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดความยั่งยืน โดยรวมของประเทศสืบไป

2. ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

3. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

3. ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียน และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้กับสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

1. โรงเรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ มาปรับใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพครู การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ได้มาตรฐานตามนโยบายการจัดการศึกษา สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา สร้างความน่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับในชุมชน

2. ผู้บริหาร สามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายจุดเน้น และตอบสนองความต้องการของนักเรียน ท้องถิ่น และสังคม

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยมาปรับใช้ในการพัฒนาวิชาชีพตนเอง ให้มีทักษะความรู้ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผล

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 13 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 586 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 13 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 234 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการเทียบตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับสลากจำนวนครูตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง และปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร

1.1 การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน

1.2 การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน

1.3 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

2.2 สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน

2.3 สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา

3. ปัจจัยการพัฒนานาวิชาชีพครู

3.1 การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ

3.2 การพัฒนาทักษะการสอน

3.3 การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย

1. โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา
2. คุณภาพครู
3. การจัดการเรียนรู้
4. คุณภาพนักเรียน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ หมายถึง สาเหตุสำคัญในการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามแนวทางที่กำหนดในนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนานาวิชาชีพครู

1.1 ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการแสดงภาวะผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีทิศทางและสร้างความร่วมมือในองค์กร การสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทำงานด้วยความกระตือรือร้น และผูกพันต่อองค์กร ตลอดจนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ยึดมั่นในความโปร่งใส มีคุณธรรม จริยธรรม และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้ ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย

1.1.1 การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและกว้างไกลในการพัฒนาสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการนำพาครูให้ทำงานร่วมกันในทิศทางเดียวกัน มีความแข็งแกร่งและรับผิดชอบในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู

นักเรียน และผู้ปกครอง รวมถึงมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาไปสู่เป้าหมายอย่างมีคุณภาพ

1.1.2 การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้ครูเกิดความเต็มใจและทุ่มเทในการทำงาน ด้วยความกระตือรือร้น เพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี เป็นกันเอง ให้กำลังใจ เสริมแรงจูงใจอย่างเหมาะสม ชื่นชม ยกย่องเชิดชูเกียรติ ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ และสนับสนุนการเลื่อนขั้นเงินเดือน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความผูกพันและทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษา

1.1.3 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกถึงความสามารถบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างโปร่งใส โดยยึดหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย มีคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหารงาน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการและพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ สังคม จิตวิทยา และด้านการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1.2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัดบริเวณให้น้ำอยู่ สวยงาม สะอาด และร่มรื่น บริหารจัดการอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ และห้องสมุดให้เพียงพอและเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยอย่างคุ้มค่า ให้ความสำคัญกับสุขอนามัยในโรงอาหาร น้ำดื่ม และห้องน้ำ ให้สะอาดและปลอดภัย จัดระบบดูแลบำรุงรักษาและซ่อมแซมอาคารเรียนอย่างต่อเนื่อง มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน อาทิ กล้องวงจรปิด ระบบอัคคีภัย ระบบไฟฟ้า และการจราจรภายในสถานศึกษา

1.2.2 สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของนักเรียน พัฒนาห้องเรียนให้มีป้ายนิเทศ มุมเสริมความรู้ และมุมเสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย มีสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพียงพอ อยู่ในสภาพใช้ได้ดี และใช้อย่างคุ้มค่า พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่มีการบูรณาการความรู้ ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น และการสื่อสารที่เหมาะสมทันสมัย

1.2.3 สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา หมายถึง ครูแสดงออกถึงการสร้างบรรยากาศในการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และศักยภาพของนักเรียน โดยครูมีบทบาทในการเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกันเอง รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัยให้แก่นักเรียน

1.3 ปัจจัยการพัฒนานิเทศครู หมายถึง การแสดงออกของครูในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านคุณลักษณะ บุคลิกภาพ ทักษะการจัดการเรียนการสอน และการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย

1.3.1 การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง ครูแสดงออกถึงการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิด สอบถาม และแสดงความคิดเห็น ซึ่งช่วยกระตุ้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และศักยภาพของนักเรียน โดยครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีเชิงบวก ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน ครูยังมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และการอุทิศตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมให้แก่ นักเรียน

1.3.2 การพัฒนาทักษะการสอน หมายถึง ครูแสดงออกถึงการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาศักยภาพในการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน โดยการเข้าร่วมอบรม หรือสัมมนาทางวิชาการ เพื่อเสริมความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาตนเอง มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา และสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.3 การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยผู้บริหารมีบทบาทในการสนับสนุนและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน ครูมีการรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงานและร่วมกันเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานให้มีความพร้อมและเพียงพอ ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน เขียน คิดคำนวณ คิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสาร และการแก้ปัญหา มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สุขภาวะดี และมีทักษะชีวิต ประกอบด้วย

2.1 โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เพียงพอ อาทิ อาคารเรียน ห้องเรียน สนาม กีฬา ห้องน้ำ และโรงอาหาร รวมถึงระบบสาธารณูปโภคที่มีคุณภาพ อาทิ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา และระบบอินเทอร์เน็ตที่ดี นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียน พร้อมทั้งมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบความปลอดภัย

2.2 คุณภาพครู หมายถึง ครูแสดงออกถึงความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถสร้างนวัตกรรมการสอนที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพสูง โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนทุกที่ทุกเวลา ครูนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนานักเรียนและปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูยังพัฒนาทักษะเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง และทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านวิชาชีพครู พร้อมทั้งมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร

2.3 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น โดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริง การออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนทักษะกระบวนการคิดของนักเรียน การใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การบริหารชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ที่ดี

2.4 คุณภาพนักเรียน หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน เขียน สื่อสาร คิด คำนวณ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแก้ปัญหา สร้างนวัตกรรมและมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด และมีคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบผ่านเกณฑ์ระดับประเทศ นักเรียนมีค่านิยมที่ดี มีสุขภาวะทางร่างกาย จิตใจ และสังคมที่ดี รวมถึงการพัฒนาและส่งเสริมทักษะดนตรี กีฬา ศิลปะ และมีผลงานที่โดดเด่น ได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ

รวมถึงการดำเนินโครงการ 1 สถานศึกษา 1 อาชีพ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อ
งานอาชีพ

3. โรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับ
รางวัลโรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 13 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพ
ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 13 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี
อ่างทอง

5. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง หมายถึง สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาครอบคลุมในจังหวัดสิงห์บุรี
และจังหวัดอ่างทอง มีสถานศึกษาในการดูแลจำนวน 26 แห่ง

6. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 3) ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู จากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการศึกษาแนวคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดของ ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986); บาร์ธ (Barth, 1991); เซอร์จิโอวานนี และ กรีน (Sergiovanni & Green, 2014); ฮานูเชค (Hanushek, 2002); เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024); ทิวัดต์ ศรีดำรงค์ และคณะ (2556); นิชชา คงรัตน์ (2558); ทนงค์ดี โพธิ์เกตุ (2564); อยุธยา คงชื่น (2564); บุญส่ง งามอาจ (2565); ปิยะพัชร คล้ายจีน และคณะ (2565); ทรงพล เจริญคำ (2566) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) โดยการนำแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศมาบูรณาการองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ โดยจัดเรียงสารสนเทศรายด้านที่สอดคล้องกัน และมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน หรือมีความหมายในทิศทางเดียวกัน เพื่อสรุปประเด็นองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนการศึกษา ด้านที่ 2 คุณภาพครู ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้ และด้านที่ 4 คุณภาพนักเรียน

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ จากนักวิชาการและนักวิจัยในประเทศไทย และต่างประเทศ จำนวน 10 คน ได้แก่ ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986) บาร์ธ (Barth, 1991) เลซอตต์ (Lezotte, 1992) ฮานูเชค

(Hanushek, 2002) เต็มดวง จำนงค์ (2553) ทิวิธต์ ศรีดำรงค์ และคณะ (2556) ปรมพร ทิพย์พรม (2563) นิตยา ชันเดช (2565) บุญส่ง องอาจ (2565) และทรงพล เจริญคำ (2566) โดยผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ เป็นตารางแสดงออกมาในรูปความถี่ (Theoretical Framework) ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกปัจจัยที่มีความถี่ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป หรือมีความถี่ร้อยละ 80 ขึ้นไป สามารถสรุปปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ได้ 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 3) ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู

ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร

จากการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีนักวิชาการได้เสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารไว้ดังนี้ แนวคิดของ วิลเลียมส์ (Williams, 2001) ได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหาร ไว้ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมุ่งเน้นผลสำเร็จ และ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วม แนวคิดของ เนาวรัตน์ ศรีเมธางกูร (2562) ได้ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหาร มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) ทักษะ 3) การเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 4) คุณธรรมจริยธรรม และ 5) การมุ่งเน้นผลสำเร็จ และแนวคิดของ นฤมล คูหาแก้ว (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้กลยุทธ์ เทคนิค วิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ด้านการชักนำ จูงใจ โน้มน้าวใจ และ 5) ด้านการปฏิสัมพันธ์ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ วิลเลียมส์ (Williams, 2001); เนาวรัตน์ ศรีเมธางกูร (2562) และนฤมล คูหาแก้ว (2563) มาบูรณาการเชิงเนื้อหา และสรุปปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการแสดงภาวะผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีทิศทางและสร้างความร่วมมือในองค์กร การสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทำงานด้วยความกระตือรือร้นและผูกพันต่อองค์กร ตลอดจนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ยึดมั่นในความโปร่งใส มีคุณธรรม จริยธรรม และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้ ส่งผลต่อการ

เป็นโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน 2) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และ 3) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตาม นโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการศึกษาแนวคิด และงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวถึงปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ โดยมีผลการวิจัยของ เต็มดวง จำนงค์ (2553) พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเทพ สุริโยรัตนโนภาส และคณะ (2558) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนคุณภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษฎา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) พบว่า ปัจจัยผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน และปัจจัยผู้บริหารส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมพร ทิพย์พรม (2563) พบว่า ปัจจัยผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และปัจจัยผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .81 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ชันเดช (2565) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญส่ง งามอาจ (2565) พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

จากการศึกษาองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีนักวิชาการได้เสนอองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้ แนวคิดของ เกษมสันต์ ยะตินันท์ (2565) ให้ความหมาย การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึง การจัดสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอยู่รอบตัวที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1)

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยา และ 3) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม และแนวคิดของ บุญส่ง งบอาจ (2565) ให้ความหมาย ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่มีส่วนสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในทุกด้านได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ อาคาร สถานที่ สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และสังคมวัฒนธรรม ดังนี้ 1) อาคาร สถานที่ 2) สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ 3) สังคม วัฒนธรรม จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัย อาศัยแนวคิดของ เกษมสันต์ ยะตินันท์ (2565) และ บุญส่ง งบอาจ (2565) บุรณาการเชิงเนื้อหา และสรุปปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการและพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ สังคม จิตวิทยา และการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน และ 3) สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการศึกษาแนวคิด และงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ โดยมีผลการวิจัยของ เต็มดวง จำนงค์ (2553) พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภูล ประทีปพิชัย และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ์ (2556) พบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู บรรยาภาสโรงเรียน และบรรยาภาสในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลทางตรงต่อคุณภาพของโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญส่ง งบอาจ (2565) พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ

ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู

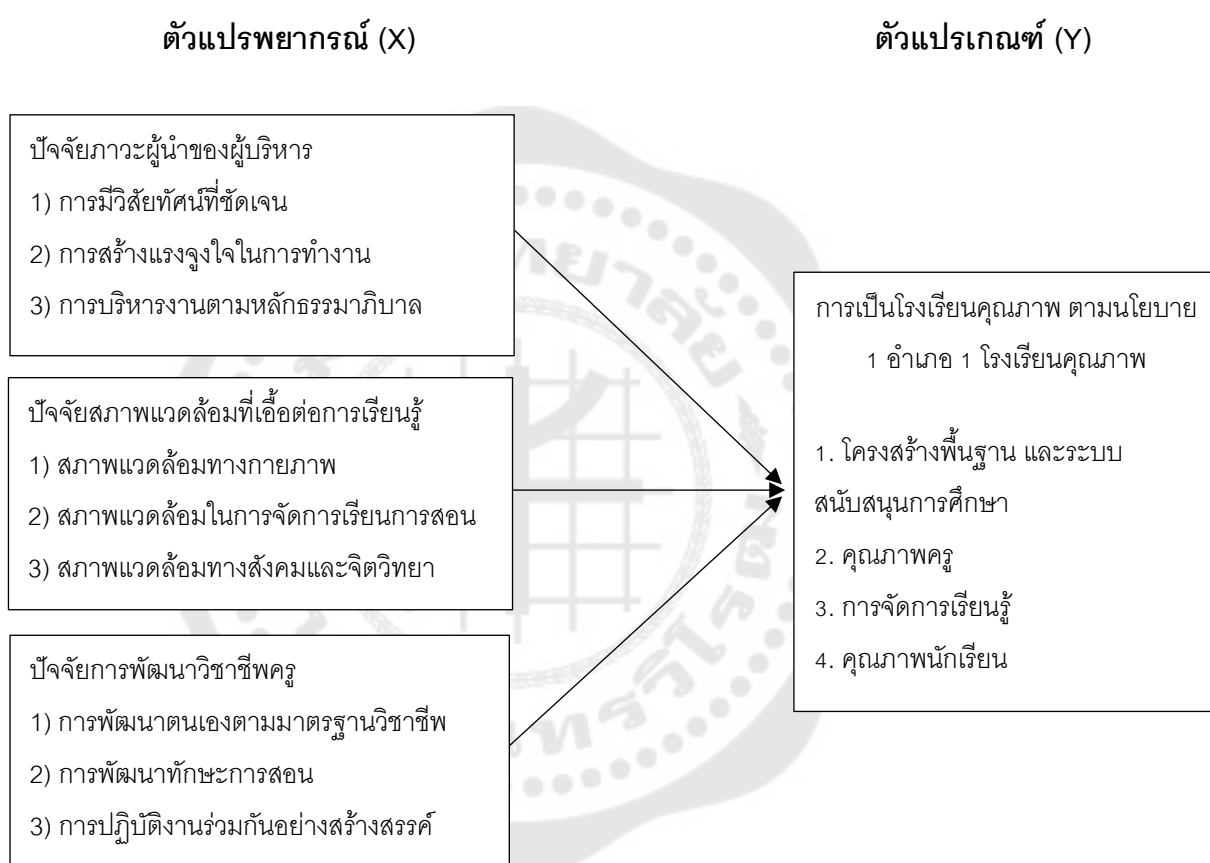
จากการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาวิชาชีพครู มีนักวิชาการได้เสนอองค์ประกอบของการพัฒนาวิชาชีพครูไว้ ดังนี้ แนวคิดของ คอรัคอแรน (Corcoran, 1995) ได้ศึกษาคุณลักษณะของการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิผล ซึ่งพบว่า การพัฒนาวิชาชีพครู

สามารถแยกองค์ประกอบของประสิทธิผลการพัฒนาวิชาชีพครูที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) การใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) การสอนที่มีคุณภาพ 3) รูปแบบการเรียนการสอน 3) ความร่วมมือ 4) การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและฝังตัว 5) ทฤษฎี 6) การสนับสนุนและติดตามผล และ 7) การพัฒนาบุคคลและองค์กร แนวคิดของ ฮอว์ลีย์ และ วอลล์ (Hawley & Valli, 1996) ได้เสนอรูปแบบประสิทธิผลการพัฒนาวิชาชีพครูจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู สามารถแยกเป็นองค์ประกอบของการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ความต้องการของครู 2) การใช้โรงเรียนเป็นฐาน 3) การทำงานแบบร่วมมือ 4) การประเมิน 5) การสนับสนุนและติดตามผล 6) การใช้ข้อมูลขับเคลื่อนความเข้าใจตามหลักวิชา และ 7) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ แนวคิดของ โคเฮน และ ฮิลล์ (Cohen & Hill, 1998) ได้ศึกษาความสำเร็จของโครงการ The California Learning Assessment System จากการปฏิรูปการเรียนการสอนคณิตศาสตร์จากการศึกษาแยกเป็นองค์ประกอบของประสิทธิผลการพัฒนาวิชาชีพครูได้ดังนี้ คือ 1) ความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียน 2) เนื้อหาหลักสูตรเฉพาะ 3) การพัฒนาอยู่ตลอดเวลา และ 4) การพัฒนาร่วมกับเพื่อนครู แนวคิดของ สภาการพัฒนาศักยภาพแห่งชาติ (National Staff Development Council, 2001) ได้อธิบายว่า การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีมาตรฐานที่กำหนดไว้ 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านบริบท 2) มาตรฐานด้านกระบวนการ และ 3) มาตรฐานด้านเนื้อหา และแนวคิดของ ฮันซิคเกอร์ (Hunzicker, 2011) ได้ศึกษาคุณลักษณะของการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิผลซึ่งพบว่า องค์ประกอบของประสิทธิผลการพัฒนาวิชาชีพครู คือ 1) การสนับสนุน 2) การพัฒนาวิชาชีพขณะปฏิบัติงาน 3) การสอนแบบเน้น 4) ความร่วมมือ และ 5) การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ คอรัคอรัน (Corcoran, 1995) ฮอว์ลีย์ และ วอลล์ (Hawley & Valli, 1996) โคเฮน และ ฮิลล์ (Cohen & Hill, 1998) สภาการพัฒนาศักยภาพแห่งชาติ (National Staff Development Council, 2001) และ ฮันซิคเกอร์ (Hunzicker, 2011) บูรณาการเชิงเนื้อหา และสรุปปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การแสดงออกของครูในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านคุณลักษณะ บุคลิกภาพ ทักษะการจัดการเรียนการสอน และการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ 2) การพัฒนาทักษะการสอน และ 3) การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการศึกษาแนวคิด และงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวถึงปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ บาร์ธ (Barth, 1991) พบว่า การพัฒนาครูทั้งในด้านทักษะการสอน การจัดการห้องเรียน และการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การจัดฝึกอบรมและโอกาสในการพัฒนาตนเองสำหรับครูส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ เลซอตต์ (Lezotte, 1992) พบว่า การพัฒนาวิชาชีพครู คือ การฝึกอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูมีประสิทธิภาพในการสอนส่งผลทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮานูเชค (Hanushek, 2002) พบว่า การพัฒนาครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างโรงเรียนคุณภาพ การพัฒนาและฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีทักษะและวิธีการสอนที่ทันสมัยและเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น การสนับสนุนครูให้มีการทำงานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนส่งผลทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024) พบว่า การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครูส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ โดยการพัฒนาทางปัญญาและทักษะของนักเรียน การกำกับดูแลครู และการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษฏา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) พบว่า ปัจจัยครูมีความสัมพันธ์กับการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน และปัจจัยครูส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรมพร ทิพย์พรม (2563) พบว่า ปัจจัยครู อยู่ในระดับมาก และปัจจัยครูส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ชันเดช (2565) พบว่า ปัจจัยครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ทบทวนวรรณกรรม และคัดเลือกแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง และสามารถนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

7. สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีความสัมพันธ์กัน
2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีความสัมพันธ์กัน
3. ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีความสัมพันธ์กัน
4. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอตามลำดับสาระสำคัญ ดังนี้

1. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สิงห์บุรี อ่างทอง

1.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์

1.2 กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.3 ทิศทางการพัฒนาการศึกษา

1.4 การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียน
คุณภาพ

2.1 ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

2.2 ความสำคัญของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

2.3 วัตถุประสงค์ของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

2.4 ภาพความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียน

คุณภาพ

2.5 องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียน

คุณภาพ

3. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย
1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

3.1 ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร

3.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู

4. ความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตาม
นโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

4.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1
อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

4.2 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

4.3 การพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนสิงห์บุรี เลขที่ 118 หมู่ที่ 1 ตำบลบางมัญ อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี รหัสไปรษณีย์ 16000 มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 26 โรงเรียน กระจายอยู่ในพื้นที่ 2 จังหวัด ดังนี้

จังหวัดสิงห์บุรีตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร 142 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 822.478 ตารางกิโลเมตร หรือ 514,049 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดชัยนาท และจังหวัดนครสวรรค์

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดอ่างทอง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดชัยนาท และจังหวัดสุพรรณบุรี

หน่วยการปกครอง การปกครองแบ่งออกเป็น 6 อำเภอ ประกอบด้วย

1. อำเภอเมืองสิงห์บุรี 2. อำเภอบางระจัน 3. อำเภอค่ายบางระจัน

4. อำเภอพรหมบุรี 5. อำเภอท่าช้าง 6. อำเภออินทร์บุรี

มีโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดจำนวน 12 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 7,141 คน

ภาพประกอบ 2 แผนที่โรงเรียนตามอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสิงห์บุรี

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง (2567)

จังหวัดอ่างทองเป็นพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง ห่างจากกรุงเทพมหานครมาตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 32 (บางปะอิน - พยุหะคีรี) ระยะทางประมาณ 108 กิโลเมตร และเส้นทางเรือตามแม่น้ำเจ้าพระยาถึงตลาดท่าเตียนระยะทางประมาณ 120 กิโลเมตร มีรูปร่างลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีส่วนกว้างตามแนวทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตก และส่วนยาวตามแนวทิศเหนือถึงทิศใต้ใกล้เคียงกัน คือ ประมาณ 40 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 968.372 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 605,232.5 ไร่ และมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดสิงห์บุรี
 ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสุพรรณบุรี

หน่วยการปกครอง การปกครองแบ่งออกเป็น 7 อำเภอ ประกอบด้วย

1. อำเภอเมืองอ่างทอง
2. อำเภอไชโย
3. อำเภอป่าโมก
4. อำเภอโพธิ์ทอง
5. อำเภอแสวงหา
6. อำเภอวิเศษชัยชาญ
7. อำเภอสามโก้

มีโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดจำนวน 14 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 11,194 คน

ภาพประกอบ 3 แผนที่โรงเรียนตามอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดอ่างทอง

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง (2567)

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่	ข้อมูลเรื่อง	จำนวน
1	จำนวนโรงเรียน	26
2	จำนวนผู้อำนวยการโรงเรียน	22
3	จำนวนโรงเรียนแยกตามขนาด	26
	- โรงเรียนขนาดเล็ก (1 - 499 คน)	17
	- โรงเรียนขนาดกลาง (500 - 1,499 คน)	5
	- โรงเรียนขนาดใหญ่ (1,500 - 2,499 คน)	1
	- โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คนขึ้นไป)	3
4	จำนวนนักเรียน	18,335
	- โรงเรียนขนาดเล็ก (1 - 499 คน)	3,313
	- โรงเรียนขนาดกลาง (500 - 1,499 คน)	4,844
	- โรงเรียนขนาดใหญ่ (1,500 - 2,499 คน)	1,519
	- โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คนขึ้นไป)	8,659
5	จำนวนครู	929
	- โรงเรียนขนาดเล็ก (1 - 499 คน)	213
	- โรงเรียนขนาดกลาง (500 - 1,499 คน)	237
	- โรงเรียนขนาดใหญ่ (1,500 - 2,499 คน)	68
	- โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คนขึ้นไป)	411

1.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์

วิสัยทัศน์ (Vision) คือ องค์กรที่เป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยนวัตกรรม การศึกษา

พันธกิจ (Mission) ประกอบด้วย 7 พันธกิจ ได้แก่

1. ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยี ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
2. สร้างโอกาสความเสมอภาค มุ่งลดความเหลื่อมล้ำให้นักเรียนทุกคนได้รับ โอกาสทางการศึกษาทั่วถึง ภายใต้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
3. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีความปลอดภัยจากภัยพิบัติ ภัยคุกคาม ทุกรูปแบบ สามารถปรับตัวเข้ากับโรคอุบัติใหม่
4. พัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและทักษะศตวรรษที่ 21
5. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ
6. ส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. พัฒนาระบบบริหารจัดการสู่องค์กรที่เป็นเลิศภายใต้หลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์ (Goals) จำนวน 7 ประการ ได้แก่

1. มีนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่
2. นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค ทั่วถึง และเท่าเทียม
3. นักเรียน ครูบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับความปลอดภัยจาก ภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี
4. นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน ให้เป็นผู้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
5. ครู บุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ
6. สถานศึกษาจัดการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการนำข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

1.2 กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาปลอดภัยทุกรูปแบบ

เป้าหมาย

นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภัยรูปแบบต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต เพื่อสามารถดำเนินชีวิตในวิถีใหม่และชีวิตวิถีถัดไปได้อย่างถูกต้อง
2. ส่งเสริมการดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยทั้ง 4 ด้าน และพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงโดยเปิดให้มีช่องทางการร้องเรียน หรือแจ้งเหตุ เพื่อสื่อสารกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง รวมถึงการใช้ Big Data และแอปพลิเคชันในการเฝ้าระวังเชิงรุก และส่งเสริมการเชื่อมโยงฐานข้อมูลทั้งหน่วยงานในสังกัดและภายนอก ให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทัน่วงที
3. สนับสนุน หรือประสานการสนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้อาคารเรียนและอุปกรณ์ของสถานศึกษาเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา
4. ส่งเสริมและประสานการสนับสนุนบุคลากรด้านจิตวิทยาและบุคลากรด้านความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยของนักเรียน ให้มีทักษะในการป้องกันและปรับตัว

6. ส่งเสริมให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และจัดทำแผนบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของโรงเรียนในสังกัด รวมถึงแผนรองรับภัยพิบัติฉุกเฉิน และจัดระบบความปลอดภัยในภาพรวมให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

เป้าหมาย

นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาค ทั้งถึง และเท่าเทียม

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาระบบสารสนเทศ และมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในการติดตามค่านักเรียน เพื่อช่วยเหลือเด็กตกหล่น และเด็กออกกลางคันให้กลับสู่ระบบการศึกษา หรือได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

2. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีเทคโนโลยีดิจิทัล หรือนวัตกรรมในการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนได้เข้าถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

3. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อความสามารถพิเศษได้เต็มตามศักยภาพ

4. ส่งเสริมเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ทักษะชีวิต ทักษะวิชาการ และทักษะวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นสามารถพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

5. ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ระดมทรัพยากร เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

6. ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าถึงแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนที่มีคุณภาพ และการประเมินและพัฒนา นักเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning) สำหรับนักเรียนทุกวัย

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงศตวรรษที่ 21

เป้าหมาย

1. นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน ให้เป็นผู้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะ จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ

3. สถานศึกษาพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

แนวทางการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

1. ส่งเสริมสถานศึกษาจัดการศึกษาให้นักเรียนได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความรักในสถาบันชาติ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และน้อมนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติ

2. ส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล โดยครูออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สอดคล้องตามบริบทและวัฒนธรรม คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลตามความถนัดและความสนใจ ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ

3. ส่งเสริมการศึกษาตามขีดความสามารถของนักเรียนตาม ความถนัด และ ศักยภาพของแต่ละบุคคล วางรากฐานการศึกษาสำหรับอาชีพให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ

4. พัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะและทักษะการอ่าน คณิตศาสตร์ การคิดขั้นสูง นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีดิจิทัล และภาษาต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน สู่ทักษะอาชีพและการมีงานทำ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

5. ส่งเสริมพัฒนาทักษะดิจิทัลและการเรียนรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ Digital Life & Learning

6. ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ด้านเทคโนโลยีมาใช้ในชีวิตประจำวัน และหารายได้ระหว่างเรียน (Startup)

7. บูรณาการการศึกษา เพื่อการศึกษาต่อด้านอาชีพและการประกอบอาชีพ หรือการมีงานทำตามความต้องการและความถนัดของนักเรียน

8. ส่งเสริมนวัตกรรมการศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน

9. ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence Technology) มาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทำให้เกิดแนวคิด (Idea) ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม

10. สร้างโอกาสให้นักเรียนนำเสนอนวัตกรรมของตนเอง เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการสื่อสารนวัตกรรมสู่สังคม มีคุณลักษณะจิตอาสา และแบ่งปันนวัตกรรมกับบุคคลอื่น

คุณภาพครู

1. ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (Co-creation) ให้กับนักเรียนในทุกระดับชั้น
2. ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีจรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครู
3. พัฒนาศักยภาพครูในด้านการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน (Assessment For Learning) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personal Learning)
4. สนับสนุนการพัฒนากระบวนการและบริหารจัดการกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระบบการนิเทศการศึกษา และการสอนงานของครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา
5. ส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคล เพื่อความเป็นเลิศ (HCEC) เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน
6. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกันออกแบบนวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่นำไปใช้กับการเรียนการสอนในชั้นเรียน
7. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการจัดทำสื่อและนวัตกรรมการศึกษาขึ้น เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คุณภาพสถานศึกษา

1. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่
3. บูรณาการการศึกษา เพื่อการศึกษาต่อต้านอาชญากรรมและการประกอบอาชีพ หรือการมีงานทำตามความต้องการ และความถนัดของนักเรียน
4. ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายนวัตกรรมคุณภาพสถานศึกษา ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
5. สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาอย่างมีระบบตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมาย

1. การนำข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม ภายใต้หลักธรรมาภิบาล และมีระบบบริหารจัดการที่ได้มาตรฐานเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่
2. มีนวัตกรรมจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ

1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ระบบข้อมูลการจัดการและรายงาน
2. ส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ระบบบริหารด้านการจัดการศึกษาที่พื้นฐานที่ดีที่เป็นระบบเดียว เพื่อลดภาระงานครู ลดความซ้ำซ้อนของระบบงาน และการจัดเก็บข้อมูล
3. พัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่ให้มีการบริหารจัดการตามมาตรฐาน PMQA และส่งเสริมให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานอื่น ๆ

เกียรตินวัตกรรม

5. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับ Digital Literacy และสมรรถนะครูในทุกด้าน
6. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
7. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาทั้งในและนอกสังกัด เพื่อบูรณาการการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา โดยใช้พื้นที่เป็นฐานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

8. ส่งเสริมทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสนับสนุนทรัพยากร
9. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการบริหารจัดการศึกษาจากภาคส่วนต่าง ๆ

10. บูรณาการการบริหารจัดการทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องในการจัดการศึกษา
11. พัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพ ยั่งยืน สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยเฉพาะโรงเรียนคุณภาพประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) และโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ

นวัตกรรมการจัดการศึกษา

1. สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นต้นแบบรองรับการเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามบริบทพื้นที่
3. พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน

1.3 ทิศทางการพัฒนาการศึกษา

ภารกิจ บทบาท และอำนาจหน้าที่

ภารกิจ บทบาท และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด ดังนี้

1. มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1.1 อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

1.3 รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

2. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 5 เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

2.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความต้องการของท้องถิ่น

2.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งให้หน่วยงานรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน

2.3 ประสาน ส่งเสริม และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

2.6 ระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ ทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการศึกษา

2.7 จัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษา

2.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

2.9 ดำเนินการ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษา

2.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ และคณะทำงาน ด้านการศึกษา

2.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไป ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.12 ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

3. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 6 เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ให้แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

3.1 กลุ่มอำนวยการ

3.2 กลุ่มนโยบายและแผน

3.3 กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

3.4 กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

3.5 กลุ่มบริหารงานบุคคล

3.6 กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.7 กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

3.8 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

3.9 หน่วยตรวจสอบภายใน

3.10 กลุ่มกฎหมายและคดี

4. ตามข้อ 1 ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมภารกิจอำนาจหน้าที่ของกลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มกฎหมายและคดี ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเหมาะสม กับการกิจ ปริมาณ และคุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค ลงวันที่ 3 เมษายน พุทธศักราช 2560

ภาพประกอบ 4 โครงสร้างการบริหารงาน

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง (2567)

แผนพัฒนาการศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตลอดจนการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ตอบสนองความเปลี่ยนแปลงโดยมีเป้าหมายในปี พ.ศ. 2570 โดยเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนการปฏิรูปประเทศ

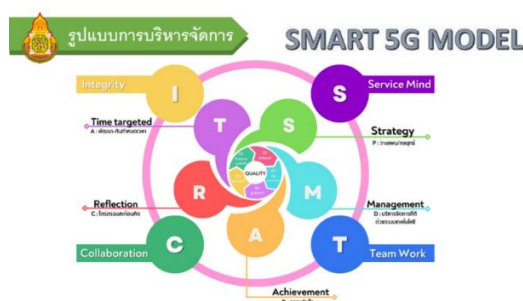
ด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริหารแผนสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดที่สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการทางการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จึงกำหนดแนวทางในการบริหารแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1. สร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับผู้บริหารและบุคลากรในสังกัดทุกระดับ ในความเป็นมาและความเชื่อมโยงของแผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง กับนโยบายและแผนที่สำคัญอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้และเข้าใจในทิศทางเดียวกัน

2. เน้นย้ำให้ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาให้ความสำคัญในการพิจารณาแผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบาย แผน และกรอบแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงาน

3. บูรณาการแผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง และแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570 ของหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการและโครงการที่เป็นรูปธรรม สำหรับการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

4. กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงาน โดยผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องตามแผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อย่างเป็นระบบ โดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายของโครงการที่กำหนดในแผน

ภาพประกอบ 5 รูปแบบการบริหารจัดการ สมาร์ท 5 จี (SMART 5G MODEL)

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง (2567)

1.4 การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้ดำเนินงานตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอกเพิ่มพูน ชิดชอบ) ได้กำหนดนโยบายลดภาระนักเรียนและผู้ปกครองผ่านโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้เป็นหนึ่งในนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้นักเรียนสามารถเข้าถึงการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพสอดคล้องกับนโยบายเรียนดี มีความสุข โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพและจัดทำแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ดำเนินการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) และเป็นไปตามนโยบายรัฐบาลปัจจุบันที่ต้องการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นรากฐานสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อันจะส่งผลให้โรงเรียนในท้องถิ่นระดับอำเภอได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง และเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้ดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ ดังตารางต่อไปนี้ (แผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ, 2567)

ตาราง 2 การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

วัน/เดือน/ปี	การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ
29 กันยายน 2564	นายพิศุทธิ์ กิตติศรีวรพันธุ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้มอบหมายให้ นางหทัยา เข้มเพชร เป็นวิทยากรในการอบรมโครงการพัฒนาโรงเรียนอินทร์บุรีสู่โรงเรียนคุณภาพของชุมชน
10 มกราคม 2565	นายประธาน ทวีผล และผู้รับผิดชอบเข้าร่วมการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนการขับเคลื่อนของโรงเรียนคุณภาพ ผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ Zoom Meeting)

ตาราง 2 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ
ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	
20 มกราคม 2565	นายประธาน ทวีผล ได้ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง เพื่อให้มีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา การบริหารอัตรากำลังให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอินทร์บุรี และโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ต้นตติวิทยาภูมิ”
17-19 กุมภาพันธ์ 2565	นางสาวอุสา กลับลหอม ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 245 เขต ร่วมจัดทำแผนและแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ แยกตามเขตตรวจราชการ จำนวน 18 เขตตรวจราชการ
8 มีนาคม 2565	จัดประชุมทบทวนและจัดทำภารกิจขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ สภาพปัญหา และทิศทางการขับเคลื่อนในปัจจุบัน มีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา รวมถึงการบริหารอัตรากำลังให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้ปกครอง ชุมชน เกิดการยอมรับในการเปลี่ยนแปลง
4 เมษายน 2565	นายประธาน ทวีผล และบุคลากรกลุ่มนโยบายและแผน ร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่ และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ พร้อมกับได้ลงพื้นที่สำรวจอาคารเรียนที่ชำรุด เพื่อเตรียมการปรับปรุงซ่อมแซมให้มีความพร้อมสำหรับรองรับนักเรียน ณ โรงเรียนแสงหาวิทยาคม จังหวัดอ่างทอง

ตาราง 2 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ
ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	
29 พฤษภาคม 2566	โรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูล” ให้การต้อนรับ นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ นายวุฒิชัย ธรรมยา ศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง และ คณะดำเนินงาน เนื่องในโอกาสการตรวจราชการและติดตาม ประเมินนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โครงการโรงเรียนคุณภาพระยะที่ 2 (ธันวาคม 2565 - กรกฎาคม 2566) ณ หอประชุมกาญจนาภิเษก
18 ธันวาคม 2566	นางไพรผดา โปธิบุตร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จัดการประชุมคัดเลือกโรงเรียน เพื่อเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา ณ ห้องประชุมประชุมชาติ
26 เมษายน 2567	การประชุมการจัดทำแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ณ ห้องประชุม ชั้น 2
20 กรกฎาคม 2567	นายมงคล บกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีอ่างทอง เป็นประธาน ในพิธีเปิดโครงการพัฒนานวัตกรรมด้วยรูปแบบ Active Learning สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สร้างต้นแบบในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี ลพบุรี อ่างทอง และ พระนครศรีอยุธยา กิจกรรมระยะที่ 2 การออกแบบการเรียนรู้การสร้างนวัตกรรมผ่านกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ GPAS 5 Steps ซึ่งจัดอบรม ในระหว่างวันที่ 20 - 21 กรกฎาคม 2567 โดยมีคณะผู้บริหารและคณะครูเข้าร่วมการอบรม ณ โรงเรียนสตรีอ่างทอง
20-21 กรกฎาคม 2567	โรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูล” เป็นสถานที่จัดโครงการพัฒนานวัตกรรมด้วยรูปแบบ Active Learning สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างต้นแบบในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี ลพบุรี อ่างทอง และพระนครศรีอยุธยา

ตาราง 2 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ
31 กรกฎาคม 2567	การประชุมทางไกลผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting เพื่อติดตามการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ครั้งที่ 3 ณ ห้องประชุม Conference
6 กันยายน 2567	โรงเรียนสตรีอ่างทอง ได้รับนโยบายจากโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ จัดกิจกรรมการอบรมนักเรียนแกนนำ การสร้างนวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ
28 ตุลาคม 2567	การประชุมโครงการพัฒนานวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบ Active Learning สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา (โครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ)
5 พฤศจิกายน 2567	นางสาวรัชดา ทองสุข ร่วมประชุมขับเคลื่อนโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ เพื่อชี้แจงแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 และติดตามการดำเนินการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting
6 พฤศจิกายน 2567	ลงพื้นที่มอบป้าย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ให้กับโรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสิงห์บุรีและอ่างทอง จำนวนทั้งสิ้น 13 โรงเรียน

ตาราง 3 ข้อมูลโรงเรียนคุณภาพพระตำหนักมัธยมศึกษา

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวน นักเรียน	จำนวนผู้บริหาร และครู	ขนาด โรงเรียน
จังหวัดสิงห์บุรี					
1	โรงเรียนอินทร์บุรี	อินทร์บุรี	1,357	68	กลาง
2	โรงเรียนสิงห์บุรี	เมืองสิงห์บุรี	2,822	130	ใหญ่พิเศษ
3	โรงเรียนบางระจันวิทยา	บางระจัน	1,084	52	กลาง
4	โรงเรียนค่ายบางระจัน วิทยาคม	ค่าย บางระจัน	363	18	กลาง
5	โรงเรียนท่าช้างวิทยาคาร	ท่าช้าง	377	20	กลาง
6	โรงเรียนพรหมบุรี รัชดาภิเษก	พรหมบุรี	215	14	เล็ก
จังหวัดอ่างทอง					
7	โรงเรียนสตรีอ่างทอง	เมืองอ่างทอง	2,996	144	ใหญ่พิเศษ
8	โรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูล”	วิเศษชัยชาญ	1,467	69	กลาง
9	โรงเรียนโพธิ์ทอง “จินดามณี”	โพธิ์ทอง	1,236	60	กลาง
10	โรงเรียนแสวงหาวิทยาคม	แสวงหา	471	26	กลาง
11	โรงเรียนป่าโมกษวิทยานุกูล	ป่าโมก	576	33	กลาง
12	โรงเรียนสามโก้วิทยาคม	สามโก้	601	30	กลาง
13	โรงเรียนราชสถิตวิทยา	ไชโย	231	16	เล็ก

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

2.1 ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพบว่ามีปัจจัยหลากหลายด้านที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน อาทิ คุณภาพของครู วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน และการจัดการภายในโรงเรียน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาโรงเรียนคุณภาพมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเพิ่มทักษะพื้นฐานที่สำคัญ

บาร์ธ (Barth, 1991) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่มีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี และการพัฒนาทั้งในด้านวิชาการและด้านบุคลิกภาพของนักเรียน สร้างความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครู เพื่อให้ครูสอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยโรงเรียนที่มีคุณภาพต้องสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายในโรงเรียนทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครอง ต้องร่วมมือกันในการสร้างความสำเร็จให้กับนักเรียน
2. พัฒนาองค์ความรู้ จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ให้ตรงตามความต้องการของนักเรียนและสังคม
3. พัฒนานักเรียน คือ โรงเรียนจะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาด้านวิชาการ ทักษะชีวิต และความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้ บาร์ธ (Barth, 1991) กล่าวว่า คุณภาพของโรงเรียนมาจากการพัฒนาศักยภาพมิตรของผู้ร่วมวิชาชีพ การปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การทำงานร่วมกัน และการปฏิบัติที่ดียิ่งขึ้น รวมถึงการศึกษาหาความรู้ของบุคลากรในโรงเรียน ทำให้แรงจูงใจของนักเรียน และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ฮานูเชค (Hanushek, 2002) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่สามารถจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูง จะช่วยพัฒนาทักษะพื้นฐานที่สำคัญของการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว โดยมุ่งเน้นการฝึกฝนทักษะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันระดับโลก

แซนนอน และ ไบลส์มา (Shannon & Bylsma, 2007) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่มีการนำองค์รอย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยบุคลากรทุกคนในโรงเรียนรับรู้และเข้าใจบทบาทของตนเอง ครูและผู้บริหารมีความเชื่อและ

ความคาดหวังสูงต่อนักเรียน การดำเนินงานมีการสื่อสารและร่วมมือเป็นทีมที่แข็งแกร่ง หลักสูตร การสอน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลมีความสอดคล้องกับมาตรฐาน และมีการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง (Shannon & Bylsma, 2007 อ้างถึงใน พรสุตา หลักคำ และ เสาวณี สิริสุขศิลป์, 2566)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2021) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่เกิดจากการบริหารจัดการที่มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการวางแผนดำเนินการพัฒนาตามแผน และยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อทำให้นักเรียนอันเป็นผลผลิตเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ ควบคู่กับการมีคุณธรรมและจริยธรรม บรรลุตามจุดหมายที่กำหนด ก่อให้เกิดความเชื่อมั่น และเป็นที่ยอมรับของชุมชน โดยมีผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ รวมถึงสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การศึกษามีคุณภาพ

เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่มีผลการเรียนที่ดี คุณครูที่มีคุณภาพ และมีทรัพยากรที่เพียงพอ ได้รับการประสานงานอย่างเป็นระบบ และมีการจัดระเบียบที่ดี

ทิวต์ธ ศรีดำรง และคณะ (2556) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีการจัดการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการร่วมมือระหว่างบ้าน ผู้ปกครอง และโรงเรียน โดยผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (ทิวต์ธ ศรีดำรง และคณะ, 2556 อ้างถึงใน ทรงพล เจริญคำ, 2566)

ณิชา คงรัตน์ (2558) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่ปราศจากมลพิษทางสังคม ปลอดภัยเสถียร เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมในด้านทรัพยากรวัตถุ เทคโนโลยี งบประมาณ และทรัพยากรบุคคล มีการบริหารจัดการที่ดี ทำให้นักเรียนเป็นคนดี คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ มีความสุขอยู่ในสังคมเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อสังคม รวมถึงมีความรักใคร่ สามัคคี เอื้ออาทรต่อเพื่อนครูและศิษย์ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์ และ โชษิตา สลักคำ (2563) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่สามารถเพิ่มพูนผลการเรียนของนักเรียนได้โดดเด่นกว่าโรงเรียนอื่น ที่มีทรัพยากรใกล้เคียงกัน และสอนนักเรียนในกลุ่มใกล้เคียงกัน โดยผลการเรียนครอบคลุมทั้งทัศนคติการเรียนรู้ (Attitude) ทักษะสำคัญ (Skill) และความรู้ (Knowledge)

อยุธยา คงชื่น (2564) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครอง มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ผู้ปกครอง และชุมชนยอมรับ มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และมีองค์ประกอบการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

บุญส่ง งามอาจ (2565) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่สามารถจัดการศึกษาได้ดี ทำให้นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สามารถจัดการศึกษาตามความต้องการของชุมชนเป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่างของโรงเรียนใกล้เคียง ซึ่งโรงเรียนคุณภาพสามารถวัดได้จากการที่นักเรียนมีคุณภาพ มีการบริหารจัดการดีเยี่ยม ครูมีความเป็นครูมืออาชีพ และรางวัลที่ครู นักเรียน และโรงเรียนได้รับ

ขวัญจิรา จำปา และ สุวดี อุปปีนใจ (2566) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่เกิดจากการบริหารจัดการที่มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการวางแผนดำเนินการพัฒนาตามแผน และยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อทำให้นักเรียนอันเป็นผลผลิตเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และมีคุณธรรม จริยธรรมบรรลุตามจุดหมาย สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง และเป็นที่ยอมรับของสังคม

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายได้ว่า โรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการวางแผนดำเนินการ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน มีการสื่อสารและร่วมมือเป็นทีม หลักสูตรการสอนสอดคล้องกับมาตรฐาน มีการติดตามการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลการเรียนรู้ มีการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนานักเรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ ควบคู่กับการมีคุณธรรมและจริยธรรม สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2.2 ความสำคัญของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

ตามที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายการศึกษาในการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนนั้นเป็นคนดี มีวินัย และภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของนักเรียนตามความถนัด และส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างอนาคต และสร้างรายได้ โดยกระจายอำนาจการศึกษา มีอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมต่อนักเรียนในแต่ละวัย การใช้ระบบเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่ การจัดทำหลักสูตรและให้คำแนะนำที่เหมาะสม ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาทั้งในด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science) และการวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier Research) เพื่อต่อยอดให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

กระทรวงศึกษาธิการ นำโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ ได้เสนอนโยบายในการยกระดับคุณภาพประเทศด้วยการศึกษา มุ่งจัดการศึกษา “เรียนดี มีความสุข” ภายใต้แนวทางการทำงาน “จับมือไว้แล้วไปด้วยกัน” ให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งถึง และเท่าเทียม โดยมีเป้าหมายพัฒนาศักยภาพของคนในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย มีทักษะชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม พร้อมเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายในด้านลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง (ข้อที่ 4) ได้ดำเนินโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ด้วยการจัดให้มีการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพต้นแบบอย่างน้อยหนึ่งโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ทั้งนี้มอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียน เพื่อเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ โดยคัดเลือกโรงเรียนจากอำเภอที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อำเภอละ 2 โรงเรียน เพื่อดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย โดยสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมทั้งสมรรถนะและศักยภาพ พัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการสามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชน บัณฑิต วิทยาลัย และโรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้นโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ เป็นหนึ่งในนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ภายใต้หลักการสำคัญ คือ การทำโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ควบรวมโรงเรียนตามความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อให้มีโรงเรียนขนาดใหญ่มากขึ้น และเปิดโอกาสให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2567)

การบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สถานศึกษาต้องมีความพร้อมในด้านงบประมาณ บุคลากร แหล่งเรียนรู้ สื่อ สถานที่ เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่สถานศึกษาทุกแห่ง จำนวน 29,251 แห่ง ที่กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศในพื้นที่ที่แตกต่างกันให้มีความพร้อมรอบด้าน จึงเป็นที่มาของ โครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือกโรงเรียน อำเภอละ 2 แห่ง (ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา)

จำนวน 1,808 แห่ง เป็นระดับประถมศึกษา จำนวน 901 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 907 โรงเรียน เข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาให้เป็น “โรงเรียนนานาชาติของชุมชน” ทำหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นโรงเรียนแม่ข่ายสนับสนุนโรงเรียนในเครือข่าย เปิดโอกาสให้นักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายมาใช้ทรัพยากรในโรงเรียนแม่ข่ายได้อย่างทั่วถึง และเป็นที่ยึดมั่นสามารถดึงดูดนักเรียนและผู้ปกครองให้เลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนคุณภาพและใกล้บ้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

โครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และมาตรฐาน สร้างความเสมอภาค เกิดความเท่าเทียม ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ในด้านการจัดการศึกษาของประเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมในการพัฒนาให้เป็นโรงเรียนคุณภาพต้นแบบอย่างน้อย อำเภอละ 1 โรงเรียน เป็นโรงเรียนนำร่องการพัฒนา สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร สื่อเทคโนโลยี และอุปกรณ์ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ตามความขาดแคลนจำเป็น และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมสามารถรองรับการใช้ทรัพยากรร่วมกันของโรงเรียนเครือข่ายได้ โรงเรียนในกลุ่มเป้าหมายจะได้รับการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านบุคลากร ด้านสื่อการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน มีครูครบชั้น ครบวิชา สามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ นำไปสู่ภาพความสำเร็จตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ โดยได้มีการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ซึ่งมีสาระสำคัญในการดำเนินการ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

2.3 วัตถุประสงค์ของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ของโรงเรียนคุณภาพ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

1. จัดให้มีการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพต้นแบบอย่างน้อย 1 โรงเรียน ในแต่ละอำเภอ เพื่อนำร่องการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน สื่อ อุปกรณ์ งบประมาณ

ในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และบริบทของโรงเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในปัจจุบัน เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพนักเรียน

2. จัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปีงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงาน และการวางแผนเกิดความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

3. จัดสรรครูและบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มเติม โดยใช้เกณฑ์พิเศษ หรือมี งบประมาณจ้างครูอัตราจ้างเพิ่มเติมในวิชาเอกที่ขาดแคลน

4. สร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน

2.4 ภาพความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียน คุณภาพ

การสร้างความร่วมมือให้แก่สถานศึกษาทุกแห่ง จำนวน 29,251 แห่ง ที่กระจายอยู่ ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศในพื้นที่ที่แตกต่างกันให้มีความพร้อมรอบด้าน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย โรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,808 โรงเรียน แบ่งออกเป็น ระดับประถมศึกษา 901 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา 907 โรงเรียน โดยมีแผน การขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนนักเรียน 2) ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทาง การศึกษา 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 5) ด้านนักเรียน (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

ภาพความสำเร็จโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ โดย นายจักรพงษ์ วงศ์อ้าย นักวิชาการศึกษานำนานุการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งนักวิชาการ ศึกษาเชี่ยวชาญ (ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้) ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ ขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สรุปลผลสำเร็จที่ จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

1. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานในด้านอาคารเรียน และสิ่งก่อสร้างให้มีความ มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย มีความพร้อมในด้านระบบสาธารณูปโภค สนับสนุนนักเรียน และการจัด แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมีระบบความปลอดภัยที่ได้รับมาตรฐาน

2. ด้านของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็น ในการบริหาร การขึ้นนวัตกรรม ส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสามารถ สร้างสื่อนวัตกรรมการสอนได้ และจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning)

3. ด้านของการบริหารจัดการ พัฒนาให้มีโครงสร้างการบริหารองค์กรที่ชัดเจน มีกลยุทธ์แผนโครงสร้างที่สอดคล้องกับนโยบายจุดเน้นและความต้องการของนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่น บริการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีครูครบชั้นครบวิชา และส่งเสริมให้บุคลากรมีวิชาชีพที่สูงขึ้น มีการสนับสนุนความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

4. ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางเน้นการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัลในชั้นเรียน

5. ด้านนักเรียน พัฒนานักเรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติที่สูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ ทางวิชาการที่สูงขึ้น นักเรียนผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น มีอัตราการศึกษาต่อสูงขึ้น มีการสนับสนุนผลงานของนักเรียน ส่งเสริมความสามารถด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ สนับสนุนส่งเสริมทักษะอาชีพ และการหารายได้ระหว่างเรียน

2.5 องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ค้นพบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบ การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ที่สำคัญดังนี้

ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพที่สำคัญ ประกอบด้วย

1. คุณภาพของครู หมายถึง ครูที่มีคุณภาพเป็นหลักในการพัฒนาโรงเรียน ที่มีคุณภาพ เนื่องจากความรู้และทักษะในการสอนของครูจะมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของ นักเรียน

2. วัสดุการเรียนการสอน หมายถึง การมีวัสดุการเรียนการสอนที่ดี อาทิ หนังสือเรียน และวัสดุการเรียน ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพในการศึกษา

3. การจัดการในโรงเรียน หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนที่ดีและมี ประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ สนับสนุนการพัฒนาของนักเรียน

4. ขนาดของชั้นเรียนและการสอนแบบมุ่งเน้น หมายถึง ขนาดของชั้นเรียนที่ เหมาะสม และการสอนที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเชิงลึกของนักเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

5. การพัฒนาและสนับสนุนครู หมายถึง การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและการฝึกอบรมจะช่วยให้ครูสามารถปรับตัวเข้ากับวิธีการสอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

บาร์ธ (Barth, 1991) ได้อธิบายว่า คุณลักษณะและองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ เน้นความสำคัญของการร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนี้

1. การร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน คือ โรงเรียนคุณภาพต้องมีความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครูที่ต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. การพัฒนาวิชาชีพของครู คือ ครูในโรงเรียนคุณภาพต้องได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาทักษะและความรู้ทั้งในด้านการสอนและการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน
3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี คือ โรงเรียนต้องมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการเติบโตของนักเรียน ทั้งในด้านจิตใจและอารมณ์ การมีพื้นที่สำหรับการสื่อสาร และการแสดงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมและกระตือรือร้นในการเรียน
4. การสร้างวัฒนธรรมของการเรียนรู้และการพัฒนา คือ โรงเรียนต้องมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองของครูและผู้บริหาร รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ท้าทาย เปิดโอกาสให้พวกเขาสามารถแสดงออก และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ
5. การประเมินผลและการปรับปรุง คือ โรงเรียนคุณภาพจะต้องมีการประเมินผลการทำงานของทั้งครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องการการปรับปรุง การใช้ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพ

เซอร์จิโอวานนี และ กรีน (Sergiovanni & Green, 2014) ได้อธิบายว่า โรงเรียนที่ดีมีคุณภาพทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเป็นกุญแจสำคัญสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยคุณลักษณะของโรงเรียนดีมีคุณภาพ ดังนี้ 1. นักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2. มีแผนงานวิชาการที่ดี 3. ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน 4. มีบรรยากาศเชิงบวก 5. มีปฏิสัมพันธ์กลุ่ม 6. มีการพัฒนาบุคลากร 7. ผู้นำแบบมีส่วนร่วม 8. แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ 9. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม (Sergiovanni & Green, 2014 อ้างถึงใน ทรงพล เจริญคำ, 2566)

ฮานูเชค (Hanushek, 2002) ได้อธิบายว่า โรงเรียนคุณภาพ หรือคุณภาพ การศึกษา หมายถึง การศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูง และสามารถผลิตผลลัพธ์ที่ดีให้กับนักเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว และคุณภาพของการศึกษาที่ได้นั้นจะเกี่ยวข้องกับการมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการแข่งขันในโลกสมัยใหม่ โดยเฉพาะในด้านคณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะที่สำคัญในตลาดแรงงาน โดยมีองค์ประกอบของโรงเรียน คุณภาพ (Quality School Components) ดังนี้

1. คุณภาพการศึกษาที่สูง คือ การศึกษาในโรงเรียนมีความสำคัญในแง่ของ คุณภาพ โดยเฉพาะในเรื่องของทักษะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานสำคัญใน การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถของนักเรียนในอนาคต
2. การมีครูที่มีคุณสมบัติและความสามารถสูง คือ ครูที่มีคุณภาพและความ เชี่ยวชาญในวิชาของตนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ครูที่มี ความรู้ความสามารถ จะส่งเสริมผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดี
3. การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การเรียนรู้ที่ดีต้อง สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของนักเรียน การปรับหลักสูตรและวิธีการสอน ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคลจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้
4. สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ ทั้งในด้านอาคารสถานที่และความปลอดภัยในการเรียน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรม โรงเรียนที่สนับสนุนการพัฒนาอย่างรอบด้าน
5. การประเมินและการติดตามผลการเรียน คือ การประเมินคุณภาพ การศึกษาผ่านการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน อาทิ การทดสอบทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จะช่วยให้เห็นภาพรวมของคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
6. การใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ คือ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า อาทิ การลงทุนในเทคโนโลยี การฝึกอบรมครู และการใช้วัสดุการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ จะช่วยให้ การศึกษามีคุณภาพที่สูงขึ้น

เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024) ได้อธิบายว่า โรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่มีผลการเรียนที่ดี คุณครูที่มีคุณภาพ และทรัพยากรที่เพียงพอ ได้รับการประสานงาน อย่างเป็นระบบและมีการจัดระเบียบที่ดี

ทิวต์ธ ศรีดำรงค์ และคณะ (2556) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบที่สำคัญของ โรงเรียนคุณภาพ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ดังนี้

1. วิสัยทัศน์และภารกิจของโรงเรียน คือ โรงเรียนคุณภาพจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มุ่งเน้นพัฒนาโรงเรียนให้ทันสมัย

2. ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำ คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียนและมีภาวะผู้นำที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและนักเรียน รวมถึงสามารถตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาวิชาชีพครู คือ ครูเป็นหัวใจหลักในการยกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนาศูนย์ทักษะในการสอนที่ทันสมัย จะช่วยให้การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ และสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

4. การบริหารจัดการทรัพยากร คือ โรงเรียนคุณภาพต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ งบประมาณ สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่เรียน และอุปกรณ์การเรียนการสอนอื่น ๆ เพื่อให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้

5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

6. การประเมินและติดตามผล คือ การประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จะช่วยให้สามารถปรับปรุงการดำเนินงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้

7. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม โรงเรียนต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยเน้นการจัดการสื่อการสอนที่มีคุณภาพ สถานที่เรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการสร้างบรรยากาศที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มที่

นิชชา คงรัตน์ (2558) ได้อธิบายว่า คุณลักษณะของโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ การบริหารจัดการ กระบวนการกำหนดนโยบาย ระบบการเรียนการสอน เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีโปรแกรมเรียนที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และสร้างบรรยากาศที่ดี

ทงศักดิ์ โพธิ์เกตุ (2564) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ มี 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) คุณภาพของนักเรียน 2) คุณภาพของครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา 3) หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน 4) สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี 5) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) การประกันคุณภาพการศึกษา และ 7) ภาควิชาและ การมีส่วนร่วมของชุมชน

อยุธยา คงเซ็น (2564) ได้อธิบายว่า โรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีภาวะผู้นำ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ประกอบการ มีผลงานชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ ผู้ปกครองและชุมชนยอมรับ และมีความคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโรงเรียนคุณภาพในด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์ ดังนี้

1. ด้านผลผลิต หมายถึง สิ่งที่ได้ออกมาเป็นรูปธรรม ทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ความรู้ หมายถึง โรงเรียนมีผลงานเป็นที่ยอมรับของชุมชน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี และภาษาตามหลักสูตร มีการแสดงออกถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากหลายแหล่ง ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ทักษะ หมายถึง นักเรียนมีความรู้ ความสามารถพื้นฐานในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย มีสุนทรียภาพทางด้านดนตรี กีฬา ศิลปะตามความสนใจ และความถนัด มีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ ความฉลาดทางอารมณ์ และทัศนคติที่ดี มีทักษะคิดคำนวณ การสื่อสาร และการใช้ภาษา มีทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงมีทักษะด้านอาชีพตรงกับความต้องการและความสนใจ

1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยม 12 ประการ มีความเสียสละ มีจิตอาสา และเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด มีสุขภาพทางกาย จิตใจ และสังคมที่ดี มีการยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและปฏิบัติตนในขอบเขตกฎ ระเบียบของสถานศึกษา ครอบครัว สังคม และประเทศ ด้วยความเต็มใจ มีทักษะชีวิตในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น มีภูมิด้านทานของจิตใจที่เข้มแข็ง และสามารถปฏิเสธกับภัยอันตรายที่กระตุ้นยั่วเย้าให้หลงผิดได้

2. ด้านผลลัพธ์ หมายถึง สิ่งที่แสดงออกมาเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน

2.1 นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และมีงานทำ หมายถึง นักเรียนสามารถพัฒนาตามศักยภาพเป็นคนดี คนเก่งของสังคม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

มีสุขภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ ตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความสามารถด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณและทักษะกระบวนการคิด ได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างเท่าเทียม และลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ใช้ความรู้ ทักษะสร้างอาชีพ ก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียนให้กับตนเองและครอบครัว มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับชั้นและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

2.2 โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน หมายถึง นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาโรงเรียน โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะได้รับความเชื่อมั่นด้านคุณภาพการศึกษา เป็นศูนย์กลางในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ชุมชนและเป็นศูนย์ประสานงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานอื่น ๆ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้านการวางแผน และการพัฒนาหลักสูตร เพื่อตรงตามความต้องการของนักเรียน

บุญส่ง องอาจ (2565) ได้ศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. นักเรียนมีคุณภาพ หมายถึง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูง วัดได้จากนักเรียนมีความสามารถในการอ่านเขียน การสื่อสาร และการคำนวณได้ นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้ นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ มีทักษะพื้นฐาน และมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ รวมถึงนักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย และนักเรียนมีสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคมที่ดี

2. การบริหารจัดการเยี่ยม หมายถึง โรงเรียนมีเป้าหมาย มีวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โรงเรียนดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพนักเรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย โรงเรียนมีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

3. ครูมืออาชีพ หมายถึง ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ครูสามารถใช้สื่อ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ครูมีความสามารถตรวจสอบ ประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนานักเรียน ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

4. รางวัลที่โรงเรียนได้รับ หมายถึง การได้รับโลรางวัล เกียรติบัตร ประกาศเกียรติคุณ หรือรางวัลอื่น ๆ ที่หน่วยงานภายนอกมอบให้จากการประกวดการแข่งขัน หรือมีผลงานดีเด่นระดับประเทศ หรือระดับนานาชาติ ทั้งประเภทสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน

ปิยะพัชร คัล้าจีน และคณะ (2565) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ประกอบด้วย 4 ด้าน 13 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ด้านกระบวนการบริหาร มีตัวชี้วัดดังนี้ ตัวชี้วัดที่ 1.1 โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารโรงเรียน และเงื่อนไขความสำเร็จ ตัวชี้วัดที่ 1.2 โรงเรียนมีการบริหารจัดการงบประมาณเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบาย และเงื่อนไขความสำเร็จ ตัวชี้วัดที่ 1.3 โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ และเงื่อนไขความสำเร็จ และตัวชี้วัดที่ 1.4 โรงเรียนมีการกำหนดแนวทางการนิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างชัดเจน และเงื่อนไขความสำเร็จ

2. ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร มีตัวชี้วัดดังนี้ ตัวชี้วัดที่ 2.1 การนำโรงเรียนสู่ความสำเร็จ และเงื่อนไขความสำเร็จ ตัวชี้วัดที่ 2.2 การบริหารความขัดแย้งในโรงเรียน และเงื่อนไขความสำเร็จ ตัวชี้วัดที่ 2.3 การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากร ชุมชน และเงื่อนไขความสำเร็จ และตัวชี้วัดที่ 2.4 การใช้คุณธรรม จริยธรรมในการบริหาร และเงื่อนไขความสำเร็จ

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีตัวชี้วัดดังนี้ ตัวชี้วัดที่ 3.1 โรงเรียนดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และเงื่อนไขความสำเร็จ ตัวชี้วัดที่ 3.2 โรงเรียนให้บุคลากรทำวิจัย เพื่อพัฒนานักเรียน และเงื่อนไขความสำเร็จ และตัวชี้วัดที่ 3.3 โรงเรียนจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน และเงื่อนไขความสำเร็จ

4. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ มีตัวชี้วัดดังนี้ ตัวชี้วัดที่ 4.1 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และเงื่อนไขความสำเร็จ และตัวชี้วัดที่ 4.2 โรงเรียนมีส่วนร่วมกับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเงื่อนไขความสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความพร้อมโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนคุณภาพในกลุ่มเป้าหมาย นำไปใช้ในการจัดระดับคุณภาพของโรงเรียนในการประเมินการดำเนินงาน และวัดระดับพัฒนาการของโรงเรียนในแต่ละด้าน การประเมินความพร้อมของโรงเรียน เป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้ทุกสถานศึกษามีโอกาสพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนที่มีการประเมินความพร้อมอย่างถูกต้องและเป็นระบบ สามารถนำไปสู่การขับเคลื่อนพัฒนาโรงเรียนได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน หมายถึง การประเมินศักยภาพเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค รวมถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีความจำเป็นของโรงเรียน และระบบความปลอดภัย โดยมี 4 ตัวชี้วัดหลัก ดังนี้

1.1 อาคารเรียน อาคารประกอบอาคารเรียน และอาคารประกอบ ห้องเรียนอัจฉริยะ สนามกีฬา สนามเด็กเล่น ห้องน้ำ โรงอาหาร ห้องพยาบาล ห้องประชุม บ้านพักครู และบ้านพักนักเรียน

1.2 ระบบสาธารณูปโภคระบบไฟฟ้า ประปา อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และระบบการสื่อสาร

1.3 ระบบสนับสนุนนักเรียนและแหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดอัจฉริยะ สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และอุปกรณ์การเรียนการสอน

1.4 ระบบความปลอดภัยระบบกล้องวงจรปิด อุปกรณ์ความปลอดภัย รั้ว และทางหนีไฟที่ได้มาตรฐาน

2. ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง การประเมินสมรรถนะและความสามารถของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดหลัก ดังนี้

2.1 ผู้บริหารผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำด้านวิชาการ มีความสามารถในการบริหารโดยเน้นเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สามารถจัดการเรียนรู้ได้หลากหลาย

3. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การประเมินศักยภาพของโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัดหลัก ดังนี้

3.1 โครงสร้างการบริหารองค์กรโรงเรียน มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 โรงเรียนมีแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการบริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีแผนเผชิญเหตุความปลอดภัยสถานศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.3 การบริหารทรัพยากรบุคคล แผนพัฒนาบุคลากรที่ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ และได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

3.4 การบริหารงบประมาณโรงเรียน มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ มีการตรวจสอบ และสนับสนุนการบริหารงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

3.5 วัสดุ อุปกรณ์โรงเรียน มีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา ส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และมีดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและหลากหลาย

3.6 การบริหารจัดการโรงเรียนมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา

4. องค์ประกอบที่ 4 ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การประเมินหลักสูตร และแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดหลัก ดังนี้

4.1 หลักสูตร มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.2 การจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

5. ด้านนักเรียน หมายถึง การประเมินสมรรถนะและความสามารถวิชาการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัดหลัก ดังนี้

5.1 ผลการทดสอบระดับชาติ (RT, NT, O - NET)

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน การอ่านการเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและ

แก้ปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนการสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

5.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด มีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย รวมถึงมีสุขภาพะทางร่างกาย สุขภาพจิต และจิตสังคม

5.4 อัตราการเข้าเรียนและการศึกษาต่อจำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา การศึกษาต่อ และออกกลางคัน

5.5 รางวัลและผลงานของนักเรียนความสามารถพิเศษด้านวิชาการ ทักษะศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา ฯลฯ

5.6 ทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน

จากการศึกษาแนวคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดของ ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986); บาร์ธ (Barth, 1991); เซอร์จิโอวานี และ กรีน (Sergiovanni & Green, 2014); ฮานูเชค (Hanushek, 2002); เบดี้ และคณะ (Bedi et al., 2024); ทิวัตต์ ศรีดำรงค์ และคณะ (2556); นิซซา คงรัตน์ (2558); ทนงค์ดี โพธิ์เกตุ (2564); อยุทธ์ คงเย็น (2564); บุญส่ง องอาจ (2565); ปิยะพัชร คัล้าจีน และคณะ (2565); ทรงพล เจริญคำ (2566) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) โดยการนำแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศมาจัดเรียงด้านที่สอดคล้องกัน และด้านที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน หรือมีความหมายในทิศทางเดียวกันเป็นแนวทางในการสรุปประเด็นองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ดังตาราง

ตาราง 4 แสดงองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียน
คุณภาพ

รายชื่อนักวิชาการ นักวิจัย และหน่วยงาน ในประเทศไทย และต่างประเทศ													
องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ													
	ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986)	บาร์ธ (Barth, 1991)	เซอร์จิอวานี และ กรีน (Sergiovanni & Green, 2014)	ฮานูเชค (Hanushek, 2002)	เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024)	ทิวัดดี ศรีดำรงดี และคณะ (2556)	นิชชา คงรัตน์ (2558)	ทนต์ศักดิ์ โพธิ์เกตุ (2564)	อรรถ ดงเย็น (2564)	บุญส่ง อดิชา (2565)	ปิยะพัชร คล้าสิน และคณะ (2565)	ทรงพล เจริญคำ (2566)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567)
ด้านที่ 1													
1.1 โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนนักเรียน													✓
1.2 การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ					✓	✓	✓			✓		✓	
1.3 สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี								✓	✓				
1.4 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี		✓		✓		✓							
1.5 งบประมาณ									✓				
1.6 ภาคิเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน		✓	✓			✓		✓			✓	✓	
ด้านที่ 2													
2.1 ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำ						✓	✓						✓
2.2 ครูที่มีคุณภาพและความเชี่ยวชาญ	✓			✓	✓			✓					
2.3 การพัฒนาและสนับสนุนครู	✓	✓	✓										
2.4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร							✓						
2.5 ความเป็นครูมืออาชีพ										✓			
ด้านที่ 3													
3.1 การจัดการเรียนรู้			✓									✓	✓
3.2 หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน								✓	✓		✓		
3.3 การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง		✓	✓				✓						

ตาราง 4 (ต่อ)

รายชื่อนักวิชาการ นักวิจัย และหน่วยงาน ในประเทศไทย และต่างประเทศ										
องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ										
	ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986)	บาร์ธ (Barth, 1991)	เซอร์จิอวานนี และ กรีน (Sergiovanni & Green, 2014)	ฮานูเชค (Hanushek, 2002)	เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024)	ทิวติ ศิริดำรงศ์ และคณะ (2556)	ณิษฐา คงรัตน์ (2558)	ทงนงศักดิ์ โพธิ์เกตุ (2564)	อรรถพร คงเย็น (2564)	บุญส่ง งามอาจ (2565)
3.4 การประเมินและการติดตามผลการเรียน			✓							
3.5 กระบวนการนิเทศและติดตามประเมินผล								✓		
ด้านที่ 4										
4.1 คุณภาพนักเรียน							✓		✓	✓
4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ				✓						✓
4.3 นักเรียนมีความรู้ สร้างนวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ								✓		✓
4.4 นักเรียนมีทักษะการใช้ชีวิต และทักษะอาชีพ								✓		✓
4.5 นักเรียนมีค่านิยมที่ดี มีความภูมิใจในท้องถิ่น และมีสุขภาวะที่ดี								✓		✓
4.6 รางวัลที่ได้รับ									✓	

จากตาราง 4 สรุปได้ว่า จากแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ จำนวน 13 คน ผู้วิจัยนำมาบูรณาการองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ มีทั้งสิ้น 4 ด้าน ซึ่งได้พิจารณาองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพจากความสะดวกคล่อง ปรากฏว่าบางด้านเป็นด้านเดียวกัน บางด้านมีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกัน หรือมีความหมายในทิศทางเดียวกัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มพิจารณาด้านที่สอดคล้องกันมากที่สุด แล้วนำไปสรุปเป็นประเด็น องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ดังตาราง

ตาราง 5 การสรุปประเด็นองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

ผลการสรุปประเด็น จากผู้เสนอแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ
1.1 โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) 1.2 การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ (Bedi et al., 2024; ทิวัดต์ ศรีดำรงค์ และคณะ, 2556; นิชชา คงรัตน์, 2558; บุญส่ง องอาจ, 2565 และ ทรงพล เจริญคำ, 2566) 1.3 สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี (ทงศักดิ์ โพธิ์เกตุ, 2564 และ อยุทธ์ คงเซ็น, 2564) 1.4 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี (Barth, 1991; Hanushek, 2002 และ ทิวัดต์ ศรีดำรงค์ และคณะ, 2556) 1.5 งบประมาณ (อยุทธ์ คงเซ็น, 2564) 1.6 ภาคีเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน (Barth, 1991; Sergiovanni & Green, 2014; ทิวัดต์ ศรีดำรงค์ และคณะ, 2556; ทงศักดิ์ โพธิ์เกตุ, 2564; ปิยะพัชร คล้าจัน และคณะ, 2565 และ ทรงพล เจริญคำ (2566)	1. โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุน การศึกษา
2.1 ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำ (ทิวัดต์ ศรีดำรงค์ และคณะ, 2556; นิชชา คงรัตน์, 2558 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) 2.2 ครูที่มีคุณภาพและความเชี่ยวชาญ (Fuller, 1986; Hanushek, 2002; Bedi et al., 2024 และ ทงศักดิ์ โพธิ์เกตุ, 2564) 2.3 การพัฒนาและสนับสนุนครู (Fuller, 1986; Barth, 1991; และ Sergiovanni & Green, 2014) 2.4 การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร (นิชชา คงรัตน์, 2558) 2.5 ความเป็นครูมืออาชีพ (บุญส่ง องอาจ, 2565)	2. คุณภาพครู
3.1 การจัดการเรียนรู้ (Sergiovanni & Green, 2014; ทรงพล เจริญคำ, 2566 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) 3.2 หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน (ทงศักดิ์ โพธิ์เกตุ, 2564; อยุทธ์ คงเซ็น, 2564 และ ปิยะพัชร คล้าจัน และคณะ, 2565) 3.3 การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Sergiovanni & Green, 2014; Hanushek, 2002 และ นิชชา คงรัตน์, 2558)	3. การจัดการเรียนรู้

ตาราง 5 (ต่อ)

ผลการสรุปประเด็น จากผู้เสนอแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ
3.4 การประเมินและการติดตามผลการเรียน (Hanushek, 2002)	
3.5 กระบวนการนิเทศและติดตามประเมินผล (อยุทธิ์ คงเซ็น, 2564)	
4.1 คุณภาพนักเรียน (ทงศักดิ์ โพธิ์เกตุ, 2564 และ บุญส่ง อองอาจ, 2565)	4. คุณภาพนักเรียน
4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ (Bedi et al., 2024 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)	
4.3 นักเรียนมีความรู้ สร้างนวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (อยุทธิ์ คงเซ็น, 2564 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)	
4.4 นักเรียนมีทักษะการใช้ชีวิต และทักษะอาชีพ (อยุทธิ์ คงเซ็น, 2564 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)	
4.5 นักเรียนมีค่านิยมที่ดี มีความภูมิใจในท้องถิ่น และมีสุขภาพะที่ดี (อยุทธิ์ คงเซ็น, 2564 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)	
4.6 รางวัลที่ได้รับ (บุญส่ง อองอาจ, 2565)	

จากการสรุปประเด็นองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ในแต่ละด้าน พบว่า การเป็นโรงเรียนคุณภาพจากการวิเคราะห์เนื้อหาสารสนเทศในแต่ละด้านนั้นมีความใกล้เคียงกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) และครอบคลุมสาระสำคัญการประเมินความพร้อมโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นองค์ประกอบการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ 4 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนการศึกษา ด้านที่ 2 คุณภาพครู ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้ และด้านที่ 4 คุณภาพนักเรียน โดยมีรายละเอียดแนวคิด ดังนี้

2.5.1 แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา

ความหมายของโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา

โครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สนับสนุนการเรียนรู้ โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี ไว้ดังนี้

บาร์ธ (Barth, 1991) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี หมายถึง โรงเรียนต้องมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการเติบโตของนักเรียน ทั้งในด้านจิตใจและอารมณ์ การมีพื้นที่สำหรับการสื่อสารและการแสดงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมและกระตือรือร้นในการเรียน

ฮานูเชค (Hanushek, 2002) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งในด้านอาคารสถานที่และความปลอดภัยในการเรียน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่สนับสนุนการพัฒนาอย่างรอบด้าน

ทิวต์ธ์ ศรีดำรงค์ และคณะ (2556) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม หมายถึง โรงเรียนต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยเน้นการจัดการสื่อการสอนที่มีคุณภาพ สถานที่เรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการสร้างบรรยากาศที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ได้ให้ความหมายของโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน หมายถึง การประเมินศักยภาพเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค รวมถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีความจำเป็นของโรงเรียน และระบบความปลอดภัย รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์โรงเรียน มีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และมีดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและหลากหลาย

สิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ คือ การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากทุกภาคส่วน เพื่อที่จะขับเคลื่อนระบบการศึกษา เป็นกำลังในการสนับสนุนการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของระบบสนับสนุนไว้ดังนี้

จอยซ์ และ คาลฮูน (Joyce & Calhoun, 2024) ได้ให้ความหมายของระบบสนับสนุน หมายถึง สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน เจือจาง หรือสิ่งที่จำเป็นที่จะใช้ในรูปแบบการเรียนการสอนให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวังกับนักเรียน

การศึกษาถือได้ว่าเป็นการสร้างเพิ่มพูนความรู้และความคิดของบุคคล เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ในสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนในสังคม โดยสังคมจะพัฒนาได้เมื่อสมาชิกในสังคมมีความรู้และความสามารถ ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายคำว่า การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการ

ถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายไว้ในพจนานุกรมศัพท์การศึกษา 4 ประการ โดยสรุปดังนี้

1. การศึกษา หมายถึง การดำเนินการด้วยกระบวนการทุกอย่างที่ทำให้บุคคลพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติและพฤติกรรมอื่น ๆ ตามค่านิยมและคุณธรรมในสังคม

2. การศึกษา หมายถึง กระบวนการทางสังคมที่ทำให้บุคคลได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่คัดเลือกและกำหนดไว้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะโรงเรียนเพื่อพัฒนาบุคคลและสังคม

3. การศึกษา หมายถึง วิชาซึ่งอย่างหนึ่งสำหรับครู หรือการเตรียมบุคคลให้เป็นครู ซึ่งจัดสอนในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย วิชาจิตวิทยาการศึกษา ปรัชญา ประวัติการศึกษา หลักสูตร หลักการสอน การวัดผล การบริหาร การนิเทศการศึกษา และวิชาอื่น ๆ ที่ครูควรรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดความเจริญงอกงามสำหรับครู

4. การศึกษา หมายถึง ศิลปะในการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ในอดีต ซึ่งรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบสำหรับคนรุ่นใหม่

จากความหมายของนักวิชาการและนักการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า การศึกษาหมายถึง กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อความเจริญงอกงาม โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย และดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาบุคคล พัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ให้เกิดความเจริญงอกงามเป็นบุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวผู้วิจัยสรุปได้ว่า โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เพียงพอ อาทิ อาคารเรียน ห้องเรียน สนามกีฬา ห้องน้ำ และโรงอาหาร รวมถึงระบบสาธารณูปโภคที่มีคุณภาพ อาทิ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา และระบบอินเทอร์เน็ตที่ดี นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียน พร้อมทั้งมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบความปลอดภัย อาทิ กล้องวงจรปิด รั้ว และทางหนีไฟที่ได้มาตรฐาน และสามารถตอบสนองของความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา

โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียน โดยองค์ประกอบเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ในบทความนี้จะกล่าวถึงความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา ดังนี้

บาร์ธ (Barth, 1991) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี และการร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และผู้บริหาร ในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ดังนี้

1. การร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน คือ โรงเรียนคุณภาพต้องมีความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครูที่ต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขณะเดียวกันผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้และสนับสนุนการพัฒนานักเรียน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน

2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี คือ โรงเรียนต้องมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการเติบโตของนักเรียน ทั้งในด้านจิตใจและอารมณ์ การมีพื้นที่สำหรับการสื่อสารและการแสดงความคิดเห็นทำให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมและกระตือรือร้นในการเรียน

เบดี้ และคณะ (Bedi et al., 2024) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนการศึกษา คือ การมีทรัพยากรที่เพียงพอ การประสานงานอย่างเป็นระบบ และมีการจัดระเบียบที่ดี

ณิชา คงรัตน์ (2558) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของโรงเรียนคุณภาพ โครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนการศึกษา คือ การบริหารจัดการ กระบวนการกำหนดนโยบาย ระบบการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีโปรแกรมเรียนที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สร้างบรรยากาศที่ดี โดยมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร เน้นการพัฒนาบุคลากร ความเป็นผู้นำผู้ตามในโอกาสอันควร ส่งเสริมสนับสนุนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา สรุปได้ว่า โรงเรียนที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่ดี มีอุปกรณ์ และสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถรองรับการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ อาทิ การเรียนออนไลน์ หรือการเรียนใน

ห้องเรียนทั่วไป และระบบสนับสนุนการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ได้รับการสนับสนุน และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ช่วยให้การเรียนรู้มีความราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา

ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986) ได้อธิบายว่า การจัดการในโรงเรียน คือ การบริหารจัดการโรงเรียนที่ดีและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการพัฒนาของนักเรียน

ฮานูเชค (Hanushek, 2002) ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งในด้านอาคารสถานที่และความปลอดภัยในการเรียน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่สนับสนุนการพัฒนาอย่างรอบด้าน และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024) ได้อธิบายว่า โรงเรียนคุณภาพเป็นโรงเรียนที่มีผลการเรียนที่ดี คุณครูที่มีคุณภาพ และทรัพยากรที่เพียงพอ ได้รับการประสานงานอย่างเป็นระบบ และมีการจัดระเบียบที่ดี

ทิวต์ลี ศรีดำรงค์ และคณะ (2556) ได้อธิบายว่า การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพตามทฤษฎีฐานราก ได้ระบอบองค์ประกอบที่สำคัญของโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ดังนี้

1. การบริหารจัดการทรัพยากร โรงเรียนคุณภาพต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ งบประมาณ สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่เรียน และอุปกรณ์การเรียนการสอนอื่น ๆ เพื่อให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

บุญส่ง งามอาจ (2565) ได้อธิบายว่า การบริหารจัดการเยี่ยม หมายถึง โรงเรียนมีเป้าหมาย มีวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โรงเรียนดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพนักเรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย โรงเรียนมีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ได้กำหนดแนวทางการประเมินความพร้อมโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน หมายถึง การประเมินศักยภาพเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค รวมถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีความจำเป็นของโรงเรียน และระบบความปลอดภัย โดยมี 4 ตัวชี้วัดหลัก ดังนี้

1. อาคารเรียน อาคารประกอบอาคารเรียน และอาคารประกอบห้องเรียน อัจฉริยะ สนามกีฬา สนามเด็กเล่น ห้องน้ำ โรงอาหาร ห้องพยาบาล ห้องประชุม บ้านพักครู และบ้านพักนักเรียน

2. ระบบสาธารณูปโภคระบบไฟฟ้า ประปา อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และระบบการสื่อสาร

3. ระบบสนับสนุนนักเรียนและแหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดอัจฉริยะ สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และอุปกรณ์การเรียนการสอน

4. ระบบความปลอดภัยระบบกล้องวงจรปิด อุปกรณ์ความปลอดภัย รั้ว ทางหนีไฟที่ได้มาตรฐาน

จากการศึกษาแนวคิดและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986); ฮานูเชค (Hanushek, 2002); เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024); ทิวต์ธ ศรีดำรงค์ และคณะ (2556); บุญส่ง องอาจ (2565) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) สรุปด้านโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เพียงพอ อาทิ อาคารเรียน ห้องเรียน สนามกีฬา ห้องน้ำ และโรงอาหาร รวมถึงระบบสาธารณูปโภคที่มีคุณภาพ อาทิ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา และระบบอินเทอร์เน็ตที่ดี นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียน พร้อมทั้งมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบความปลอดภัย อาทิ กล้องวงจรปิด รั้ว และทางหนีไฟที่ได้มาตรฐาน และสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพครู

ความหมายของคุณภาพครู

วิจารณ์ พานิช (2550) ได้ให้ความหมายของคุณภาพครู หมายถึง การมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน จัดทำแผนยุทธศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ภาวะผู้นำ และแกนนำ บริหารจัดการ

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สร้างทักษะพื้นฐานแก่บุคลากร แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีคิด การบริหารจัดการคน ความสำคัญของคุณภาพครู

ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ (2562) ได้ให้ความหมายของคุณภาพครู หมายถึง ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยการทำงาน และมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า คุณภาพครู หมายถึง ครูแสดงออกถึงความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถสร้างนวัตกรรมการสอนที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพสูง โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนทุกที่ทุกเวลา ครูนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนานักเรียนและปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูยังพัฒนาทักษะเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง และทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านวิชาชีพครู พร้อมทั้งมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร

ความสำคัญของคุณภาพครู

การพัฒนาคุณภาพครู มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบการศึกษา เนื่องจากครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกระดับการศึกษา

ยูเนสโก (UNESCO, 2014) ตามรายงาน Teaching and Learning: Achieving Quality for All 2014 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูในฐานะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มคุณภาพการศึกษา และการเรียนรู้ในระดับสากล ซึ่งการพัฒนาครูมีความสำคัญไม่เพียงแต่ในแง่ของความรู้วิชาการ แต่ยังรวมถึงการพัฒนาทักษะการสอน การจัดการชั้นเรียน และการส่งเสริมทักษะทางอารมณ์และสังคมของนักเรียน รวมถึงการลงทุนในการพัฒนาครูถือเป็นการลงทุนที่สำคัญในระยะยาวที่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา ทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม

ธนาคารโลก (World Bank, 2018) ได้เสนอให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพครู คือ หนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยการลงทุนในการฝึกอบรมครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน รายงานของธนาคารโลก The World Bank Education Strategy ยังกล่าวถึงการเสริมสร้างความสามารถของครูในด้านการสอนและการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD, 2016) ใน Teaching Excellence Through Professional Learning and Policy Reform 2016 ได้กล่าวถึง การพัฒนาครูผ่านการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนางานวิชาชีพครู และการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาให้

สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในยุคปัจจุบัน งานวิจัยขององค์การ เพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้เสนอแนะว่า การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมครูที่มีคุณภาพสามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในระดับประเทศได้

ด้านคุณภาพครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ได้เสนอแนวทางการประเมินความพร้อมโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ด้านที่ 2 ด้านครู หมายถึง การประเมินสมรรถนะและความสามารถของครู มีการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และสามารถจัดการเรียนรู้ได้หลากหลาย

จากการศึกษาองค์ประกอบด้านครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของ คุณภาพครู หมายถึง ครูแสดงออกถึงความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถสร้างนวัตกรรมการสอนที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพสูง โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนทุกที่ทุกเวลา ครูนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนานักเรียนและปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูยังพัฒนาทักษะเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง และทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านวิชาชีพครู พร้อมทั้งมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร

2.5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

ความหมายของการจัดการเรียนรู้

ออสติน และ เรย์โนลด์ส (Austin & Reynolds, 1990) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดระบบของการจัดหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการจัดเวลาเรียนที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน และความเป็นเลิศทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับ

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการสอนไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. การสอน หมายถึง การกระทำที่เป็นการอบรม สั่งสอนนักเรียนตามสถานศึกษาโดยทั่วไป
2. การจัดสภาพการณ์ หมายถึง การจัดสถานการณ์ หรือกิจกรรม เพื่อให้ นักเรียน หรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้โดยง่าย

ฮู และ ดันแคน (Hough & Duncan, 1970) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ และมีความสุข ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุม 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา และการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนเลือก เนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิค การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสม และสามารถวิเคราะห์ผลได้

4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้ (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2557)

บรุนเนอร์ (Bruner, 1973) ได้ให้ความหมายของการสอน (Instruction) เป็นการ ช่วยเหลือและปรุงแต่ง เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ

กาเย่ และ เวเกอร์ (Gagne & Wager, 2007) ได้ให้ความหมายของการสอน (Instruction) หมายถึง การกระทำของบุคคลที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อช่วยให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ โดยใช้ สถานการณ์ และสิ่งอื่นเข้าช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ (Learning) เป็นกระบวนการที่บุคคล มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ ดังนั้นการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542) ได้อธิบายว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มี ระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินการตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543) ได้ให้ความหมายของการจัด การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีการจัด บรรยากาศ เนื้อหาสาระ กระบวนการ การประเมินผลการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน แหล่ง การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคน และชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้อง กับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557) ได้ให้ความหมายของการจัด การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน เพื่อที่จะทำให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน

กุลิศรา จิตรขญาวณิช (2562) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของผู้สอน ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึง การประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และเกิด ทักษะ หรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จากการประมวลความรู้ดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสอน มีความหมายเช่นเดียวกับการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและ หลักสูตรท้องถิ่น โดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริง การออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่คำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนทักษะกระบวนการคิดของ นักเรียน การใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ บริหารชั้นเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพและสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ที่ดี นอกจากนี้ยังมีการ ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครอง

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษามีจุดมุ่งหมาย และมีเจตนารมณ์ที่จะให้ การจัดการเรียนรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่จะเป็นสังคมการเรียนรู้ ที่ทุกส่วนในสังคมจะเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา การจัดการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้อง กับสังคมการเรียนรู้ยุคใหม่ ครูจำเป็นจะต้องใช้กระบวนการสอนที่หลากหลาย มีการสอนที่เป็น ระบบ การสอนตามความหมายของคำว่า Instruction จึงเป็นความหมายที่มีความเหมาะสมและ ครอบคลุมการสอนในสังคมไทยปัจจุบัน โดยเฉพาะการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 มากที่สุด

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาเกี่ยวกับการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ไว้หลายท่านที่สำคัญมีดังนี้

ดิวอี้ (Dewey, 1963) ได้อธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงบทบาทการเรียนรู้จากการที่ นักเรียนเป็นผู้รับมาเป็นการเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by Doing) และเปลี่ยนบทบาทของ ครูจากการเป็นผู้สอน หรือผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ จุดเน้นในการเรียน จึงอยู่ที่นักเรียนมากกว่าผู้สอน ซึ่งแนวคิดนี้มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการจัดการเรียนรู้ทั่วโลก

สาโรช บัวศรี (2496) ได้อธิบายว่า การสอนแบบยี่ดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจำเป็น จะต้องรู้ว่าจะนักเรียนจะเรียนรู้ได้อย่างไร ซึ่งเมื่อรู้แล้วครูจะสามารถปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับของ

นักเรียนแต่ละคน และเมื่อหาวิชาและวิธีการสอบจะต้องเหมาะสมกับสภาพบริบททางสังคมที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย ส่วนวิธีการเรียนนั้นจะมีหลายรูปแบบ อาทิ เรียนรู้โดยฝึกประสบการณ์ในห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ห้องสมุด ทักษะศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษานอกห้องเรียน ส่วนในห้องเรียนจัดกิจกรรมอภิปราย และการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2562) ได้อธิบายว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการที่เจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา โดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงาม ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งโดยทั่วไป ผู้สอนจะกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้เอาไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ พัฒนานักเรียนให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้น หรือต้องการให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. การจัดการเรียนรู้ ช่วยทำให้จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษابรรลุผลตามเป้าหมาย ทั้งนี้การกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ในหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาของสังคมไทยมีทั้งความเหมือนกันและต่างกัน แต่ไม่ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับจะกำหนดไว้อย่างไร สิ่งที่สำคัญที่จะทำให้จุดมุ่งหมายของการศึกษابรรลุผล คือ การจัดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพจะส่งผลทำให้การศึกษามีคุณภาพ

3. การจัดการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้นักเรียนสามารถที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนักเรียนที่สถานศึกษาควรจัดให้กับนักเรียนมีหลายทักษะด้วยกัน อาทิ ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางวิทยาศาสตร์ และทักษะการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

4. การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ทำให้นักเรียนเป็นคนที่สามารถแยกดีชั่ว ถูกผิดออกอย่างมีเหตุผล มีหลักยึดปฏิบัติในการใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องดีงาม และทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

5. การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนรู้จักเอาตัวรอด เนื่องจากการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างองค์ความรู้พัฒนาให้นักเรียนมีสติปัญญาที่ชาญฉลาด รวมทั้งพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน และยังสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการดำรงชีวิตให้มีความสุขในสังคม ดังนั้น เมื่อนักเรียนได้รับ

ทั้งความรู้ ประสบการณ์ และทักษะต่าง ๆ จากการศึกษาและการจัดการเรียนรู้จะทำให้นักเรียนสามารถนำสิ่งดังกล่าวมาใช้ให้เป็นประโยชน์และรู้จักที่จะเอาตัวรอดอยู่ในสังคมได้อย่างรู้เท่าทัน

6. การจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

7. การจัดการเรียนรู้สามารถนำไปสู่การสร้างเสริมอาชีพ หรือรายได้ให้กับนักเรียน

8. การจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนานักเรียนให้นำองค์ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้พัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าได้

จากที่กล่าวมาในข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้ นักเรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นสำคัญ หากผู้สอนเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับนักเรียนย่อมส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

ด้านการจัดการเรียนรู้

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557) ได้อธิบายว่า ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาจากข้อมูลหลายประการ เพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตน และการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดการเรียนรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ นักเรียน บรรยายากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบรรยายากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน องค์ประกอบดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

1. นักเรียน คือ ธรรมชาติของนักเรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกเกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึง และละเลยไม่ได้

2. บรรยายากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ คือ ผู้สอนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยายากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความขี้บ่นของนักเรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยายากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ นักเรียนที่เข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน นักเรียนเริ่มเรียนหัวโหม่งแรกด้วยความรู้สึกหิว หรือบางครั้งนักเรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมา เนื่องจากความไม่ปรองดองในครอบครัว เป็นต้น ส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นนั้นอาจจะมีมกกดดันจาก

ฝ่ายบริหาร หรือจากครอบครัว เศรษฐกิจ สิ่งที่น่ามาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและนักเรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะบ่งได้ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและนักเรียน จะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่านักเรียนจะประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรคิดถึงนักเรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่งนักเรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนควรจะฝึกให้มีความไวต่อความรู้สึกนึกคิดของนักเรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป (อ้างถึงใน อนันท์ย สดวียงยาง, 2567)

กุลิสรา จิตธัญญานิษ (2562) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน จึงจะสามารถทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ หรือมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้พัฒนานักเรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดทั้งหมดในหลักสูตร เพื่อทำความเข้าใจและสามารถนำสิ่งต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดหมายตามที่หลักสูตรกำหนด ที่สำคัญถ้าผู้สอนไม่ได้มีการศึกษาเรียนรู้รายละเอียดต่าง ๆ ในหลักสูตรก็ไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่าจะสอนเนื้อหาอะไรเพื่ออะไร และวัดผลประเมินผลอย่างไร

2. จุดประสงค์ คือ การจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้ง เพราะจะทำให้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมาย สามารถทราบว่านักเรียนจะเกิดพฤติกรรมใดบ้าง รวมทั้งสามารถวางแผนเตรียมเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

3. การจัดการเรียนรู้ คือ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะจะทำให้ผู้สอนทราบว่า จะจัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง โดยการจัดการเรียนรู้จะต้องเลือกวิธีการที่น่าสนใจ มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4. สื่อการเรียนรู้ คือ การนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนทราบว่า จะจัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้วิธีการใดบ้าง โดยการจัดการเรียนรู้จะต้องเลือกวิธีการที่น่าสนใจมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5. การวัดผลและประเมินผล คือ การตรวจสอบนักเรียนว่าเกิดการเรียนรู้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังสามารถช่วยทำให้ผู้สอนนำข้อมูลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำปัญหาที่ค้นพบมาใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ

6. ผู้สอน หรือครู เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นและเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนานักเรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ไปสู่นักเรียน

7. นักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่ากับผู้สอน เพราะถ้าไม่มีนักเรียน หรือผู้รับความรู้ และประสบการณ์ การจัดการเรียนรู้ก็ไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นได้เพราะไม่มีผู้รับ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2567) ได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1. การออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ สถานศึกษาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามบริบทสถานศึกษาและท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งมีการประเมินเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ครูจัดการเรียนรู้ เสริมสร้างสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง คือ ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีระบบสารสนเทศ เพื่อกำกับติดตามวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล ให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ นักเรียนพัฒนาตนเอง และนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล และรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบหลายประการที่มีความสำคัญในการสร้างประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตร จุดประสงค์ การจัดการเรียนรู้ สื่อการ

เรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ผู้สอน นักเรียน และองค์ประกอบทางจิตวิทยา อาทิ บรรยากาศทางจิตวิทยา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไป จะส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเต็มที่ และนักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพไม่บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2567) ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น โดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริง การออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนทักษะกระบวนการคิดของนักเรียน การใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ บริหารชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ที่ดี นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครอง

2.5.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพนักเรียน

ความหมายของคุณภาพนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ให้ความหมายของคุณภาพนักเรียน หมายถึง คุณภาพในตัวนักเรียนที่มีความครอบคลุมในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

ภัคพร บุญเกล้า (2555) ได้ให้ความหมายของคุณภาพนักเรียน (Students Quality) หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนและกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นสำหรับนักเรียนและสังคมปัจจุบัน

วิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด (2559) ได้ให้ความหมายของคุณภาพนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ธนสมพร มะโนรัตน์ (2560) ได้ให้ความหมายของคุณภาพนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะที่มีในตัวนักเรียนทั้งด้านความรู้ทักษะ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรมของ

นักเรียน ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากศักยภาพ คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนของครู

อัญชริกา จันจุฬา และคณะ (2563) ได้ให้ความหมายของคุณภาพนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน อันเนื่องจากการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพนักเรียนด้านต่าง ๆ โดยวัดจากความสามารถในการเรียนรู้ ความสามารถในการวางแผนการทำงาน ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้ให้ความหมายของคุณภาพนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่มีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาความหมายคุณภาพนักเรียน ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายได้ว่า คุณภาพนักเรียน หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน เขียน สื่อสาร คิดคำนวณ และคิด อย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงการอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแก้ปัญหา สร้าง นวัตกรรมและมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด และมีคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบ O - NET ที่ผ่านเกณฑ์ ระดับประเทศ นอกจากนี้ยังมีค่านิยมที่ดี มีสุขภาวะทางร่างกาย จิตใจ และสังคมที่ดี รวมถึงการ พัฒนาและส่งเสริมทักษะดนตรี กีฬา ศิลปะ และมีผลงานที่โดดเด่น ได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ อาทิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาค และประเทศ รวมถึงการดำเนินโครงการ 1 สถานศึกษา 1 อาชีพ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

ความสำคัญของคุณภาพนักเรียน

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศและสังคมที่ยั่งยืน โดยเฉพาะ ในปัจจุบันที่เทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แผนการศึกษา แห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาของ ประเทศไทยในระยะยาว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถปรับตัว ต่อการเปลี่ยนแปลง แผนการศึกษาแห่งชาติมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนว่า คนไทยทุกคนได้รับ การศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ใช้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญ ของการศึกษาในฐานะเครื่องมือที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงและความเจริญเติบโตให้กับ ประเทศ โดยยึดหลักการที่สำคัญ ได้แก่ การเรียนรู้ที่ครอบคลุมและเท่าเทียม (Inclusive

Education) การพัฒนาที่ยั่งยืน และการยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ และการรักษาความยั่งยืนของสังคม

การพัฒนานักเรียน ตามแผนการศึกษาแห่งชาติมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านทักษะที่จำเป็นสำหรับการเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงเน้นการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง ทั้งการอ่าน การเขียน และการคำนวณ และทักษะต่าง ๆ รวมถึงทักษะการคิดเชิงวิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัว และมีความสามารถในการแข่งขันในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณลักษณะและคุณธรรมของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา พร้อมทั้งมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะเหล่านี้จะส่งผลดีต่อนักเรียนเอง ส่งผลดีต่อสังคมและประเทศชาติในระยะยาว (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579)

คุณภาพการศึกษาและการพัฒนาอย่างยั่งยืนการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ไม่ได้มุ่งหวังเพียงแค่การพัฒนานักเรียนในด้านทักษะและความรู้เท่านั้น แต่ยังมุ่งเน้นการสร้างความเป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบ และสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน การพัฒนาอย่างยั่งยืนนี้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการพึ่งพาตนเองและการใช้ทรัพยากรอย่างมีสติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกภาคส่วนของสังคม

บทสรุปจากแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) เป็นแผนแม่บทที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวและเติบโตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาไม่เพียงแต่จะส่งเสริมความรู้และทักษะของนักเรียน แต่ยังช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมไทยให้ยั่งยืนในอนาคต

ด้านคุณภาพนักเรียน

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพนักเรียน โดยมีแนวคิดที่สำคัญดังนี้

ภคพร บุญเคล้า (2555) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพนักเรียนด้านความซื่อสัตย์ จริยธรรม และคุณค่าที่พึงประสงค์ ทักษะที่ดีต่อสุขภาพกายและใจ สุขทริยภาพและศิลปะ ดนตรี

และกีฬา ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์และการมองเห็น ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร ทักษะการค้นหาค้นหาตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องในการทำงาน รักงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ซื่อสัตย์

สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพนักเรียน ประกอบด้วย 1) ความรู้และการประยุกต์ใช้หลักสูตร 2) การคิดอย่างมีคุณธรรมและจรรยาบรรณ 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 4) ทักษะชีวิตสังคม และ 5) ทักษะการใช้เทคโนโลยี

อรัญญา ชนะเพีย (2558) ได้เสนอแนวคิดคุณภาพนักเรียน หมายถึง คุณธรรม จรรยาบรรณ ค่านิยม องค์ความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะของนักเรียนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้แก่ 1) นักเรียนรู้ มีสุขภาวะทางกายดี และจริยธรรม 2) นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะในการปฏิบัติงาน 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 4) นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา พัฒนาคุณภาพคนไทยคุณลักษณะ 3 ด้าน ดังนี้

1. นักเรียนรู้ เป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนรู้และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ทันโลกดิจิทัลและโลกอนาคต มีทักษะชีวิตในการปฏิบัติงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้ที่มีทักษะทางความคิด ความสามารถในการบูรณาการข้ามสาขาวิชา เพื่อมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาโอกาสและคุณค่าทางเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมทางสังคมมากขึ้นสำหรับตนเองและสังคม

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง รักชาติ รักคนในท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีมโนธรรม และเป็นพลเมืองของโลก ความเท่าเทียมกันในการจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและการทำงานร่วมกันอย่างสันติในสังคมไทยและประชาคมโลก

อยุทธิ์ คงชื่น (2564) ได้เสนอแนวคิดคุณภาพนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียนด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์ ดังนี้

1. ด้านผลผลิต หมายถึง สิ่งที่ได้ออกมาเป็นรูปธรรมด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ความรู้ หมายถึง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี และภาษาตามหลักสูตร มีการแสดงออกถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สนใจ

เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสมบันทึกความรู้ วิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ทักษะ หมายถึง นักเรียนมีความรู้ ความสามารถพื้นฐานในการใช้ชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และปลอดภัย มีสุนทรียภาพทางด้านดนตรี กีฬา ศิลปะตามความสนใจและความถนัด มีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ ความฉลาดทางอารมณ์ และทัศนคติที่ดี มีทักษะการคิดคำนวณ การสื่อสารและการใช้ภาษา มีทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีทักษะด้านอาชีพที่ตรงกับความถนัดและความสนใจ

1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยม 12 ประการ มีความเสียสละ มีจิตอาสา และเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด มีสุขภาพทางกาย จิตใจ และสังคมที่ดี มีการยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและปฏิบัติตนในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา ครอบครัวยุ สังคม และประเทศ ด้วยความเต็มใจ มีทักษะชีวิตในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น มีภูมิคุ้มกันของจิตใจที่เข้มแข็ง และสามารถปฏิเสธกับภัยภัยอันตราย ที่กระตุ้นยั่วให้หลงผิดได้

2. ด้านผลลัพธ์ หมายถึง สิ่งที่แสดงออกมาเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และมีงานทำ และโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน

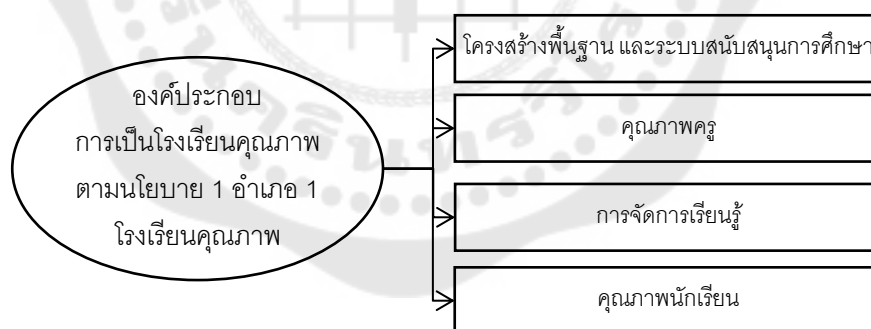
2.1 นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และมีงานทำ หมายถึง นักเรียนสามารถพัฒนาตามศักยภาพเป็นคนดี คนเก่งของสังคม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข มีสุขภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ ตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความสามารถด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณและทักษะกระบวนการคิด ได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างเท่าเทียม และลดความเหลื่อมล้ำ การเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ใช้ความรู้ ทักษะสร้างอาชีพ ก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียนให้กับตนเองและครอบครัว มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับชั้นและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถสอบเข้า เพื่อเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

2.2 โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน หมายถึง นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาโรงเรียน โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น เพราะได้รับความเชื่อมั่นด้านคุณภาพการศึกษาเป็นศูนย์กลางในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ชุมชนและเป็นศูนย์ประสานงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานอื่น ๆ โรงเรียน

เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้านการวางแผน และการพัฒนาหลักสูตร เพื่อตรงตามความต้องการของนักเรียน

จากการศึกษาแนวคิดและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพนักเรียน ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ ภัคพร บุญเคฉ้า (2555); สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558); อรัญญา ชนะเพีย (2558); สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) และอุยर्थ คงเซ็น (2564) ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของ คุณภาพนักเรียน หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน เขียน สื่อสาร คิดคำนวณ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงการอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแก้ปัญหา สร้างนวัตกรรมและมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด และมีคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบ O - NET ที่ผ่านเกณฑ์ระดับประเทศ นอกจากนี้ยังมีความนิยมที่ดี มีสุขภาวะทางร่างกาย จิตใจ และสังคมที่ดี รวมถึงการพัฒนาและส่งเสริมทักษะดนตรี กีฬา ศิลปะ และมีผลงานที่โดดเด่น ได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ อาทิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาค และประเทศ รวมถึงการดำเนินโครงการ 1 สถานศึกษา 1 อาชีพ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ เป็นแผนภาพเพื่อให้เห็นความชัดเจน ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ
ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

3. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ เป็นการบริหารโรงเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งในด้านการเรียนการสอน การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร รวมทั้งการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การประเมินผลการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครอง จะส่งผลให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและบรรลุความสำเร็จทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน ตามที่นักวิชาการได้เสนอมีหลายประการ โดยสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนา และผลลัพธ์ทางการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพบว่ามีปัจจัยหลากหลายด้านที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน อาทิ คุณภาพของครู วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน และการจัดการภายในโรงเรียน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาโรงเรียนคุณภาพมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเพิ่มทักษะพื้นฐานที่สำคัญ อาทิ การอ่าน การเขียน และการคำนวณ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพครู และการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรง

บาร์ธ (Barth, 1991) ได้ระบุว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่สำคัญช่วยส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสามารถให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดีแก่นักเรียน โดยมีปัจจัยหลักดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนในโรงเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมุ่งมั่นไปในทิศทางเดียวกัน วิสัยทัศน์นี้ควรครอบคลุมถึงการพัฒนาการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสูง
2. การสร้างความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน การทำงานร่วมกันเป็นทีมจะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและการเรียนรู้ของนักเรียน
3. การสนับสนุนและพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนาครู ทั้งในด้านทักษะการสอน การจัดการห้องเรียน และการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การจัด

ฝึกอบรมและโอกาสในการพัฒนาตนเองสำหรับครูจะช่วยให้พวกเขามีเครื่องมือและความรู้ในการสอนนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

4. การสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ผู้บริหารต้องมีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ อาทิ วัสดุการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาที่หลากหลาย และเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับ

5. การส่งเสริมการประเมินและปรับปรุงต่อเนื่อง การประเมินผลการเรียนการสอนและการพัฒนาโรงเรียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องสร้างระบบการประเมินที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบถึงความสำเร็จและจุดที่ต้องปรับปรุง การใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

6. การมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนควรมีความปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ผู้บริหารโรงเรียนต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้ครูและนักเรียนรู้สึกสบายใจในการแสดงความคิดเห็น และการทำงานร่วมกัน

เลซอตต์ (Lezotte, 1992) ได้อธิบายว่า หลักการของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ (Effective Schools) ประกอบด้วย การวิเคราะห์และปรับปรุงโรงเรียนให้สามารถบรรลุเป้าหมายการศึกษาและพัฒนาให้นักเรียนได้ดีที่สุด โดยหลักการนี้ครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้ ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ ได้แก่

1. ความเป็นผู้นำที่ชัดเจน คือ ผู้นำโรงเรียนที่แข็งแกร่ง และมีความรับผิดชอบในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง

2. การวัดและติดตามผลการเรียนรู้ คือ การใช้ข้อมูลและสถิติในการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน

3. การพัฒนาวิชาชีพครู คือ การลงทุนในการฝึกอบรม และพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการสอน

4. การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ คือ การสร้างวัฒนธรรมที่ทุกคนในโรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณภาพ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ฮานูเชค (Hanushek, 2002) ได้อธิบายว่า การบริหารโรงเรียนคุณภาพเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัยที่สามารถมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน และผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่สำคัญ ประกอบด้วย

1. การจัดการทรัพยากร โรงเรียนต้องมีการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการลงทุนในสิ่งที่มีผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ อาทิ ครูที่มีคุณภาพ หนังสือเรียน และวัสดุการสอน นอกจากนี้การจัดการทรัพยากรในการบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ยังมีความสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้

2. การพัฒนาครู ครูถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างโรงเรียนคุณภาพ การพัฒนาและฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีทักษะและวิธีการสอนที่ทันสมัย และเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น การสนับสนุนครูให้การทำงานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

3. การกำหนดมาตรฐานการเรียนการสอน การมีมาตรฐานการเรียนการสอนที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และนักเรียนมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การสร้างมาตรฐานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และคำนึงถึงความสามารถของนักเรียนสามารถช่วยให้โรงเรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีขึ้น

4. การวิเคราะห์และประเมินผล การประเมินผลการเรียนรู้และการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน การใช้ข้อมูลจากการประเมินผล เพื่อปรับปรุงกระบวนการสอน และการบริหารจัดการในโรงเรียนสามารถนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เต็มดวง จำนงค์ (2553) ได้ศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สรุปได้ว่า องค์ประกอบในการบริหาร หรือปัจจัยพื้นฐานหรือทรัพยากรในการบริหาร ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญในความเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพ มีดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา และเหมาะสมกับนักเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่

2. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การมีศิลปะในการเป็นผู้นำที่พยายามให้บุคคลในองค์กรยอมรับ และมีความเป็นผู้นำแบบมีอาชีพ เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารเน้นการมีส่วนร่วม

3. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพเหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น มีจุดมุ่งหมายและได้รับการวางแผนอย่างดี เปิดโอกาสในการเรียนรู้

4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ครูจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมวิธีการเรียนรู้ นักเรียนได้คิดเอง และปฏิบัติจริง

5. ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง โรงเรียนได้บริหารจัดการด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระ เน้นการมีส่วนร่วม ด้วยหลักธรรมาภิบาล ยึดระเบียบ กฎหมาย คุณธรรม และความโปร่งใส

6. ด้านการประกันคุณภาพ หมายถึง การมีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจนครบวงจรปฏิบัติได้ และมีความพร้อมรับการประเมินภายนอก

7. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และช่วยระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ทิวดี ศรีดำรง และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ การศึกษาทฤษฎีฐานราก และได้เสนอปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่ช่วยยกระดับคุณภาพของโรงเรียนในประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. วิสัยทัศน์และภารกิจที่ชัดเจน คือ โรงเรียนต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและมุ่งเน้นในด้านการพัฒนาเชิงคุณภาพ รวมถึงการมีภารกิจที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปในทิศทางที่มีประสิทธิภาพ

2. การมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และการเป็นแบบอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครองได้ นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาวิชาชีพครู คือ ครูเป็นหัวใจสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัย จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับการเรียนการสอนและการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4. การบริหารจัดการทรัพยากร คือ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ งบประมาณ สื่อการเรียนการสอน และสถานที่เรียน จะช่วยให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน คือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาโรงเรียน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ

6. การประเมินและติดตามผล คือ การประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

7. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาทิ การจัดห้องเรียนที่เหมาะสม สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และการส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่าง ๆ

ปรมพร ทิพย์พรม (2563) ได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สรุปได้ว่า ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หมายถึง ผู้บริหาร ครู นักเรียน โรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนามีบทบาทและเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ประกอบด้วย

1. ปัจจัยผู้บริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความสามารถด้านภาษา และการสื่อสาร ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพร้อมที่จะพัฒนา มีทักษะการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สามารถสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชน และสามารถแก้ปัญหาการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปัจจัยครู หมายถึง การที่ครูมีลักษณะรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน มีความตรงต่อเวลาและเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล มีครูครบชั้นเรียนสอนตรงสาขาวิชา มีทักษะวิชาชีพ มีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้น Active learning มีความรู้ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียน และมีความสามารถแก้ไขพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยกระบวนการ PLC (Professional Learning Community)

3. ปัจจัยนักเรียน หมายถึง การที่นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ เติบโตตามศักยภาพของตนเอง เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย

4. ปัจจัยโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน มีหนังสือ ตำรา เอกสาร ที่ใช้ประกอบการสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีระบบป้องกันและรักษาความปลอดภัยเหมาะสม โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5. ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา หมายถึง การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน เพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียนได้เรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการสรรหาวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น

นิตยา ชันเดช (2565) ได้ทำการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาจากนักการวิชาการ สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา นักเรียน การบริหาร การศึกษา และการมีส่วนร่วม มีบทบาทและเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยผู้บริหารสถานศึกษา คือ การมีภาวะผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพร้อมที่จะพัฒนา รวมไปถึงมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ

2. ปัจจัยครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ การมีทักษะความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย มีความตรงต่อเวลา และเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล มีความรู้ด้านการวัดผลและประเมินผล รวมไปถึงมีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้น Active learning และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียน

3. ปัจจัยสถานศึกษา คือ สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่อยู่ในสภาพการใช้งานได้ดีและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ สถานศึกษามีหนังสือ ตำรา เอกสาร สื่อวัสดุอุปกรณ์การสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ตลอดจนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงมีระบบป้องกันและรักษาความปลอดภัยที่มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

4. ปัจจัยนักเรียน คือ การพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเองนักเรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ และทักษะด้านอาชีพ รวมถึงนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล ตลอดจนนักเรียนได้

เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญและเรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย

5. ปัจจัยการบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่วางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล การวิเคราะห์ในการจัดสรรงบประมาณ ตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและตามความต้องการของสถานศึกษา มีแผนปฏิบัติการ แผนงาน โครงการ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย รวมไปถึงนโยบายระดับต่าง ๆ มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรไว้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับภารกิจ มีการประเมินผล กำกับติดตามผลการดำเนินงานและนำมาปรับปรุงแก้ไขจัดทำระบบสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัย และเป็นปัจจุบันและนำนโยบายไปปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ ผลผลิต หรือนักเรียนต้องมีคุณภาพสูงสุด และให้การศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริงสู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

6. ปัจจัยการมีส่วนร่วม คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการหางบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ทักษะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน

บุญส่ง องอาจ (2565) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะด้านวิชาชีพและคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งมีความสามารถในการบริหารจัดการการปฏิบัติงานให้บรรลุ เป้าหมายตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายหรือตามแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้ คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีคุณภาพสามารถวัดได้จากผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารจัดการ ผู้บริหาร สถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม

1.1 ทักษะการบริหารจัดการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการสร้างทีมงาน มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มีความสามารถ

ในการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง มีความสามารถในการสื่อสารและจูงใจ มีความสามารถในการวางแผน มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา และมีความสามารถในการจัดองค์กร

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้มีการวิจัย นำนวัตกรรมใหม่ ๆ และเทคโนโลยีเข้ามาจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการสร้างบรรยากาศทาง วิชาการภายในโรงเรียน ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู

1.3 มีคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างประพฤติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีความเมตตากรุณาต่อครูและนักเรียน มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบ

2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่มีส่วนสำคัญที่จะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในทุกด้านได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ อาคาร สถานที่ สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และสังคมวัฒนธรรม

2.1 อาคาร สถานที่ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และบริเวณอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัยในการเรียน จัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่ดี มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม สะอาดร่มรื่น เอื้ออำนวยและคำนึงถึงประโยชน์การใช้สอยที่คุ้มค่า

2.2 สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ตัวชี้วัดของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านสื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ คือ โรงเรียนมีสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความพร้อมในด้านสื่อ อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนครบ มีสิ่งอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ อยากแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูสามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน

2.3 สังคม วัฒนธรรม ตัวชี้วัดของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพด้านสังคม วัฒนธรรม คือ ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน มีวัฒนธรรม มีกฎระเบียบที่ดีในการอยู่ร่วมกัน

3. ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของครู หมายถึง พฤติกรรมของผู้ทำหน้าที่สอนให้ศิษย์เกิดความรู้และมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ในอนาคต ปัจจัยและ

ตัวชี้วัดที่ทำให้การปฏิบัติงานของครูที่มีคุณภาพ ได้แก่ การมีพฤติกรรมการเรียนการสอนที่ดี ครูมีความพึงพอใจในการทำงาน ครูได้รับการสนับสนุนทางสังคม และครูร่วมกันทำงานเป็นทีม

3.1 พฤติกรรมการสอน หมายถึง การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสรุป การวัดและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดการและสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

3.2 ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคลากรที่พึงพอใจในงานทั้งหมดโดยรวมและอารมณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ของบุคลากรในด้านบวกที่แต่ละคนมีต่องานของตน เป็นอารมณ์ที่จะตอบสนองต่อการทำงานในหน้าที่ รวมทั้งสภาพร่างกายและสังคมที่สะท้อนถึงความสำเร็จของการดำเนินงานในโรงเรียน

3.3 ได้รับการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง สิ่งที่ได้รับโดยตรงจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อาจเป็นทางข่าวสาร เงิน กำลังงาน หรือทางอารมณ์ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ครูไปสู่เป้าหมาย

3.4 การทำงานเป็นทีม หมายถึง ครูสามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี ไม่มีปัญหาความขัดแย้งภายใน มีความเสียสละในการทำงาน และยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งวัดได้จากการทุ่มเทการทำงานให้แก่โรงเรียนทั้งในและนอกเวลาราชการ

4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและช่วยระดมทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการพัฒนาการศึกษา ร่วมกันวางแผนกำหนดนโยบาย ตลอดจนติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกัน

4.1 การระดมทรัพยากร หมายถึง การแสวงหาการนำ การรวบรวม และการขอรับการสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารจัดการศึกษา หรือขอความร่วมมือ หรือประสานความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการบริหารจัดการ

4.2 การวางแผนกำหนดนโยบาย หมายถึง กระบวนการพิจารณาการตัดสินใจล่วงหน้าในการวิเคราะห์ที่มีเหตุมีผลในเชิงระบบเข้าสู่กระบวนการของการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้น เป็นแนวคิดกลาง ๆ มีความยืดหยุ่นที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติได้

4.3 การติดตามประเมินผล หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการติดตามผลในระหว่างปฏิบัติงานและประเมินผลเป็นรายครั้ง

ทรงพล เจริญคำ (2566) ได้ทำการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก โดยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครอง มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ผู้ปกครองและชุมชนยอมรับและมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน แนวคิดการบริหารสถานศึกษา และแนวคิดโรงเรียนคุณภาพ สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การพัฒนาคุณภาพนักเรียน หมายถึง การมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะของนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเติบโตได้ในสังคม
2. การพัฒนาคุณภาพครู หมายถึง การเสริมสร้างทักษะและความรู้ของครูให้ทันสมัยและสามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา รวมถึงการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
3. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร อาทิ งบประมาณ สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการสอนที่เหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนและเป้าหมายการศึกษาที่มีคุณภาพ
5. การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การสร้างสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้ อาทิ การจัดพื้นที่เรียนการสอนที่มีอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน
6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การร่วมมือกับชุมชนและผู้ปกครองในการพัฒนาโรงเรียน โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และมีการสนับสนุนจากชุมชนในการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน

สรุปได้ว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วยหลายด้านที่สำคัญ ดังนี้ 1. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3. ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู 4. ปัจจัยนักเรียน 5. ปัจจัยหลักสูตรสถานศึกษา 6. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน 7. ปัจจัยการจัดการทรัพยากร 8. ปัจจัย

การประเมินติดตามผล และ 9. ปัจจัยวัฒนธรรมโรงเรียน ดังนั้นการบริหารโรงเรียนที่มี
ความสามารถในการผสมผสานปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและประสบ
ความสำเร็จในระยะยาว

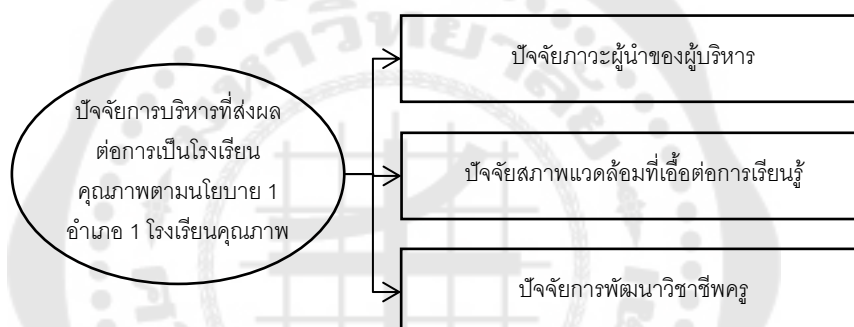
จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยการ
บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ดังกล่าว
ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์หาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1
อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ดังแสดงในตารางสังเคราะห์ต่อไปนี้

ตาราง 6 การสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1
อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อ การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตาม นโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียน คุณภาพ	รายชื่อนักวิชาการและนักวิจัย ในประเทศไทย และต่างประเทศ										ความถี่	ร้อยละ
	ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986)	บาร์ธ (Barth, 1991)	เลซอต์ (Lezotte, 1992)	ฮานเชค (Hanushek, 2002)	เต็มดวง จันทน์ (2553)	ทิวดี ศรีดำรงค์ และคณะ (2556)	บรมพร ทัพย์พรหม (2563)	นิตยา ชื่นเดช (2565)	บุญส่ง งามอาจ (2565)	ทรงพล เจริญคำ (2566)		
1. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8	80
2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	100
3. ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	90
4. ปัจจัยนักเรียน		✓	✓		✓		✓	✓		✓	6	60
5. ปัจจัยหลักสูตรสถานศึกษา	✓			✓	✓			✓		✓	5	50
6. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน					✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	60
7. ปัจจัยการจัดการทรัพยากร	✓	✓		✓		✓				✓	5	50
8. ปัจจัยการประเมินติดตามผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓					6	60
9. ปัจจัยวัฒนธรรมโรงเรียน			✓		✓						2	20

จากตาราง 6 การสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ จำนวน 9 ปัจจัย จากนักวิชาการและนักวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ จำนวน 10 คน ดังตารางแสดงออกมาในรูปความถี่ (Theoretical Framework) ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกปัจจัยที่มีความถี่ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป หรือมีความถี่ร้อยละ 80 ขึ้นไป สามารถสรุปปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพได้ 3 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู

ผู้วิจัยสรุปปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ เป็นแผนภาพ เพื่อให้เห็นความชัดเจน ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สิงห์บุรี อ่างทอง

จากการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ผู้วิจัยสรุปปัจจัยทั้งหมด 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 3) ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย ดังนี้

3.1 ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหาร

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎี มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้

บาร์ธ (Barth, 1991) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนในโรงเรียนสามารถทำงานร่วมกันมุ่งเน้นไปในทิศทางเดียวกัน วิสัยทัศน์นี้ควรครอบคลุมถึงการพัฒน การเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสูง

เลซอตต์ (Lezotte, 1992) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การมีศิลปะในการเป็นผู้นำที่พยายามให้บุคคลในองค์กรยอมรับ และมีความเป็นผู้นำแบบมืออาชีพ เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารเน้นการมีส่วนร่วม

เลมอส และคณะ (Lemos et al., 2024) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารว่า การสนับสนุนจากผู้บริหาร และการบริหารจัดการในโรงเรียนมีความสำคัญต่อความสำเร็จของระบบการศึกษา การจัดการที่ดีช่วยลดความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงานของครู และช่วยยกระดับคุณภาพโดยรวม ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของผู้บริหารที่สนับสนุนครูอย่างมีประสิทธิภาพ

ชัชวาลย์ วันเลิศ (2560) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการชักนำโน้มน้าวจิตใจ หรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย สามารถครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมมือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมาย กระตือรือร้นในการทำงาน และมีความรับผิดชอบในงานสูง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อาทิ สามารถเป็นผู้นำด้านการเรียนการสอนได้ และส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

ปรมพร ทิพย์พรม (2563) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความสามารถด้านภาษาและการสื่อสาร ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพร้อมที่จะพัฒนา มีทักษะการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สามารถสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชน และสามารถแก้ปัญหาการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ศักดิ์ดา พรหมกุล และ เสาวณี สิริสุขศิลป์ (2565) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาองค์กร โดยมีความสามารถในการสื่อสารและการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการเชิงบวก และผู้บริหารสามารถทำงานงานร่วมกับสมาชิก หรือเพื่อนร่วมงานได้ โดยการสร้างความเชื่อมั่น และการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้เกิดกับบุคลากร

ทรงพล เจริญคำ (2566) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครอง มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ผู้ปกครองและชุมชนยอมรับและมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน นอกจากนี้ต้องมีการดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร อาทิ งบประมาณ สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการพัฒนาทั้งบุคลากรและการดำเนินงานในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้

ความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหาร

จากการศึกษาความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีนักวิชาการได้เสนอความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหารไว้ดังนี้

ภูมิภัทร สุวรรณศรี (2560) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหาร ผู้บริหารทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหาร องค์การยุคของการแข่งขัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารงานร่วมกับบุคคลอื่น หรือผู้ใต้บังคับบัญชา โดยผู้ร่วมงานปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และได้ผลงานที่ออกมาอย่างมีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ปณตนนท์ เกียรติประภากุล (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นทักษะที่มาจากศักยภาพภายในตัวของผู้บริหารโรงเรียนและมีความสำคัญยิ่งสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้รับนโยบายมาสู่การปฏิบัติโดยผู้บริหาร โรงเรียนต้องมีการปรับใช้ภาวะผู้นำให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ และความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรในโรงเรียน

บุญยะสิด ยดทิวงสา (2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำ หัวหน้าส่วนขององค์กรต่าง ๆ ที่ประสบ

ความสำเร็จในการบริหารองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ จะต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำในการบริหารงานร่วมกับบุคคลอื่น

นราธิป โชคชัยสุนทร (2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นความสำเร็จของสถานศึกษา งานจะดำเนินไปได้ด้วยดี ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการขับเคลื่อนให้ สถานศึกษามีคุณภาพและบรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

นารินทิพย์ สิงห์ฮ้อย (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการ บริหาร ผู้บริหารทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารองค์การยุคของการแข่งขันจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารงานร่วมกับบุคคลอื่น หรือผู้ใต้บังคับบัญชา โดย ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และได้ผลงานที่ออกมาอย่างมีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด

ธีระนันต์ โมธรรม (2564) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและนำความสำเร็จ ความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพผล ผู้บริหาร ทุกคนจำเป็นต้องใช้ภาวะการณเป็นผู้นำเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะจะสามารถได้ใช้ หรือพยายาม ี่ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา

กนกวรรณ ปาระคะ (2566) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญ ต่อกระบวนการเชิงบริหารทุกระบบ ทุกงาน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้นำให้เต็ม ความสามารถให้เกิดพลังอิทธิพลในการครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานให้ร่วมมือร่วมใจ ในการปฏิบัติงานทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้นำเกิดบารมี ได้ความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลัง ใจความอบอุ่นในการรวมทีม หรือกลุ่มดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

สมศักดิ์ ยางเบือก (2566) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามี ความสำคัญเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นความสำเร็จขององค์กร งานจะดำเนินไปด้วยดีและบรรลุ วัตถุประสงค์ย่อมขึ้นอยู่กับทักษะและศิลปะในการบริหารงานของผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้อง ทำหน้าที่เป็นผู้นำเป็นตัวอย่างในด้านพฤติกรรมต่าง ๆ และเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมของบุคลากร ในองค์กร ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จขององค์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากการทบทวนความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหาร พบว่า ภาวะผู้นำของ ผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสามารถทำให้ทีมงานร่วมมือร่วมใจทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ สามารถพัฒนาองค์กรให้เติบโต ภาวะผู้นำช่วยเสริมสร้างศักยภาพให้กับบุคลากรในองค์กร

โดยการสร้างแรงบันดาลใจ และการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ด้วยความเต็มใจ ส่งผลให้งานที่ออกมามีคุณภาพ และมีความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร

จากการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีนักวิชาการได้เสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารไว้ดังนี้

โคเฮน (Cohen, 1990) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ปรากฏอยู่ในวารสารต่าง ๆ พบว่า มีแนวคิดสำคัญด้านภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียนการสอน (Instructional) 2) ด้านการเปลี่ยนแปลง (Transformational) 3) ด้านส่งเสริมคุณธรรม (Moral) 4) ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Participative) 5) ด้านการบริหารจัดการ (Managerial) และ 6) ด้านความเท่าทันสถานการณ์ (Contingent)

วิลเลียมส์ (Williams, 2001) ได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารไว้ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมุ่งเน้นผลสำเร็จ และ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วม

เนาวรัตน์ ศิริเมธางกูร (2562) ได้ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหาร มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) ทักษะ 3) การเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 4) คุณธรรมจริยธรรม และ 5) การมุ่งเน้นผลสำเร็จ

นฤมล คูหาแก้ว (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้กลยุทธ์ เทคนิค วิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ด้านการชักนำ จูงใจ โน้มน้าวใจ และ 5) ด้านการปฏิสัมพันธ์

กนกวรรณ ปาระคะ (2566) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหาร มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านวิชาการ 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านการสื่อสาร และ 5) ด้านเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ วิลเลียมส์ (Williams, 2001); เนาวรัตน์ ศิริเมธางกูร (2562) และนฤมล คูหาแก้ว (2563) มาบูรณาการเชิงเนื้อหา และสรุปปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน 2) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และ 3) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สรุปความหมายได้ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และกว้างไกลในการพัฒนาสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการนำพาครูให้ทำงานร่วมกันในทิศทางเดียวกัน มีความแข็งแกร่งและรับผิดชอบในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง รวมถึงมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาไปสู่เป้าหมายอย่างมีคุณภาพ

2. การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้ครูเกิดความเต็มใจและทุ่มเทในการทำงาน ด้วยความกระตือรือร้น เพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี เป็นกันเอง ให้กำลังใจ เสริมแรงจูงใจอย่างเหมาะสม ชื่นชม ยกย่องเชิดชูเกียรติ ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ และสนับสนุนการเลื่อนขั้นเงินเดือน ซึ่งทำให้ครูเกิดความผูกพันและมีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษา

3. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกถึงความสามารถบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างโปร่งใส โดยยึดหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย มีคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหารงาน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ความหมายของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนี้

บาร์ธ (Barth, 1991) กล่าวว่า การมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีความปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ผู้บริหารโรงเรียนต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้ครูและนักเรียนรู้สึกสบายใจในการแสดงความคิดเห็นและการทำงานร่วมกัน การสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ผู้บริหารต้องมีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ อาทิ วัสดุการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาที่หลากหลาย และเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับ

เต็มดวง จานงค์ (2553) ให้ความหมาย ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา และเหมาะสมกับนักเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่

ทิวดี ศรีดำรงค์ และคณะ (2556) ได้อธิบายว่า การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาทิ การจัดห้องเรียนที่

เหมาะสม สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และการส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่าง ๆ

ศราวุธ บุญปลอด (2562) ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบตัวนักเรียน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งสามารถส่งผลต่อนักเรียนทั้งทางบวกและทางลบ โดยจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนักเรียนประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน หมายถึง ห้องเรียนที่มีอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ กระดานอัจฉริยะ เครื่องฉายภาพ 3 มิติ เครื่องขยายเสียง คอมพิวเตอร์ โต๊ะ เก้าอี้ นักเรียน จัดให้เป็นระเบียบ เหมาะแก่การเรียนการสอน มีกระดานหรือป้ายนิเทศไว้ติดข่าวประชาสัมพันธ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียน

2. สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน หมายถึง แหล่งเรียนรู้ สนามกีฬา สวนหย่อม และสถานที่พักผ่อนได้ร่มไม้ ห้องทดลอง ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียน และอาคารประกอบ สถานที่ภายในโรงเรียน สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวนักเรียนที่ส่งผลต่อนักเรียนทั้งทางบวกและทางลบ

3. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการเรียนการสอน เทคนิค และวิธีที่ครูนำมาสอนเพื่อให้ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงกับการนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นตอนที่ครูต้องใช้นวัตกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ความรู้ใหม่ จะช่วยอำนวยความสะดวกต่อการศึกษา และเป็นแหล่งวิทยาการด้วยตัวของมันเอง สามารถสร้างบรรยากาศสูงใจให้นักเรียนเกิดความอยากเรียนอยากรู้ และเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. กิจกรรมพัฒนานักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการ ด้านรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนานักเรียนด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและสังคม

5. การมีปฏิสัมพันธ์ครูกับผู้บริหาร หมายถึง การมีความสัมพันธ์ไมตรีที่ส่งเสริมการสนับสนุนบรรยากาศในการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การดำเนินงานของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต่อสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอก

6. การมีปฏิสัมพันธ์ครูกับนักเรียน หมายถึง ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนยกมือถามปัญหาต่าง ๆ ที่สงสัย ครูเปิดให้นักเรียนมีความคิดอิสระในแต่ละบทเรียน นักเรียนมีความสบายใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน

บรรยากาศในห้องเรียนค่อนข้างเรียนไม่ตึงเครียด ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี สภาพแวดล้อมจะช่วยให้นักเรียนสร้างนิสัยให้ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ปรอมพร ทิพย์พรม (2563) ได้อธิบายว่า การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน มีสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน มีหนังสือ ตำรา เอกสาร ที่ใช้ประกอบการสอนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีระบบป้องกันและรักษาความปลอดภัยเหมาะสม โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

วินัส ภัคตินรา (2564) ได้อธิบายว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลายประการ อาทิ บรรยากาศในห้องเรียนที่เป็นมิตรและมีความอบอุ่น การจัดพื้นที่การเรียนรู้ที่เหมาะสม อาทิ การเลือกที่นั่งและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวได้สะดวก และการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม

เกษมสันต์ ยะดินันท์ (2565) ให้ความหมาย การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึง การจัดสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอยู่รอบตัวที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ หมายถึง การจัดสถานที่เพื่อให้ได้พักผ่อนเพียงพอและเหมาะสม สะอาดร่มรื่น เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษา ดำเนินระบบปฏิภูลและน้ำเสียให้ถูกสุขลักษณะ มีพื้นที่ในการจัดกีฬาและนันทนาการอยู่ทางเดินระหว่างอาคารเรียนต่าง ๆ ที่ปลอดภัย จัดแสดงแผนผังและป้ายสถานที่ต่าง ๆ ให้ทราบ สถานที่ในวิทยาลัยมีอาคารเรียนและห้องเรียนที่เพียงพอกับการจัดการเรียนรู้ มีแสงสว่างเพียงพอ จัดทำป้ายนิเทศภายในอาคารเรียนและห้องเรียนต่าง ๆ มีโต๊ะเก้าอี้ภายในห้องเรียนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนนักศึกษา และมีการใช้ห้องเรียนและอาคารเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษา

2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยา หมายถึง การมีหลักสูตรหลากหลาย มีแผนการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในอย่างต่อเนื่องทุกปี จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ เปิดโอกาสให้บุคคลทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนนักเรียนนักศึกษาเข้ามาให้

ข้อเสนอแนะในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ มีการกำหนดมาตรการรักษาความสะอาดและความปลอดภัย ควบคุมดูแลอาหารและเครื่องดื่มให้สะอาดและถูกสุขลักษณะแก่นักเรียนนักศึกษา ครูจัดการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนนักศึกษาแต่ละสาขาวิชา จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาที่เน้นความรู้และการปฏิบัติ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้นักเรียนนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม หมายถึง การให้ครู นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ครูและนักเรียนนักศึกษามีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาซักถามหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนรู้ มีความยุติธรรมและคุณธรรมในการสอบและประเมินผลการเรียนของนักเรียนนักศึกษา จัดการเรียนรู้ที่ปลูกฝังให้นักเรียน นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

บุญส่ง งามอาจ (2565) ให้ความหมาย ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่มีส่วนสำคัญที่จะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในทุกด้านได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ อาคาร สถานที่ สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และสังคมวัฒนธรรม ดังนี้

1. อาคาร สถานที่ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และบริเวณอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัยในการเรียน จัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่ดี มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม สะอาดร่มรื่น เอื้ออำนวยและคำนึงถึงประโยชน์การใช้สอยที่คุ้มค่า

2. สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ตัวชี้วัดของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านสื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ คือ โรงเรียนมีสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความพร้อมในด้านสื่อ อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนครบ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักเรียนอยากเรียนรู้ อยากแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูสามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน

3. สังคม วัฒนธรรม ตัวชี้วัดของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพด้านสังคม วัฒนธรรม คือ ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นักเรียนด้วยกัน โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน มีวัฒนธรรม มีกฎระเบียบที่ดีในการอยู่ร่วมกัน

ทรงพล เจริญคำ (2566) ให้ความหมาย การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การสร้างสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้ อาทิ การจัดพื้นที่เรียนการสอนที่มีอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนเพื่อหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน มีสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน มีหนังสือ ตำรา เอกสาร ที่ใช้ประกอบการสอนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีระบบป้องกันและรักษาความปลอดภัยเหมาะสม โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ฮานูเชค (Hanushek, 2002) กล่าวว่า โรงเรียนต้องมีการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการลงทุนในสิ่งที่มีผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ อาทิ ครูที่มีคุณภาพ หนังสือเรียน และวัสดุการสอน นอกจากนี้ การจัดการทรัพยากรในการบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาลิก และ ริซวี (Riaz Hussain Malik & Asad Abbas Rizvi, 2018) ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ดี อาทิ การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุน การใช้กลยุทธ์การสอนที่มีประสิทธิภาพ และกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ช่วยเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยเหล่านี้ช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมและความสำเร็จของนักเรียนในวิชาเรียน โดยเฉพาะการจัดการด้านจิตใจและสังคมในห้องเรียนที่ดีสามารถเสริมสร้างความมั่นใจ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนได้

ณิศดา ฅณาส์ณัฐ (2558) ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น และก่อให้เกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ และมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น

นฤมล ก้อนขาว (2558) ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะเมื่อมีอิทธิพลจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้สภาพแวดล้อมทางการเรียนและสถานการณ์ของการจัดการเรียนการสอน

แตกต่างไปจากเดิม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ประเสริฐ บัวจันธุ์ (2559) ได้อธิบายว่า ความสำคัญของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่นักศึกษาจะได้รับประโยชน์จากการเรียนมากที่สุด นักศึกษาจะสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้นยังเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับความรู้ในระหว่างการประชุมกิจกรรมประเภทต่าง ๆ คุณลักษณะประการแรก คือ ต้องมีความโปร่งใส และมีความสอดคล้องกันในการบริหารงานการศึกษาเพื่อที่จะสามารถสร้างแบบอย่างการเรียนรู้ของนักศึกษาในระยะยาวได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดทำขึ้นมา ทั้งในขั้นตอนการกำหนดนโยบายและกำหนดแผนงานปฏิบัติงานจริง อาทิ การเชื่อมโยงระหว่างการใช้ชีวิตประจำวันเข้ากับเนื้อหาของบทเรียนของนักศึกษา นักศึกษาจะรู้สึกว่าคุณครูจะต้องมีส่วนร่วมไปกับกิจกรรมต่าง ๆ เพราะสถาบันให้ความสำคัญ

นิตยา ชันเดช (2565) ได้อธิบายว่า สถานศึกษาควรมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่อยู่ในสภาพการใช้งานได้ดีและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ สถานศึกษามีหนังสือ ตำรา เอกสาร สื่อวัสดุอุปกรณ์การสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ตลอดจนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงมีระบบป้องกันและรักษาความปลอดภัยที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ขวัญจิรา จำปา และคณะ (2566) ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย บรรยากาศการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร และความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน อาทิ ห้องเรียน สื่อการสอน และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

จากความสำคัญของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ดังกล่าว สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลาย เพราะว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต่าง ๆ นั้นมีผลกระทบโดยตรงต่อครู นักเรียน และบุคลากร รวมถึงชุมชน ถ้าสถานศึกษาใดมีสภาพแวดล้อมที่ดี ก็ย่อมส่งผลกระทบออกมาในแนวทางที่ดี แต่ในทางตรงกันข้าม สถานศึกษาใดมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีก็ย่อมส่งผลกระทบออกมาในแนวทางที่ไม่ดีเช่นกัน อาจจะเป็นการเสียสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจได้ เมื่อสภาพแวดล้อมมีความสำคัญการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

เกษมสันต์ ยะตินันท์ (2565) ให้ความหมาย การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึง การจัดสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอยู่รอบตัวที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพ หมายถึง การจัดสถานที่เพื่อให้ได้พักผ่อนเพียงพอและเหมาะสม สะอาดร่มรื่น เป็นแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนนักศึกษา ดำเนินระบบปฏิบัติน้ำเสียให้ถูกสุขลักษณะ มีพื้นที่ในการจัดกีฬาและนันทนาการอยู่ทางเดินระหว่างอาคารเรียนต่าง ๆ ที่ปลอดภัย จัดแสดงแผนผังและป้ายสถานที่ต่าง ๆ ให้ทราบ สถานที่ในวิทยาลัยมีอาคารเรียนและห้องเรียนที่เพียงพอกับการจัดการเรียนรู้ มีแสงสว่างเพียงพอ จัดทำป้ายนิเทศภายในอาคารเรียนและห้องเรียนต่าง ๆ มีโต๊ะเก้าอี้ภายในห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียนนักศึกษา และมีการใช้ห้องเรียนและอาคารเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษา

2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยา หมายถึง การมีหลักสูตรหลากหลาย มีแผนการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในอย่างต่อเนื่องทุกปี จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ เปิดโอกาสให้บุคคลทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนนักเรียนนักศึกษาเข้ามาให้ข้อเสนอแนะในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ มีการกำหนดมาตรการรักษาความสะอาดและความปลอดภัย ควบคุมดูแลอาหารและเครื่องดื่มให้สะอาดและถูกสุขลักษณะแก่นักเรียนนักศึกษา ครูจัดการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนนักศึกษาแต่ละสาขาวิชา จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษาที่เน้นความรู้และการปฏิบัติ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้นักเรียนนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านสังคม หมายถึง การให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ครูและนักเรียนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม หรือแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนรู้ มีความยุติธรรมและคุณธรรมในการสอบและประเมินผล

การเรียนรู้ของนักเรียน จัดการเรียนรู้ที่ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

บุญส่ง องอาจ (2565) ให้ความหมาย ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่มีส่วนสำคัญที่จะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในทุกด้านได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ อาคาร สถานที่ สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และสังคมวัฒนธรรม ดังนี้

1. อาคาร สถานที่ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และบริเวณอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัยในการเรียน จัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่ดี มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม สะอาดร่มรื่น เอื้ออำนวย และคำนึงถึงประโยชน์การใช้สอยที่คุ้มค่า

2. สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ตัวชี้วัดของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านสื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ คือ โรงเรียนมีสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความพร้อม ในด้านสื่ออุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนครบ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักเรียนอยากเรียนรู้ อยากแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูสามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนการสอน ให้กับนักเรียน

3. สังคม วัฒนธรรม ตัวชี้วัดของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพด้านสังคม วัฒนธรรม คือ ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน มีวัฒนธรรม มีกฎระเบียบที่ดีในการอยู่ร่วมกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ เกษมสันต์ ยะตินันท์ (2565) และ บุญส่ง องอาจ (2565) บุคลากรเชิงเนื้อหา และสรุปปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการและพัฒนา สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ สังคม จิตวิทยา และการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน และ 3) สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา สรุปความหมายได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานพัฒนา อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัดบริเวณให้น่าอยู่ สวยงาม สะอาด และร่มรื่น บริหารจัดการอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ และห้องสมุดให้เพียงพอและเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยอย่างคุ้มค่า ให้ความสำคัญกับสุขอนามัยในโรงอาหาร น้ำดื่ม และห้องน้ำ

ให้สะอาดและปลอดภัย จัดระบบดูแลบำรุงรักษาและซ่อมแซมอาคารเรียนอย่างต่อเนื่อง มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน อาทิ กล้องวงจรปิด ระบบอัคคีภัย ระบบไฟฟ้า และการจราจรภายในสถานศึกษา

2. สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของนักเรียน พัฒนาห้องเรียนให้มีป้ายนิเทศ มุมเสริมความรู้ และมุมเสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย มีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพียงพอ อยู่ในสภาพใช้ได้ดี และใช้อย่างคุ้มค่า พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่มีการบูรณาการความรู้ ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น และการสื่อสารที่เหมาะสมทันสมัย

3. สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา หมายถึง ครูแสดงออกถึงการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และศักยภาพของนักเรียน โดยครูมีบทบาทในการเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกันเอง รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัยแก่นักเรียน นอกจากนี้ยังส่งเสริมความสามัคคีและการไม่กลั่นแกล้งในสถานศึกษา และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและต่อเนื่องในทุกมิติของชีวิตนักเรียน

3.3 ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ดังนี้

ความหมายการพัฒนาวิชาชีพครู

เลซอตต์ (Lezotte, 1992) ได้อธิบายว่า การพัฒนาวิชาชีพครู คือ การลงทุนในการฝึกอบรม และพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการสอน

ลิเบอร์แมน (Lieberman, 1996) ให้ความหมายของการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การปรับปรุงความรู้ ทักษะ ความสามารถและสภาวะการณ์ที่สำคัญ เพื่อให้ครูได้เรียนรู้การทำงาน ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า การพัฒนาระหว่างการทำงาน และการพัฒนาบุคลากร

แมกซ์เวลล์ (Maxwell, 1999) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นกิจกรรมใด ๆ จะเตรียมบุคลากรให้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนในปัจจุบันและอนาคต (Maxwell, 1999 อ้างถึงใน อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร, 2542)

ฮานูเชค (Hanushek, 2002) กล่าวว่า การพัฒนาครู เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างโรงเรียนคุณภาพ การพัฒนาและฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีทักษะและวิธีการสอนที่ทันสมัย และเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น การสนับสนุนครูให้มีการทำงานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

อิสเรศ พิพัฒน์มงคลพร (2542) กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ในระหว่างการปฏิบัติงานของครูทั้งที่เป็นไปตามแผน หรือครูริเริ่มเองในการปรับปรุงความรู้ ทักษะ และเจตคติที่มีเป้าหมาย เพื่อให้ครูมีพัฒนาการวิชาชีพ

ทิวดีธ ศรีดำรงค์ และคณะ (2556) ได้อธิบายว่า การพัฒนาวิชาชีพครู เป็นหัวใจสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัย จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับการเรียนการสอนและการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

นาริรัตน์ รักวิจิตรกุล (2560) ให้ความหมาย การพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่องตามช่วงอาชีพครู เพื่อความมั่นใจว่าครูจะมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการสอน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้และการสอน

พรธอร อุสุภาพ (2561) กล่าวว่า วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่สร้างคนมา เพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ครูจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพ ผ่านการศึกษาอบรมมาอย่างเข้มข้น มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู และปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบแห่งจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังนั้นบุคคลผู้เป็นครูจึงต้องมีการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ

พีรวัฒน์ ทองเพชร (2564) ให้ความหมาย การพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การพัฒนาสมรรถนะและวิชาชีพครูที่เหมาะสมและหลากหลาย ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีแผนการพัฒนาดตนเอง มีการพัฒนางานทางวิชาชีพ และแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ โดยเปิดโอกาสให้ครูเข้าร่วมอบรมสัมมนา สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูให้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ หรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เนื้อหาสาระ และศักยภาพของนักเรียน โดยเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการให้ความหมายของนักวิชาการผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง กระบวนการที่ครูได้รับการพัฒนาและฝึกฝนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในฐานะผู้สอนและพัฒนาเด็กนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาวิชาชีพครูไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ในสาขาวิชาที่สอน แต่ยังรวมถึงการพัฒนาทักษะการสอน เทคนิคการจัดการเรียนการสอน และการสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานกับนักเรียน

ความสำคัญการพัฒนาวิชาชีพครู

บาร์ธ (Barth, 1991) ได้อธิบายว่า การสนับสนุนและพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนาครู ทั้งในด้านทักษะการสอน การจัดการห้องเรียน และการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การจัดฝึกอบรมและโอกาสในการพัฒนาตนเองสำหรับครูจะช่วยให้พวกเขามีเครื่องมือและความรู้ในการสอนนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

มูนาเวอรอตุส (Munawaratus, 2024) ได้ศึกษาความสำคัญของการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในโรงเรียนประเภทมาดราซะห์ เพื่อยกระดับคุณภาพบริการการศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของการจัดการด้านบุคลากร การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้เทคโนโลยี คือ การใช้แอปพลิเคชันเว็บและมือถือช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อสารและความร่วมมือระหว่างทีมการศึกษา การฝึกอบรมและพัฒนาผู้สอน ตระหนักถึงความสำคัญของการฝึกอบรมที่ต่อเนื่องสำหรับผู้สอน

พรหมนอร์ อุซุภาพ (2561) ได้อธิบายว่า วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่สร้างคนมา เพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ครูจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพ ผ่านการศึกษาอบรมมาอย่างเข้มข้น มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู และปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบแห่งจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังนั้นบุคคลผู้เป็นครูจึงต้องมีการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอด้วยเหตุผล ดังนี้ 1. เป็นวิชาชีพที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม ช่วยสร้างคน การถ่ายทอดค่านิยมและวัฒนธรรม การสร้างความสามัคคีทางเมืองและสังคม 2. เป็นวิชาชีพที่ช่วยสังคมให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ มีภาระพึ่งพิงสูงขึ้น 3. เป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญในการพัฒนาสังคมไทย ในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน 4. เป็นวิชาชีพที่ช่วยพัฒนาสังคม และ 5. เป็นวิชาชีพที่ช่วยพัฒนาสังคมไทยในบริบททางสังคมการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาอนาคต

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2567) ได้อธิบายว่า การพัฒนาวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ได้บัญญัติไว้ว่า วิชาชีพ หมายถึง วิชาชีพครู วิชาชีพการบริหารการศึกษา และวิชาชีพบุคลากรทางการศึกษาอื่น

การพัฒนาวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้วยรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติชัดเจนในมาตรา 81 เรื่องการพัฒนาการศึกษา และ การพัฒนาวิชาชีพครูและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งต้อง พัฒนาทั้งบุคลากรใหม่และบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครู สรุปได้ว่า การพัฒนาวิชาชีพครูเป็น กระบวนการที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา และส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของ นักเรียนและสังคมในระยะยาว การพัฒนาวิชาชีพครูมีความสำคัญในหลายด้าน การยกระดับ คุณภาพการศึกษา การพัฒนานักเรียน การเสริมสร้างความรู้ความสามารถที่หลากหลาย การ ปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ และการตอบสนองต่อความต้องการ ของสังคม การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและการ เรียนการสอน แต่ยังเป็นการเตรียมครูให้พร้อมสำหรับการรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นใน สังคมและระบบการศึกษา การลงทุนในการพัฒนาครูจึงเป็นการลงทุนที่สำคัญในการสร้างอนาคต ที่ดีกว่าให้กับนักเรียนและสังคมโดยรวม

ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู

คอร์คอแรน (Corcoran, 1995) ได้ศึกษาคุณลักษณะของการพัฒนาวิชาชีพครู ที่มีประสิทธิผล ซึ่งพบว่าการพัฒนาวิชาชีพครู สามารถแยกองค์ประกอบของประสิทธิผลการ พัฒนาวิชาชีพครูที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) การใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) การสอนที่มีคุณภาพ 3) รูปแบบการเรียนการสอน 3) ความร่วมมือ 4) การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและฝังตัว 5) ทักษะ 6) การสนับสนุนและติดตามผล และ 7) การพัฒนาบุคคลและองค์กร

สหพันธ์ครูแห่งอเมริกา (American Federation of Teacher, 1996) ได้ศึกษา คุณลักษณะของการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ จากมุมมองของครูสามารถแยก องค์ประกอบของประสิทธิผลการพัฒนาวิชาชีพครูที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) การสอนที่มีคุณภาพ 2) การพัฒนาบุคคลในองค์กร 3) การใช้วิจัยเป็นฐาน 4) รูปแบบการเรียนการสอนจากพหุวิทยา ความต้องการของครูซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลาย และ 5) การประเมิน

ฮอว์ลีย์ และ วอลล์ (Hawley & Valli, 1996) ได้เสนอรูปแบบประสิทธิผลการ พัฒนาวิชาชีพครูจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู สามารถแยกเป็น องค์ประกอบของการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ความต้องการของครู

2) การใช้โรงเรียนเป็นฐาน 3) การทำงานแบบร่วมมือ 4) การประเมิน 5) การสนับสนุนและติดตามผล 6) การใช้ข้อมูลขับเคลื่อนความเข้าใจตามหลักวิชา และ 7) ชุมชนแห่งการเรียนรู้

โคเฮน และ ฮิลล์ (Cohen & Hill, 1998) ได้ศึกษาความสำเร็จของโครงการ The California Learning Assessment System จากการปฏิรูปการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ จากการศึกษาแยกเป็นองค์ประกอบของประสิทธิผลการพัฒนาวิชาชีพครูได้ดังนี้ คือ 1) ความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียน 2) เนื้อหาหลักสูตรเฉพาะ 3) การพัฒนาอยู่ตลอดเวลา และ 4) การพัฒนาร่วมกับเพื่อนครู

สภาการพัฒนาศักยภาพแห่งชาติ (National Staff Development Council, 2001) ได้อธิบายว่า การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีมาตรฐานที่กำหนดไว้ 3 ด้านคือ 1) มาตรฐานด้านบริบท 2) มาตรฐานด้านกระบวนการ และ 3) มาตรฐานด้านเนื้อหา

ฮันซิคเกอร์ (Hunzicker, 2011) ได้ศึกษาคุณลักษณะของการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพซึ่งพบว่า องค์ประกอบของประสิทธิผลการพัฒนาวิชาชีพครู คือ 1) การสนับสนุน 2) การพัฒนาวิชาชีพขณะปฏิบัติงาน 3) การสอนแบบเน้น 4) ความร่วมมือ และ 5) การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

พรนวัธ คำตัน (2561) ให้ความหมาย การพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูโดยผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา 2545 ดังนี้ 1. ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2. ด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่นักเรียน 3. ด้านความมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4. ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6. ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่นักเรียน 7. ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนได้อย่างมีระบบ 8. ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน 9. ด้านความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10. ด้านความร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 11. ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12. ด้านการสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ คอรัคอรัน (Corcoran, 1995) ฮอว์ลีย์ และ วอลลีย์ (Hawley & Valli, 1996) โคเฮน และ ฮิลล์ (Cohen & Hill, 1998) สภาการพัฒนาศักยภาพแห่งชาติ (National Staff Development Council, 2001) และ ฮันซิคเกอร์ (Hunzicker, 2011) บูรณาการเชิงเนื้อหา และสรุปปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การแสดงออกของครูในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านคุณลักษณะ บุคลิกภาพ ทักษะ

การจัดการเรียนการสอน และการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ 2) การพัฒนาทักษะการสอน และ 3) การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสรุปความหมายได้ดังนี้

1. การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง ครูแสดงออกถึงการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิด สอบถาม และแสดงความคิดเห็น ซึ่งช่วยกระตุ้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และศักยภาพของนักเรียน โดยครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดี เชิงบวก ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน ครูยังมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และการอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมให้แก่นักเรียน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เกิดความรัก ความสามัคคี และการไม่กลั่นแกล้งภายในสถานศึกษา เพื่อให้สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและส่งผลดีต่อการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและคุณภาพชีวิตของนักเรียน

2. การพัฒนาทักษะการสอน หมายถึง ครูแสดงออกถึงการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาบุคลิกภาพในการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน โดยการเข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการเพื่อเสริมความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาตนเอง มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา และสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ และวิธีการสอนที่หลากหลาย ตามแนวคิด Active Learning ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาความรู้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อสะท้อนถึงผลการพัฒนาของนักเรียนอย่างแท้จริง

3. การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยผู้บริหารมีบทบาทในการสนับสนุนและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน ครูมีการรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงานและร่วมกันเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ครูยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในการทำงาน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

4. ความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

4.1 ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวถึงปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ดังนี้

เต็มดวง จำนงค์ (2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

สุเทพ สุริโยรัตนโนภาส และคณะ (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนคุณภาพมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูงมาก

กฤษฎา บุญณะสิทธิ และคณะ (2561) ศึกษาปัจจัยผู้บริหารและปัจจัยครูที่ส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน และปัจจัยผู้บริหารส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 26.70

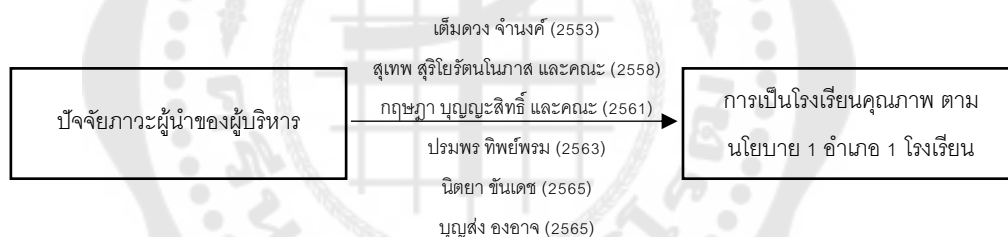
ปรมพร ทิพย์พรม (2563) ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และปัจจัยผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเท่ากับ .81

นิตยา ชันเดช (2565) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ปัจจัยผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

บุญส่ง องอาจ (2565) ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐที่พัฒนาขึ้น และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะการบริหารจัดการ บุคลิกภาพดี มีภาวะผู้นำ และมีคุณธรรมจริยธรรม

จากการศึกษาแนวคิด และงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยของเต็มดวง จ๋านงค์ (2553) สุเทพ สุริโยรัตนโนภาส และคณะ (2558) กฤษฎา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) ประมพร ทิพย์พรม (2563) นิตยา ชันเดช (2565) และบุญส่ง องอาจ (2565) สามารถสรุปปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ แสดงดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสามารถทำให้ทีมงานร่วมมือร่วมใจทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาองค์กรให้เติบโต ภาวะผู้นำช่วยเสริมสร้างศักยภาพให้กับบุคลากรในองค์กรโดยการสร้างแรงบันดาลใจ และการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ด้วยความเต็มใจ ส่งผลให้งานที่ออกมาดีมีคุณภาพ และมีความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

4.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

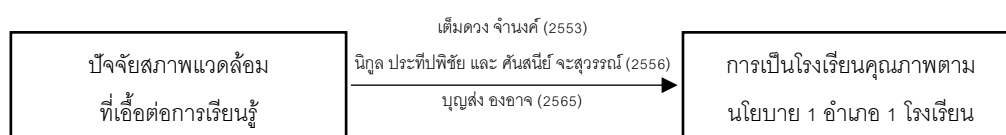
จากการศึกษาแนวคิด และงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ดังนี้

เต็มดวง จำนงค์ (2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

นิกุล ประทีปพิชัย และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ์ (2556) ศึกษาภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครูและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู บรรยากาศโรงเรียน และบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า อยู่ในระดับมาก และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลทางตรงต่อคุณภาพของโรงเรียน

บุญส่ง งามอาจ (2565) ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านสภาพแวดล้อม คือ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภายในห้องเรียน บุคคล และการบริหารจัดการ

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยของเต็มดวง จำนงค์ (2553) นิกุล ประทีปพิชัย และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ์ (2556) และบุญส่ง งามอาจ (2565) สามารถสรุปปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ แสดงดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ
ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีผลโดยตรงต่อครู นักเรียน และบุคลากร ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

4.3 ปัจจัยการพัฒนาศิษย์ครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการศึกษาแนวคิด และงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวถึงปัจจัยการพัฒนาศิษย์ครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ดังนี้

บาร์ธ (Barth, 1991) ศึกษาปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาครู ทั้งในด้านทักษะการสอน การจัดการห้องเรียน และการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การจัดฝึกอบรมและโอกาสในการพัฒนาตนเองสำหรับครูส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

เลซอตต์ (Lezotte, 1992) ศึกษาหลักการของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาศิษย์ครู คือ การฝึกอบรม และพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูมีประสิทธิภาพในการสอนส่งผลทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ

ฮานูเชค (Hanushek, 2002) ศึกษาปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่สำคัญ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างโรงเรียนคุณภาพ การพัฒนาและฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีทักษะและวิธีการสอนที่ทันสมัย และเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน การสนับสนุนครูให้มีความทำงานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนส่งผลทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ

เบดี้ และคณะ (Bedi et al., 2024) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการพัฒนาศิษย์ของครูส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ โดยการพัฒนาทางปัญญาและทักษะของนักเรียน การกำกับดูแลครู และการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น

กฤษฏา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) ศึกษาปัจจัยผู้บริหารและปัจจัยครูที่ส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยคู่มีความสัมพันธ์กับการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน และปัจจัยคู่ส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน

ปรมพร ทิพย์พรม (2563) ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยคู่อยู่ในระดับมาก และปัจจัยคู่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพ

นิตยา ชันเดช (2565) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยคู่และบุคลากรทางการศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดและผลการวิจัยของ บาร์ธ (Barth, 1991) เลซอตต์ (Lezotte, 1992) ฮานูเชค (Hanushek, 2002) เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024) กฤษฏา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) ปรมพร ทิพย์พรม (2563) และ นิตยา ชันเดช (2565) สรุปปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ แสดงดังภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การพัฒนาวิชาชีพครูมีความสำคัญในหลายด้าน ยกย่องคุณภาพการศึกษา พัฒนานักเรียน เสริมสร้างความรู้ความสามารถที่หลากหลาย การปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ และตอบสนองต่อความต้องการของสังคม การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นสิ่งสำคัญเป็นการเตรียมครูให้พร้อมสำหรับการรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและระบบการศึกษา การลงทุนในการพัฒนาครูจึงเป็นการลงทุนที่สำคัญในการสร้างอนาคตที่ดีกว่าให้กับนักเรียนและสังคมโดยรวมผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศ สามารถสรุปการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ทิวดี ศิริดำรง และคณะ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก ผลการวิจัยพบว่า 1. ลักษณะของโรงเรียนคุณภาพ คือ โรงเรียนที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครอง มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง และชุมชนยอมรับ และมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 2. เงื่อนไขการเกิดเป็นโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย 1) เงื่อนไขที่เกิดจากผู้บริหาร และ 2) เงื่อนไขที่เกิดจากครู 3. กระบวนการเกิดเป็นโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การมีส่วนร่วมในการบริหาร มีความมุ่งมั่นที่จะไปสู่ความสำเร็จ และการทำงานเป็นทีม 4. การดำรงอยู่ของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เกิดจาก 1) ความชัดเจนในการปฏิบัติงาน และ 2) ความผูกพันกับโรงเรียน และ 5. ผลที่ตามมาจากการเป็นโรงเรียนคุณภาพ คือ เป็นแหล่งศึกษาดูงาน นักเรียนได้รับการพัฒนาบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน และมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี

ณิชา คงรัตน์ (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อยกระดับโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในกลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 18 สู่โรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพสังกัดเทศบาล มี 4 ด้านคือ 1) ด้านคุณภาพนักเรียน 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านการบริหารจัดการศึกษา และ 4) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2. สาเหตุที่ผู้ปกครองไม่ส่งเด็กเข้ามาเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาล มีสาเหตุมาจากความไม่เชื่อมั่นในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และพื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาล 3. สภาพปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อยกระดับโรงเรียนสังกัดเทศบาล ดังนี้ 3.1 สภาพการดำเนินงาน 1) ด้านคุณภาพนักเรียน โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนโดยจัดทำหลักสูตร และจัดกิจกรรม/โครงการ ให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของหลักสูตร 2) ด้านการเรียนการสอน ครูศึกษาข้อมูลนักเรียนเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3) ด้านการบริหารจัดการศึกษา มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาระบบบริหารงานในองค์กรโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และ 4) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงาน การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน 3.2 ปัญหาการดำเนินงาน

ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพนักเรียน โรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้ครบถ้วนตามแผนงาน/โครงการที่วางไว้ 2) ด้านการเรียนการสอน ครูออกแบบการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับนักเรียน 3) ด้านการบริหารจัดการศึกษา การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานไม่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติน้อย และ 4) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด และบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมีน้อย 3.3 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และวัฒนธรรมในองค์กร ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ กฎหมายการเมือง และอำนาจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4. กลยุทธ์การดำเนินงาน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ มาตรการ และ 5. ผลการประเมินกลยุทธ์ ในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ระดับมาก และมากที่สุด

นงูกร บันพุ่มโพธิ์ (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณภาพการสอนของครู ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู และด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2) ระดับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการบริหารและสนับสนุน และด้านการบริหารสถานศึกษา 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัวแปร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.602 - 0.814 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกมากที่สุด คือ ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา และ 4) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู และด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 74 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปรมพร ทิพย์พรม (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือปัจจัยนักเรียน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพบว่า ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยครู และปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยโรงเรียน ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเท่ากับ .81

อนงค์กาญจน์ ศรีจันทร์ (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ นั่น คือ การประเมินผลเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด และ 2) แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้มี 3 แนวทางหลัก ได้แก่ แนวทางหลักที่ 1 พัฒนาการวางแผนที่มุ่งเน้นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ แนวทางหลักที่ 2 ยกระดับการนำแผนไปสู่การปฏิบัติที่มุ่งเน้นปรัชญาของโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และแนวทางหลักที่ 3 เจริญจัดการประเมินผลที่มุ่งเน้นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทงศักดิ์ โพธิ์เกตุ (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนบ้านดอนแยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบของโรงเรียน คุณภาพ 4) กระบวนการบริหาร 5) ผลผลิต และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จรูปแบบ โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ พบว่า ผลการประเมินตนเองตามองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพโดยรวมมีคุณภาพอยู่ใน ระดับดี นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าปีการศึกษา 2561 คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 9.94 และความพึงพอใจโดยอยู่ในระดับมากที่สุด และรูปแบบมีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สิตานันท์ ศรีชมพล (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าดัชนี

ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านกลยุทธ์ 2) ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และ 3) ด้านการปฏิบัติการ 2. แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ มีองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการนำองค์กร 2) ด้านกลยุทธ์ 3) ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการวัด 5) ด้านบุคลากร 6) ด้านการปฏิบัติการ และ 7) ด้านผลลัพธ์ 3. ผลการประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้

อยุธยา คงชื่น (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบเชิงยืนยันโรงเรียนคุณภาพ ตัวแปรที่สังเกตได้ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศและติดตาม ประเมินผล ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และมีงานทำ และโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด เท่ากับ 1.00 ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการนิเทศและติดตามประเมินผล ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และด้านนักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและมีงานทำ มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.95 ถึง 1.00 มีค่ามากกว่า 0.30 อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับสูง

นิตยา ชันเดช (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษารองลงมา คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาและปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียน 2) ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การพัฒนานักเรียน รองลงมา คือ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ปัจจัยผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยการมีส่วนร่วม ปัจจัยครูและ

บุคลากรทางการศึกษา และปัจจัยสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 74.30

ปกชวรรณ นาคแก้ว (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเทศบาล ตำบลแม่คำ (แม่คำสบเป็นราษฎร์นุกูล) สู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพของชุมชน ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของสถานศึกษาปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นโอกาส และจุดแข็ง สรุปได้ว่าทิศทางการกำหนดกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพของชุมชน เป็นแบบลักษณะกลยุทธ์สร้างความเติบโต 2. ผลจากการสรุปประเด็นกลยุทธ์ทั้ง 35 ประเด็นกลยุทธ์ ทำให้แยกประเด็นหลักประกอบไปด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของชุมชน กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาโดยการเน้นนโยบายการศึกษาเป็นหลัก กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน และกลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี

ปิยะพัทธ์ คำล้ำจิ้น และคณะ (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การบริหารตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง ส่วนที่ 2 แนวคิดและหลักการในการบริหารให้ประสบผลสำเร็จ ส่วนที่ 3 กลยุทธ์ในการดำเนินงาน และส่วนที่ 4 องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และได้คู่มือการใช้รูปแบบ และ 2) ผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ในด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

สิริรัตน์ รักพงษ์ และ รัตนา กาญจนพันธุ์ (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เครือข่าย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เครือข่ายกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เครือข่ายกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนคุณภาพเชิงกลยุทธ์แตกต่าง

กัน 3) ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพใน ศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เครือข่ายกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เครือข่ายกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บุญส่ง งามอาจ (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผล ต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ ให้เป็นโรงเรียน คุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ นักเรียนมี คุณภาพ การบริหารจัดการเยี่ยม ครูมืออาชีพ และรางวัลที่โรงเรียนได้รับ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการ เป็นโรงเรียนคุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ มี 4 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะ ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม 3) ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของครู และ 4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียน คุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะการบริหารจัดการ บุคลิกภาพดี มีภาวะผู้นำ และมีคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านสภาพแวดล้อม มีวิธีปฏิบัติ คือ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จัดสภาพแวดล้อม ภายในห้องเรียน จัดสภาพแวดล้อมทางบุคคล และจัดสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการ 3) ด้าน การปฏิบัติงานของครู มีวิธีปฏิบัติ คือ พัฒนาครูผู้สอนให้ปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาของชาติ พัฒนาครูในด้านกฎหมายการศึกษา การวิเคราะห์ นักเรียนเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การวัดผลการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ทักษะในการใช้เทคโนโลยี การมีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาครู ตามแผนงานที่กำหนด กำกับ ดูแล สนับสนุน ช่วยเหลือ ติดตาม และประเมินผล นำผลมาวิเคราะห์ และพัฒนา รวมทั้งให้รางวัล ยกย่อง เชิดชูเกียรติ เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน 4) ด้านการมีส่วนร่วม ของชุมชน มีวิธีปฏิบัติโดยยึดหลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบ เปิด โอกาสตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการ ประเมินร่วมกัน การสร้างความร่วมมือกับชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรต้องเป็นคนใจ กว้าง มีจิตสาธารณะ ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์ เป็นที่ชื่นชม ศรัทธาของชุมชนและเพื่อนร่วมงาน อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่ายอยู่กับชุมชนและเพื่อน ร่วมงานได้ตลอดเวลา หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม ให้การต้อนรับ

ชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา
หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ

ขวัญจิรา จำปา และคณะ (2566) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการบริหาร
โรงเรียนคุณภาพของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพของ
ชุมชน มีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้รูปแบบการบริหาร
โรงเรียนคุณภาพของชุมชน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหาร
โรงเรียนคุณภาพของชุมชน องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพของ
ชุมชน องค์ประกอบที่ 3 ขอบข่ายภารกิจการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน องค์ประกอบที่ 4
แนวทางการประเมินผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน และองค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผล
ต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน

ตรีหญิง สิทธิชัย และ พิมพพร จารุจิตร (2566) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการบริหาร
โรงเรียนคุณภาพของชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ใน
ระดับมากที่สุด ค่าความต้องการจำเป็นโดยรวมอยู่ระหว่าง 0.183 - 0.659 2) แนวทางการบริหาร
โรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ได้แก่
ด้านสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครอง ผู้นำและชุมชน ด้านการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และ 3)
การประเมินแนวทางในด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ทรงพล เจริญคำ (2566) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา
สู่โรงเรียนคุณภาพของ โรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัญหา ความ
จำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก สำนักงาน
เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบปัญหา 1) นักเรียนขาดความรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
2) ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้เทคโนโลยี และบูรณาการสื่อประกอบการสอน
ค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่เน้นเนื้อหามากกว่าวิธีสอน 3) อุปกรณ์เทคโนโลยีของสถานศึกษายังไม่ทัน
ต่อการเปลี่ยนแปลง และ 4) ขาดแหล่งเรียนรู้ ขาดแหล่งสนับสนุนในการปรับปรุงและพัฒนา
อุปกรณ์ สถานที่ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ และองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียน
คุณภาพ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาคุณภาพนักเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระบบออนไลน์ 2) การ
พัฒนาคุณภาพครู 3) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ 4) การพัฒนาคุณภาพการ

จัดการเรียนการสอน 5) การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 6) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน 2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ มีจำนวน 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ 4) กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพ 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก พบว่ามีระดับปฏิบัติการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4. ผลการประเมินผลของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก 1) ผลการประเมินระดับคุณภาพภายในโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก ปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2564 พบว่า โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับพัฒนาสูงขึ้น 2) นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2564 สูงกว่าปีการศึกษา 2563 3) ความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

วรัญญา แต้มเต็ม (2566) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพะเยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและผลการศึกษา 2) แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพะเยา ทั้งหมด 8 ด้าน พบว่า 2.1) ด้านความปลอดภัย พบว่า การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยให้ครอบคลุมนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา 2.2) ด้านระบบประกันคุณภาพ พบว่า การบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนที่หลากหลายโดยการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในการกำหนดแนวทาง 2.3) ด้านหลักสูตรฐานสมรรถนะ พบว่า การจัดทำกรอบหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ จัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน นำมาใช้เพื่อนำผลการใช้หลักสูตรสู่การปรับปรุงกรอบหลักสูตรให้สมบูรณ์ 2.4) ด้านการพัฒนาครู พบว่า ควรส่งเสริมและพัฒนาครู โดยการอบรมความรู้ และสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2.5) ด้านการเรียนการสอน พบว่า ใช้แนวทางการพัฒนาคุณภาพ 3 มิติ 8 จุดเน้น 2.6) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การวัดและประเมินผลตามแนวทางระเบียบประเมินตามสภาพจริงและใช้วิธีที่หลากหลาย 2.7) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม พบว่า ใช้การนิเทศแบบกัลยาณมิตร นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และนำผลมาปรับปรุงอย่างแท้จริง และ 2.8) ด้าน Big Data พบว่า มีการบริหารจัดการ Big Data ที่ครอบคลุม โดยกำหนดพื้นที่เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา และข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย เชื่อถือได้ และนำไปใช้ได้จริง

ประภัศรา อนุสุริยา และคณะ (2567) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารโรงเรียนคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปรากฏการณ์บริหารโรงเรียนคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ ตามองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผนกลยุทธ์ การมุ่งเน้นบุคลากร การบริหาร การนำองค์กร การมุ่งเน้นนักเรียน 2) แนวทางในการบริหารโรงเรียนคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ ในด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบันและสม่ำเสมอ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหาร ควรมีการวางแผนโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและนำมาบูรณาการเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ของโรงเรียน ด้านการนำองค์กร ผู้บริหารควรเข้าใจบริบทของโรงเรียนที่มีความท้าทายในภาพรวมในการตัดสินใจกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการมุ่งเน้นนักเรียน ควรมีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นนักเรียนให้มีความเป็นเลิศทุกด้าน

รัชกฤช จันทรวงศ์ และคณะ (2567) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์ เรียงลำดับจากสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านคุณภาพครู และด้านการมีส่วนร่วมพัฒนา 2) แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์ มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบเน้นการมีส่วนร่วม ด้านคุณภาพครู ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการวัดและประเมินผลถึงความสามารถที่แตกต่างระหว่างนักเรียน ด้านคุณภาพนักเรียน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา และพัฒนาการทางภาษา ด้านการมีส่วนร่วมพัฒนา เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน สนับสนุนการดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรร่วมกัน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เพอร์คีย์ (Purkey, 1983) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การทบทวนองค์ประกอบของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อนำเสนอปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนักเรียนประกอบด้วยการบริหารจัดการที่ดี การมีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนและครู การวางแผนหลักสูตรที่ชัดเจน และการมีความคาดหวังสูงต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การวิจัยนี้สรุปว่าการส่งเสริมองค์ประกอบเหล่านี้สามารถนำไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียนและการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในภาพรวม

ฮัลลิงเกอร์ และ เฮค (Hallinger & Heck, 2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเพื่อการเรียนรู้: ภาวะผู้นำร่วมมีผลต่อการพัฒนาโรงเรียนหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า การเป็นผู้นำร่วมมือกันนั้นสามารถสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาผ่านการสร้างบรรยากาศที่เน้นการเรียนรู้ของครูและนักเรียน นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนในภาพรวม ผลการวิจัยนี้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการเป็นผู้นำร่วมมือกันในการสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ปริยัมโบโด และ ฮาซานาห์ (Priyambodo & Hasanah, 2021) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการเพิ่มคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ดำเนินการโดยการจัดทำแผนงานประจำปีตามวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดขึ้นในช่วงต้นปีการศึกษา การจัดตั้งทีมพัฒนาของโรงเรียน การดำเนินการตามแผนการศึกษาโดยใช้ขั้นตอนทางการศึกษา การพัฒนาและการส่งเสริมผลลัพธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 2) การใช้กลยุทธ์การจัดการโรงเรียนเพื่อวินิจฉัยอย่างเป็นระบบ วางแผน ออกแบบ และจัดทำเอกสารสร้างนโยบาย กระตุ้นผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา จัดสรรทรัพยากรมนุษย์ และพัฒนาวัฒนธรรมเชิงกลยุทธ์ที่เอื้อต่อการทำงาน 3) การประเมินกลยุทธ์การจัดการโรงเรียนดำเนินการโดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ โดยผลการประเมินใช้ในการประเมินโปรแกรมการปรับปรุง หรือการพัฒนา ปัจจัยที่สนับสนุนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ได้แก่การสนับสนุนที่ดีจากนักเรียน ครู ผู้ดูแล โรงเรียน คณะกรรมการ ผู้ปกครองนักเรียน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน อุปสรรคที่พบในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน คือ ปัญหาจากการกำหนดรูปแบบที่ไม่เหมาะสม โรงเรียนร่วมมือกับคณะกรรมการโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนในการแก้ไขปัจจัยที่เป็นอุปสรรคเหล่านี้ เพื่อลดปัญหาดังกล่าว

รอมลาร์ และ ลาตีฟ (Romlah & Latief, 2021) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การเสริมสร้างคุณภาพของทรัพยากรในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การเสริมสร้างทรัพยากรในโรงเรียน การเพิ่มคุณภาพของทรัพยากรในโรงเรียนมีความสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อาทิ ครูและนักเรียน 2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานในโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการเพิ่มคุณภาพของการศึกษา ซึ่งรวมถึงการใช้จ่ายเงินจากกองทุน BOS 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของครู การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยการเพิ่มชั่วโมงการสอนสำหรับครูที่มีชั่วโมงการสอนน้อยเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่สำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษา 4) การสนับสนุนการศึกษาในพื้นที่ชนเมือง การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ชนเมืองมีความสำคัญและควรได้รับการสนับสนุนเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 5) วิธีการที่หลากหลาย การใช้วิธีการที่หลากหลายในการเสริมสร้างคุณภาพทรัพยากรในโรงเรียน อาทิ การฝึกอบรม การสนับสนุนทางการเงิน และการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

คุร์เนียดี (Kurniady, 2022) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการบริหารในการพัฒนาเสถียรภาพของโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศของโรงเรียนมีบทบาทเป็นตัวกลางในการส่งผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารต่อคุณภาพของโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารมีอิทธิพลต่อคุณภาพของโรงเรียนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม โดยประสิทธิภาพการบริหารและบรรยากาศของโรงเรียนสามารถอธิบายคุณภาพของโรงเรียนได้ถึง 89.2% ในขณะที่ 10.8% ที่เหลือมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้ถูกตรวจสอบในการศึกษา นี้ สรุปได้ว่าการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการบริหารและมีแนวโน้มที่จะมุ่งเน้นไปที่การสร้างบรรยากาศของโรงเรียนที่เอื้ออำนวย

ปาร์วีน และคณะ (Parveen et al., 2024) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของการจัดการคุณภาพ ที่ส่งผลต่อผลการเรียนของนักเรียน โดยมีวัฒนธรรมโรงเรียน เป็นปัจจัยตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างกัน ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวก ระหว่างการจัดการคุณภาพและผลการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ การจัดการคุณภาพยังเป็นปัจจัยสำคัญที่คาดการณ์ถึงวัฒนธรรมโรงเรียน และวัฒนธรรมโรงเรียน ทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่สมบูรณระหว่างการจัดการคุณภาพและผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งหมายความว่า การจัดการคุณภาพส่งผลต่อวัฒนธรรมโรงเรียน และวัฒนธรรมโรงเรียนก็มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมผลการเรียนของนักเรียน

มูนาเวราตุส (Munawaratus, 2024) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การปรับปรุงคุณภาพบริการ การศึกษาโดยการร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพในมาดราเซส ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้เทคโนโลยี แอปพลิเคชันเว็บและมือถือช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อสารและความร่วมมือระหว่างทีม การศึกษา 2) การฝึกอบรมและพัฒนาผู้สอน มีการตระหนักถึงความสำคัญของการฝึกอบรมที่ ต่อเนื่องสำหรับผู้สอน 3) ความร่วมมือกับชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นช่วยเสริมสร้าง คุณภาพบริการการศึกษา 4) การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและครู การสื่อสารที่ดีช่วยปรับปรุง บริการการศึกษาในมาดราเซส รวมทั้งความร่วมมือระหว่างทีมงานมีความสำคัญในการปรับปรุง คุณภาพบริการการศึกษาในมาดราเซส โดยเฉพาะในมาดราเซสอิตาเลียยะห์นูลุลากิน ยาเยส ยู นุส เคอร์ตอสโน กาดิง โปรโบลิงโก ซึ่งเน้นการทำงานร่วมกัน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่าง มีประสิทธิภาพ

เลมอส และคณะ (Lemos et al., 2024) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารทรัพยากร มนุษย์ และผลกระทบต่อ ผลผลิตของโรงเรียน ในประเทศอินเดีย ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ ที่สำคัญระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ดีและผลผลิตของโรงเรียน โดยโรงเรียนที่มีการ บริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพก็มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูง กว่า นอกจากนี้พบว่า การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะสำหรับครูมีส่วนสำคัญในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ โรงเรียนในด้านการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า 1) มุมมองเกี่ยวกับโรงเรียน คุณภาพ ผู้อำนวยการโรงเรียนมองว่าโรงเรียนคุณภาพคือโรงเรียนที่มีผลการเรียนดี มีคุณครูที่มี คุณภาพ และมีทรัพยากรที่เพียงพอซึ่งได้รับการประสานงานในระบบที่มีการจัดระเบียบอย่างดี 2) แนวปฏิบัติในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ผู้อำนวยการได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ โดยการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครู สนับสนุนการพัฒนาทางปัญญาและทักษะของนักเรียน การกำกับดูแลครู และการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น 3) ความเครียดจากการพัฒนาโรงเรียน คุณภาพ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ การกำกับดูแลที่ไม่ เพียงพอ ความไม่ร่วมมือจากครูบางคน ทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ และการบริหารงานราชการที่มี ความซับซ้อน 4) การพึ่งพาความรู้และประสบการณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพึ่งพาคุณวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ของตนในการปรับปรุงโรงเรียนคุณภาพเพื่อลดความเครียดและจัดการกับความ ทำทาย และ 5) ข้อเสนอแนะ ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการติดตามการ เข้าห้องเรียนของครูจากสำนักงานของผู้อำนวยการ เพื่อเสริมประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียน

จากการทบทวนงานวิจัยของนักวิชาการทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ สามารถสรุปประเด็นข้อค้นพบได้ 4 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในประเทศไทยนั้น โดยส่วนมากกลุ่มประชากรเป็นโรงเรียนรัฐบาล และเป็นการวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ รวมถึงในขั้นตอน มีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละฉบับ ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อให้ได้ข้อสรุป และข้อเสนอแนะแก่การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในหลายมิติที่ตรงตามบริบท

2. งานวิจัยที่ศึกษาส่วนใหญ่มีการเสนอแนะเชิงนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้บรรลุผลที่ดีขึ้นในทุกมิติ ทั้งด้านการบริหารจัดการ การสอน และการพัฒนานักเรียน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและกลยุทธ์จากงานวิจัยสามารถแบ่งได้เป็นหลายด้าน ดังนี้ การส่งเสริมภาวะผู้นำทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการสอน การมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครอง การพัฒนาระบบการประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดการทรัพยากรและงบประมาณ การพัฒนาระบบการสื่อสารภายในองค์กร และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้

3. การศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในประเทศไทยนั้น โดยส่วนมากสะท้อนถึงความสำคัญของการบริหารจัดการโรงเรียน ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ บรรยากาศของโรงเรียน ความเป็นผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรมนุษย์ วัฒนธรรมโรงเรียน ระบบการประกันคุณภาพในโรงเรียน และการร่วมมือในระบบการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาในหลายบริบททั่วโลก

4. การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยส่วนมากในงานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ มีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทาง กระบวนการ และรูปแบบการบริหารจัดการสู่การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพซึ่งมีความหลากหลาย และมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และบริบทของโรงเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพสำหรับนักเรียนทุกคน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง และศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนั้น เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 13 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 586 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ข้อมูล ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2567)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 13 โรงเรียน จำนวน 234 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการเทียบตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการใช้นิยามโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับสลากจำนวนครูตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน เพื่อให้ได้จำนวนครบตามกลุ่มตัวอย่างตามตาราง ดังนี้

ตาราง 7 ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน (โรงเรียน)	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก	2	22	9
ขนาดกลาง	9	321	128
ขนาดใหญ่	0	0	0
ขนาดใหญ่พิเศษ	2	243	97
รวม	13	586	234

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งวิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจากการตอบแบบสอบถาม ดังนี้ (Best & Kahn, 1998: 247)

5 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับปฏิบัติมากที่สุด
 4 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับปฏิบัติมาก
 3 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับปฏิบัติปานกลาง
 2 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับปฏิบัติน้อย
 1 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับปฏิบัติน้อยที่สุด
 จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นมาแปลความหมาย โดยการแปลความหมายใช้แบบอิงเกณฑ์ (Criterion Reference) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับมากที่สุด
 3.50 - 4.49 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับมาก
 2.50 - 3.49 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับปานกลาง
 1.50 - 2.49 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับน้อย
 1.00 - 1.49 หมายถึง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจากการตอบแบบสอบถาม ดังนี้ (Best & Kahn, 1998)

5 หมายถึง มีการเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง มีการเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง มีการเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นมาแปลความหมาย โดยการแปลความหมายนี้จะใช้แบบอิงเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน 4.50 - 5.00 หมายถึง การเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 3.50 - 4.49 หมายถึง การเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับมาก

คะแนน 2.50 - 3.49 หมายถึง การเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.50 - 2.49 หมายถึง การเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.00 - 1.49 หมายถึง การเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยครอบคลุม 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ให้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบการให้สำนวนภาษา ความถูกต้อง และความครอบคลุมตามขอบเขตที่ศึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับปรุงแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบประเมินค่าความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) รวมถึงความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนทางภาษา ค่าดัชนี IOC ที่ได้เป็นค่าเฉลี่ยที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2557)

+1	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าสอดคล้อง
0	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่แน่ใจ
-1	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่มีความสอดคล้อง

การกำหนดค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00 เป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูในโรงเรียนที่นอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาหาคุณภาพของแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.941 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.942 ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.894 การเป็นโรงเรียนคุณภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.944 และแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975

6. นำแบบสอบถามที่หาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน

2. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามทั้งทางไปรษณีย์ แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) และเดินทางด้วยตนเองไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถาม และส่งแบบสอบถามกลับคืนทางแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) โดยผู้วิจัยได้กำหนดการตั้งค่าแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) ลดความคลาดเคลื่อนจากการตอบแบบสอบถามกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกข้อมูลไม่ครบตามจำนวนข้อ

3. ผู้วิจัยติดตามการตอบแบบสอบถาม โดยเข้าไปตรวจสอบข้อมูลในแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) และติดต่อผู้ที่รับผิดชอบของแต่ละโรงเรียนทางโทรศัพท์ หลังจากส่งแบบสอบถามทางแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) ไปแล้ว 7 วัน โดยเก็บรวบรวม

ข้อมูลเป็นระยะเวลา 1 เดือน รวบรวมได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 234 ฉบับ จากโรงเรียน จำนวน 13 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถาม ที่สมบูรณ์มาลงรหัส (Coding) ทั้ง 3 ตอน โดยเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 บันทึกข้อมูลในแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับการคัดเลือกไปตรวจคะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนรายข้อ แล้วนำมาเปรียบเทียบเกณฑ์การประเมินระดับความคิดเห็น ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งวิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายข้อ และใช้วิเคราะห์ คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้าน และรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (Best & Kahn, 1998)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (Hinkle, 1998)

สูงกว่า .90	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
.71 - .90	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
.30 - .70	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
ต่ำกว่า .30	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
.00	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.5 วิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis - Enter Method)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic)

2.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.1.4 สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2.1.5 สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis - Enter Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง และส่วนที่ 4 ผลปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการประมวลผล และข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการสรุปและนำเสนอผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์แทนค่าสถิติในการนำเสนอ ดังนี้

สัญลักษณ์แทนค่าสถิติ

n	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Sk	หมายถึง	ค่าความเบ้ (Skewness)
Ku	หมายถึง	ค่าความโด่ง (Kurtosis)
p-value	หมายถึง	ความน่าจะเป็น
r	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
F	หมายถึง	การทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ
R	หมายถึง	ค่าที่แสดงระดับของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปร พยากรณ์ทั้งหมดกับตัวแปรเกณฑ์
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
R^2_{adj}	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ปรับแก้

**	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
b	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบ คะแนนดิบ
β	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบ คะแนนมาตรฐาน
SE _b	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอย
SE _{est}	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
t	หมายถึง	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที
df	หมายถึง	องศาอิสระ (Degree of freedom)
LEA1	หมายถึง	การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน
LEA2	หมายถึง	การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน
LEA3	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ENV1	หมายถึง	สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
ENV2	หมายถึง	สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน
ENV3	หมายถึง	สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา
TEA1	หมายถึง	การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ
TEA2	หมายถึง	การพัฒนาทักษะการสอน
TEA3	หมายถึง	การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์
QUA1	หมายถึง	โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา
QUA2	หมายถึง	คุณภาพครู
QUA3	หมายถึง	การจัดการเรียนรู้
QUA4	หมายถึง	คุณภาพนักเรียน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ส่วนที่ 4 ผลปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 234 คน โดยมีรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างดังตาราง 8

ตาราง 8 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	65	27.78
หญิง	169	72.22
รวม	234	100.00
อายุ		
อายุ 21 - 30 ปี	36	15.38
อายุ 31 - 40 ปี	129	55.13
อายุ 41 - 50 ปี	38	16.24
อายุ 51 - 60 ปี	31	13.25
รวม	234	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	196	83.76
ปริญญาโท	37	15.81
ปริญญาเอก	1	0.43
รวม	234	100.00
ตำแหน่งวิทยฐานะ		
ครู (ครู คศ.1)	49	20.94
ครูชำนาญการ (ครู คศ.2)	114	48.72
ครูชำนาญการพิเศษ (ครู คศ.3)	71	30.34
ครูเชี่ยวชาญ (ครู คศ.4)	-	-
ครูเชี่ยวชาญพิเศษ (ครู คศ.5)	-	-
รวม	234	100.00

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเภทข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงาน		
1 - 5 ปี	35	14.96
6 - 10 ปี	71	30.34
11 - 15 ปี	77	32.91
16 - 20 ปี	25	10.68
20 ปีขึ้นไป	26	11.11
รวม	234	100.00
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	9	3.85
ขนาดกลาง	128	54.70
ขนาดใหญ่	-	-
ขนาดใหญ่พิเศษ	97	41.45
รวม	234	100.00

จากตาราง 8 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 และเป็นเพศชาย จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 55.13 รองลงมา มีช่วงอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 16.24 รองลงมา มีช่วงอายุระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 และมีช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ใน ระดับปริญญาตรี จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 83.76 รองลงมา มีการศึกษาอยู่ใน ระดับปริญญาโท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.81 และมีการศึกษาอยู่ใน ระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีตำแหน่งวิทยฐานะ ครูชำนาญการ (ครู คศ.2) จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 รองลงมา มีตำแหน่งวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ (ครู คศ.3) จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 30.34 และมีตำแหน่งวิทยฐานะครู (ครู คศ.1) จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.94 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วงระยะเวลา 11 - 15 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 32.91 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วงระยะเวลา 6 - 10 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 30.34 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วงระยะเวลา 1 - 5 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 14.96

รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วงระยะเวลา 20 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และมีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วงระยะเวลา 16 - 20 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 10.68 ตามลำดับ และส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 รองลงมา อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 41.45 และอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยแจกแจงเป็นรายด้านและรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 9 - 12

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมและรายด้าน (n = 234)

ข้อที่	ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	Sk	Ku	ระดับ
1	การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน (LEA1)	4.428	0.511	-0.410	-1.062	มาก
2	การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน (LEA2)	4.204	0.502	0.075	-0.733	มาก
3	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (LEA3)	4.111	0.588	0.049	-0.997	มาก
รวม		4.248	0.445	0.148	-0.630	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.248 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมี

ค่าเท่ากับ 0.445 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.428 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.511 รองลงมา คือ การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.204 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.502 และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.111 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.588 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาลักษณะของการแจกแจงปกติ (Normal distribution) จากค่าความเบ้ (Skewness) ของปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง รายด้านพบว่าอยู่ระหว่าง -0.410 ถึง 0.075 และโดยรวมอยู่ที่ 0.148 ซึ่งไม่เกิน ± 3.00 ตามเกณฑ์ของไคลน์ (Kline, 2016) และ ค่า z-values ของความโด่ง รายข้ออยู่ระหว่าง -1.062 ถึง -0.733 และโดยรวมอยู่ที่ -0.630 ซึ่งไม่เกิน ± 10.00 ตามเกณฑ์ของ ไคลน์ (Kline, 2016) จึงถือว่าการแจกแจงของข้อมูลยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการทดสอบสมมติฐานลำดับต่อไป

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาสถานศึกษา ช่วยให้ครูทำงานร่วมกันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.560	0.523	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีความแข็งแกร่ง และมีความรับผิดชอบ ในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง	4.427	0.666	มาก
3	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครอง	4.402	0.622	มาก
4	ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ	4.325	0.697	มาก
รวม		4.428	0.511	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.428 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.511 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาสถานศึกษาช่วยให้ครูทำงานร่วมกันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.560 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.523 ข้อที่ 2 ผู้บริหารมีความแข็งแกร่ง และมีความรับผิดชอบในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.427 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.666 ข้อที่ 3 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.402 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.622 และข้อที่ 4 ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.325 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.697

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ด้านที่ 2 การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 2 การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจทำให้ครูเต็มใจและทุ่มเทในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างกระตือรือร้น	4.252	0.579	มาก
2	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ให้กำลังใจ และเป็นกันเอง	4.167	0.701	มาก
3	ผู้บริหารเสริมแรงจูงใจในการทำงานที่เหมาะสม ทำให้ครูเกิดความผูกพันต่อสถานศึกษา	4.235	0.608	มาก
4	ผู้บริหารชื่นชม ยกย่องเชิดชูเกียรติ ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ และเลื่อนขั้นเงินเดือน	4.162	0.668	มาก
รวม		4.204	0.502	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 2 การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.204 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.502 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1

ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจทำให้ครูเต็มใจและทุ่มเทในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างกระตือรือร้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.252 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.579 ข้อที่ 3 ผู้บริหารเสริมแรงจูงใจในการทำงานที่เหมาะสม ทำให้ครูเกิดความผูกพันต่อสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.235 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.608 ข้อที่ 2 ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานให้กำลังใจ และเป็นกันเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.167 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.701 และข้อที่ 4 ผู้บริหารชื่นชม ยกย่องเชิดชูเกียรติ ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ และเลื่อนขั้นเงินเดือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.162 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.668

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 3 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารสามารถบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างโปร่งใส	4.111	0.715	มาก
2	ผู้บริหารสามารถบริหารงานโดยยึดหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย	4.141	0.725	มาก
3	ผู้บริหารมีคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหารงาน	4.077	0.743	มาก
4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้	4.115	0.729	มาก
รวม		4.111	0.588	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.111 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.588 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 2 ผู้บริหารสามารถบริหารงานโดยยึดหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.141 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.725 ข้อที่ 4 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ

และตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.115 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.729 ข้อที่ 1 ผู้บริหารสามารถบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.111 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.715 และข้อที่ 3 ผู้บริหารมีคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.077 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.743

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยแจกแจงเป็นรายด้านและรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 13 - 15

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมและรายด้าน (n = 234)

ข้อที่	ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	Sk	Ku	ระดับ
1	สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (ENV1)	4.374	0.523	-0.443	-0.871	มาก
2	สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน (ENV2)	4.137	0.545	-0.073	-0.787	มาก
3	สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา (ENV3)	4.105	0.599	-0.206	-0.534	มาก
รวม		4.198	0.475	-0.013	-0.515	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.198 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.475 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.374 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.523 รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.137 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.545 และสภาพแวดล้อม

ทางสังคมและจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.105 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.599 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาลักษณะของการแจกแจงปกติ (Normal distribution) จากค่าความเบ้ (Skewness) ของปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง รายงานพบว่าอยู่ระหว่าง -0.443 ถึง -0.073 และโดยรวมอยู่ที่ -0.013 ซึ่งไม่เกิน ± 3.00 ตามเกณฑ์ของไคลน์ (Kline, 2016) และ ค่า z-values ของความโด่ง รายงานอยู่ระหว่าง -0.871 ถึง -0.534 และโดยรวมอยู่ที่ -0.515 ซึ่งไม่เกิน ± 10.00 ตามเกณฑ์ของ ไคลน์ (Kline, 2016) จึงถือว่าการแจกแจงของข้อมูลยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการทดสอบสมมติฐานลำดับต่อไป

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ข้อที่	ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการพัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัดบริเวณให้น่าอยู่ สวยงาม สะอาด และร่มรื่น	4.496	0.644	มาก
2	สถานศึกษามีการบริหารจัดการอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ และห้องสมุดให้เพียงพอและเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยอย่างคุ้มค่า	4.436	0.660	มาก
3	สถานศึกษาให้ความสำคัญกับสุขอนามัยในโรงอาหาร น้ำดื่ม และห้องน้ำให้สะอาดและปลอดภัย	4.312	0.700	มาก
4	สถานศึกษาจัดระบบดูแลบำรุงรักษาและซ่อมแซม อาคารเรียนอย่างต่อเนื่อง มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน อาทิ กล้องวงจรปิด ระบบอัคคีภัย ระบบไฟฟ้า และการจราจรภายในสถานศึกษา	4.252	0.669	มาก
รวม		4.374	0.523	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมทาง

กายภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.374 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.523 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการพัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัดบริเวณให้น่าอยู่ สวยงาม สะอาด และร่มรื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.496 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.644 ข้อที่ 2 สถานศึกษามีการบริหารจัดการอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการและห้องสมุดให้เพียงพอและเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยอย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.436 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.660 ข้อที่ 3 สถานศึกษาให้ความสำคัญกับสุขอนามัยในโรงอาหาร น้ำดื่ม และห้องน้ำให้สะอาดและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.312 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.700 และข้อที่ 4 สถานศึกษาจัดระบบดูแล บำรุงรักษาและซ่อมแซมอาคารเรียนอย่างต่อเนื่อง มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน อาทิ กล้องวงจรปิด ระบบอัคคีภัย ระบบไฟฟ้า และการจรรยาบรรณในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.252 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.669

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 2 สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน

ข้อที่	ด้านที่ 2 สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของนักเรียน	4.141	0.719	มาก
2	สถานศึกษาพัฒนาห้องเรียนให้มีป้ายนิเทศ มุมเสริมความรู้ และมุมเสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย	4.132	0.750	มาก
3	สถานศึกษาพัฒนาห้องเรียนให้มีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพียงพอ อยู่ในสภาพใช้ได้ดี และใช้อย่างคุ้มค่า	4.103	0.679	มาก
4	สถานศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่มี การบูรณาการความรู้ ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น และการสื่อสารที่เหมาะสมทันสมัย	4.171	0.721	มาก
รวม		4.137	0.545	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 2 สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.137 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.545 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 4 สถานศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่มีการบูรณาการความรู้ ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น และการสื่อสารที่เหมาะสมทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.171 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.721 ข้อที่ 1 สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.141 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.719 ข้อที่ 2 สถานศึกษาพัฒนาห้องเรียนให้มีป้ายนิเทศ มุมเสริมความรู้ และมุมเสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.132 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.750 และข้อที่ 3 สถานศึกษาพัฒนาห้องเรียนให้มีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้ได้ดี และใช้อย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.103 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.679

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา

ข้อที่	ด้านที่ 3 สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน	4.090	0.744	มาก
2	ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน	4.073	0.796	มาก
3	ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.145	0.767	มาก
4	นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รักและสามัคคี ไม่มีการกลั่นแกล้งภายในสถานศึกษา	4.115	0.705	มาก
5	สถานศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน เปิดโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	4.103	0.728	มาก
รวม		4.105	0.599	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 สภาพแวดล้อมทาง สังคมและจิตวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.105 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.599 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 3 ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.145 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.767 ข้อที่ 4 นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รักและสามัคคี ไม่มีการกลั่นแกล้งภายใน สถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.115 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.705 ข้อที่ 5 สถานศึกษา มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน เปิดโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อส่งเสริมการ เรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.103 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.728 ข้อที่ 1 ครูเปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.090 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.744 และข้อที่ 2 ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.073 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.796

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการพัฒนานาวิชาชีพครู

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยการพัฒนานาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับปัจจัยการพัฒนานาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยแจกแจงเป็นรายด้านและรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 17 - 20

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และระดับปัจจัยการพัฒนานาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมและรายด้าน (n = 234)

ข้อที่	ปัจจัยการพัฒนานาวิชาชีพครู	$\bar{X}$	S.D.	Sk	Ku	ระดับ
1	การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ (TEA1)	4.344	0.550	-0.738	0.447	มาก
2	การพัฒนาทักษะการสอน (TEA2)	4.145	0.576	-0.544	2.437	มาก
3	การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ (TEA3)	4.091	0.630	-0.069	-0.881	มาก
รวม		4.194	0.512	-0.424	1.670	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ระดับปัจจัยการพัฒนานาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.194 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.512 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.344 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.550 รองลงมา คือ การพัฒนาทักษะการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.145 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.576 และการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.091 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.630 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาลักษณะของการแจกแจงปกติ (Normal distribution) จากค่าความเบ้ (Skewness) ของปัจจัยการพัฒนานาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง รายด้านพบว่าอยู่ระหว่าง -0.738 ถึง -0.069 และโดยรวมอยู่ที่ -0.424 ซึ่งไม่เกิน ± 3.00 ตามเกณฑ์ของไคลน์ (Kline, 2016) และ ค่า z-values ของความโด่ง รายข้ออยู่ระหว่าง -0.881 ถึง 2.437 และโดยรวมอยู่ที่ 1.670 ซึ่งไม่เกิน ± 10.00 ตามเกณฑ์ของ ไคลน์ (Kline, 2016)

จึงถือว่าการแจกแจงของข้อมูลยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการทดสอบสมมติฐานลำดับต่อไป

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย การพัฒนาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ

ข้อที่	ด้านที่ 1 การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน	4.513	0.650	มากที่สุด
2	ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน	4.410	0.701	มาก
3	ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.205	0.759	มาก
4	นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รักและสามัคคี ไม่มีการกลั่นแกล้งภายในสถานศึกษา	4.248	0.723	มาก
รวม		4.344	0.550	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.334 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.550 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.513 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.650 ข้อที่ 2 ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.410 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.701 ข้อที่ 4 นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รักและสามัคคี ไม่มีการกลั่นแกล้งภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.248 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.723 และข้อที่ 3 ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.205 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.759

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย
การพัฒนาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง
ด้านที่ 2 การพัฒนาทักษะการสอน

ข้อที่	ด้านที่ 2 การพัฒนาทักษะการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ครูพัฒนาบุคลิกภาพในการสอนให้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เป็นสำคัญ	4.231	0.716	มาก
2	ครูเข้าร่วมอบรม สัมมนาทางวิชาการ เพื่อให้ได้รับความรู้ และแนวคิดใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการสอน	4.120	0.726	มาก
3	ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา ตอบสนองความต้องการของนักเรียน	4.162	0.729	มาก
4	ครูพัฒนาสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	4.120	0.720	มาก
5	ครูศึกษาเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning	4.111	0.773	มาก
6	ครูพัฒนาความรู้ในการวัดผลและประเมินผล โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสะท้อนผลการพัฒนาของนักเรียน	4.128	0.759	มาก
รวม		4.145	0.576	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 2 การพัฒนาทักษะการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.145 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.576 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 ครูพัฒนาบุคลิกภาพในการสอนให้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.231 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.716 ข้อที่ 3 ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา ตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.162 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ

0.729 ข้อที่ 6 ครูพัฒนาความรู้ในการวัดผลและประเมินผล โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสะท้อนผลการพัฒนาของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.128 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.759 ข้อที่ 2 ครูเข้าร่วมอบรม สัมมนาทางวิชาการ เพื่อให้ได้รับความรู้ และแนวคิดใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.120 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.726 ข้อที่ 4 ครูพัฒนาสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.120 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.720 และข้อที่ 5 ครูศึกษาเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.111 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.773

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับปัจจัย การพัฒนาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

ข้อที่	ด้านที่ 3 การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรในสถานศึกษา	4.124	0.745	มาก
2	ครูรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน และร่วมกันเลือกแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย	4.047	0.771	มาก
3	ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน	4.103	0.751	มาก
รวม		4.091	0.630	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.091 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.630 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 ผู้บริหารสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.124 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.745 ข้อที่ 3 ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.103 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.751 และข้อที่ 2 ครูรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน และร่วมกันเลือกแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.047 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.771

**ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ผลการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1
โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง**

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมและรายด้าน (n = 234)

ข้อที่	การเป็นโรงเรียนคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	Sk	Ku	ระดับ
1	โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุน การศึกษา (QUA1)	4.259	0.460	-0.081	-0.588	มาก
2	คุณภาพครู (QUA2)	4.252	0.533	-1.020	4.714	มาก
3	การจัดการเรียนรู้ (QUA3)	4.219	0.500	-0.174	0.194	มาก
4	คุณภาพนักเรียน (QUA4)	4.173	0.452	0.050	-0.280	มาก
	รวม	4.221	0.439	-0.185	-0.090	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.221 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.439 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.259 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.460 รองลงมา คือ คุณภาพครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.252 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.533 รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.219 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.500 และคุณภาพนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.173 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.452 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาลักษณะของการแจกแจงปกติ (Normal distribution) จากค่าความเบ้ (Skewness) ของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง รายด้านพบว่าอยู่ระหว่าง -1.020 ถึง 0.050 และโดยรวมอยู่ที่ -0.185 ซึ่งไม่เกิน ± 3.00 ตามเกณฑ์ของไคลน์ (Kline, 2016) และ ค่า z-values ของความโด่ง รายข้ออยู่ระหว่าง -0.588 ถึง 4.714 และโดยรวมอยู่ที่

-0.090 ซึ่งไม่เกิน ± 10.00 ตามเกณฑ์ของ ไคลน์ (Kline, 2016) จึงถือว่าการแจกแจงของข้อมูลยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการทดสอบสมมติฐานลำดับต่อไป

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา

ข้อที่	ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีอาคารเรียน ห้องเรียน สนามกีฬา ห้องน้ำ และโรงอาหาร ที่เพียงพอ	4.526	0.602	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีระบบสาธารณูปโภคระบบไฟฟ้า ระบบประปา และ ระบบอินเทอร์เน็ตที่ดี	4.376	0.690	มาก
3	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ในการเรียนการสอน	4.252	0.706	มาก
4	สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ และมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.226	0.625	มาก
5	สถานศึกษามีระบบความปลอดภัยระบบกล้องวงจรปิด รั้ว ทางหนีไฟ ที่ได้มาตรฐาน	4.056	0.706	มาก
6	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม	4.115	0.735	มาก
รวม		4.259	0.460	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.259 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.460 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีอาคารเรียน ห้องเรียน สนามกีฬา ห้องน้ำ และโรงอาหาร

ที่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.526 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.602 ข้อที่ 2 สถานศึกษามีระบบสาธารณูปโภคระบบไฟฟ้า ระบบประปา และ ระบบอินเทอร์เน็ตที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.376 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.690 ข้อที่ 3 สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.252 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.706 ข้อที่ 4 สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ และมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.226 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.625 ข้อที่ 6 สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.115 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.735 และข้อที่ 5 สถานศึกษามีระบบความปลอดภัยระบบกล้องวงจรปิด รั่ว ทางหนีไฟ ที่ได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.056 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.706

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 2 คุณภาพครู

ข้อที่	ด้านที่ 2 คุณภาพครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ครูมีความรู้ และทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	4.496	0.707	มาก
2	ครูมีความสามารถในการสร้างสื่อวัตกรรมการสอนที่เป็นความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพสูง	4.410	0.683	มาก
3	ครูมีความสามารถทางดิจิทัลนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนได้ทุกที่ทุกเวลา	4.235	0.736	มาก
4	ครูนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน มาพัฒนานักเรียน และนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน	4.222	0.695	มาก
5	ครูพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมทุกมาตรฐาน เป็นแบบอย่างที่ดี และมีความเป็นครูมืออาชีพ	4.150	0.735	มาก
6	ครูมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และผู้บริหาร	4.000	0.775	มาก
รวม		4.252	0.533	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 2 คุณภาพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.252 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.533 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 ครูมีความรู้ และทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.496 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.707 ข้อที่ 2 ครูมีความสามารถในการสร้างสื่อวัตกรรมการสอนที่เป็นความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.410 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.683 ข้อที่ 3 ครูมีความสามารถทางดิจิทัลนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนได้ทุกที่ทุกเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.235 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.736 ข้อที่ 4 ครูนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน มาพัฒนานักเรียน และนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.222 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.695 ข้อที่ 5 ครูพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกมาตรฐาน เป็นแบบอย่างที่ดี และมีความเป็นครูมืออาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.150 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.735 และข้อที่ 6 ครูมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.000 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.775

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้

ข้อที่	ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงชีวิตจริง	4.500	0.657	มากที่สุด
2	ครูมีการออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.359	0.699	มาก
3	ครูมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถสะท้อนทักษะกระบวนการคิดของนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ	4.150	0.741	มาก
4	สถานศึกษามีเทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสม รองรับการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ	4.265	0.634	มาก
5	ครูบริหารชั้นเรียนเชิงบวก สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ	4.120	0.731	มาก
6	ครูประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน และผู้ปกครอง	4.098	0.766	มาก
7	ผู้บริหารติดตามการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง พร้อมให้ข้อเสนอแนะและข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์	4.043	0.757	มาก
รวม		4.219	0.500	มาก

จากตารางที่ 24 พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.219 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.500 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.500 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.657 ข้อที่ 2 ครูมีการออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.359 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.699 ข้อที่ 4 สถานศึกษามีเทคโนโลยีและสื่อที่

เหมาะสม รองรับการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.265 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.634 ข้อที่ 3 ครูมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถสะท้อนทักษะกระบวนการคิดของนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.150 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.741 ข้อที่ 5 ครูบริหารชั้นเรียนเชิงบวก สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.120 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.731 ข้อที่ 6 ครูประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน และผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.098 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.766 ข้อที่ 7 ผู้บริหารติดตามการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง พร้อมให้ข้อเสนอแนะและข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.043 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.757

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 4 คุณภาพนักเรียน

ข้อที่	ด้านที่ 4 คุณภาพนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	4.457	0.649	มาก
2	นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิด และแก้ปัญหาได้	4.355	0.654	มาก
3	นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	4.222	0.701	มาก
4	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษากำหนด	4.205	0.636	มาก
5	นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O - Net) ทุกวิชา ผ่านเกณฑ์ระดับประเทศ	4.004	0.703	มาก
6	นักเรียนมีค่านิยมที่ดี มีความภูมิใจในท้องถิ่น มีสุขภาวะทางร่างกาย สุขภาพจิต และจิตสังคมที่ดี	4.081	0.751	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านที่ 4 คุณภาพนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7	นักเรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมทักษะดนตรี กีฬา ศิลปะ และมีผลงานโดดเด่น ได้รับรางวัลระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาค และระดับประเทศ	4.009	0.741	มาก
8	สถานศึกษามีการดำเนินโครงการ "1 สถานศึกษา 1 อาชีพ" เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	4.047	0.782	มาก
รวม		4.173	0.452	มาก

จากตารางที่ 25 พบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านที่ 4 คุณภาพนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.173 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.452 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 1 นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.457 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.649 ข้อที่ 2 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิด และแก้ปัญหาได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.355 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.654 ข้อที่ 3 นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.222 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.701 ข้อที่ 4 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.205 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.636 ข้อที่ 6 นักเรียนมีค่านิยมที่ดี มีความภูมิใจในท้องถิ่น มีสุขภาพะทางร่างกาย สุขภาพจิต และจิตสังคมที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.081 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.751 ข้อที่ 8 สถานศึกษามีการดำเนินโครงการ "1 สถานศึกษา 1 อาชีพ" เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.047 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.782 ข้อที่ 7 นักเรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมทักษะดนตรี กีฬา ศิลปะ และมีผลงานโดดเด่น ได้รับรางวัลระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาค และระดับประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.009 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.741 ข้อที่ 5 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O - Net) ทุกวิชาผ่านเกณฑ์ระดับประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.004 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.703

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ตาราง 26 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ทำการศึกษา

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	Y
X_1	1			
X_2	.849**	1		
X_3	.738**	.890**	1	
Y	.752**	.859**	.878**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ

X_1 = ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร

X_2 = ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

X_3 = ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู

Y = การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

จากตาราง 26 พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู (X_3) การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ (Y) มีค่าเท่ากับ .878 ถัดมาคือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_2) กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ

1 โรงเรียนคุณภาพ (Y) มีค่าเท่ากับ .859 และปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1) และการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ (Y) มีค่าเท่ากับ .752 เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์พบว่า ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันระดับสูง

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเลือกเข้า (Enter Multiple Regression Analysis)

ตาราง 27 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณที่ปรับแก้ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.897 ^a	.804	.802	.195

a. Predictors: (Constant), X_1 , X_2 , X_3

b. Dependent Variable : Y

จากตาราง 27 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .897 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .804 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 3 ตัว ร่วมกันพยากรณ์ การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้ร้อยละ 80.20 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่าเท่ากับ .195

ตาราง 28 แสดงความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเลือกเข้า

Source of Variation	df	SS	MS	F	p-value
1 Regression	3	36.024	12.008	314.723**	<0.001
Residual	230	8.775	.038		
Total	233	44.800			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง ซึ่งสามารถนำไปสร้างเป็นสมการต่อไปได้

ตาราง 29 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเลือกเข้า

ตัวแปรพยากรณ์	การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ					
		b	SE _b	β	t	p-value
ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร	X ₁	.112	.055	.114	2.060	.041
การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน		.127	.042	.148	3.020**	.003
การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน		-.007	.043	-.008	-.164	.870
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล		-.024	.036	-.032	-.673	.502
ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	X ₂	.249	.076	.270	3.298**	.001
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ		.082	.045	.098	1.819	.070
สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน		.041	.043	.051	.959	.338
สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา		.163	.046	.223	3.515**	.001

ตาราง 29 (ต่อ)

ตัวแปรพยากรณ์	การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ					
		b	SE _b	β	t	p-value
ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู	X ₃	.474	.055	.554	8.649**	<0.001
การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ		.160	.040	.200	3.982**	<0.001
การพัฒนาทักษะการสอน		.228	.048	.300	4.730**	<0.001
การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์		.084	.036	.121	2.315	.022
R = .897	R ² = .804		F = 314.723**			
SE _{est} = .195	R ² _{adj} = .802					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

จากตาราง 29 พบว่า

1. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู สามารถพยากรณ์การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยร่วมกันพยากรณ์การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้ร้อยละ 80.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการสอน และการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีจุดมุ่งเพื่อศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง และศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง รวมทั้งสิ้น 234 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการเทียบตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับสลากจำนวนครูตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมา กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งวิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู รูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง รูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60 - 1.00 จากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.941 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.942 ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.894 การเป็นโรงเรียนคุณภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.944 และแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975 ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยคัดกรองแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการแจกแจงของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการออกแบบแนวคิด เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการแจกแจงและการกระจายของตัวแปรด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และการวิเคราะห์จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง สรุปผล โดยรวมและรายด้าน ได้ดังนี้

1. ระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน รองลงมา คือ การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

2. ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา

3. ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ รองลงมา คือ การพัฒนาทักษะการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

4. ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา รองลงมา คือ คุณภาพครู รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คุณภาพนักเรียน

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาแต่ละตัว พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู (X_3) การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ (Y) มีค่าเท่ากับ .878 ถัดมาคือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_2) กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ (Y) มีค่าเท่ากับ .859 และปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1) และการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ (Y) มีค่าเท่ากับ .752 เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์พบว่า ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันระดับสูง

6. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถพยากรณ์การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้ร้อยละ 80.20

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ค้นพบจากการศึกษามาอภิปรายโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

1. ระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน รองลงมา คือ การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งยังมีการใช้กลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจอย่างเหมาะสม อาทิ การยอมรับผลงาน การให้รางวัล และการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ซึ่งช่วยเพิ่มพลังในการทำงานของบุคลากร นอกจากนี้ การยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล อาทิ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วม ยังช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่ไว้วางใจและสนับสนุนกัน ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาอย่างกว้างขวาง ตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง (2565) มุ่งพัฒนาองค์กรที่เป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยนวัตกรรมการศึกษา สร้างโอกาสความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ภายใต้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและมีทักษะในศตวรรษที่ 21 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการสู่องค์กรที่เป็นเลิศ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับแนวคิดของ บาร์ธ (Barth, 1991) ได้เสนอไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนในโรงเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมุ่งมั่นไปในทิศทางเดียวกัน วิสัยทัศน์นี้ควรครอบคลุมถึงการพัฒนาการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ ดริสคอล (Driscoll, 2017) ที่ได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (Visionary) เป็นผู้ที่สามารถมองเห็นอนาคตอย่างชัดเจน มีความสามารถในการ

กำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ขององค์กร และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นเดินหน้าไปสู่เป้าหมายร่วมกัน ผู้นำลักษณะนี้ไม่เพียงแต่มองการณ์ไกล แต่ยังสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และยินดีที่จะมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนองค์กรไปข้างหน้า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิวต์ ศรีดำรง และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ การศึกษาทฤษฎีฐานราก ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการที่ผู้นำช่วยสร้างความชัดเจนให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้มองเห็นทิศทางและจุดหมายขององค์กร เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกภายในกลุ่มปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพเต็มศักยภาพ และสำเร็จตามเป้าหมาย โดยการใช้อิทธิพลและอำนาจหน้าที่ ตลอดจนทั้งการนำเอาแนวคิด ทฤษฎีในการบริหารมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และบริบทของหน่วยงาน ในด้านการมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ คือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครองได้ นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ชันเดช (2565) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เต็มดวง จามงค์ (2553) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นผู้นำวิสัยทัศน์ (vision) สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหาร (strategic management) ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเทพ สุริโยรัตนโนภาส และคณะ (2558) ที่ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเรธา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากกับระดับคุณภาพของโรงเรียน สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ชัดเจน อาทิ การมีวิสัยทัศน์ การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การเสริมสร้างแรงจูงใจ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษฎา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยผู้บริหารและปัจจัยครูที่ส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของ

โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 26.70 โดยปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีอำนาจในการพยากรณ์สูงสุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรมพร ทิพย์พรม (2563) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่ในการร่วมมือกับชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา การสร้างความเข้าใจให้ชุมชน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญส่ง งามอาจ (2565) ได้ศึกษา โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ ทำงานเชิงรุก แก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ และด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และยึดหลักคุณธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ ปาระคะ (2566) ที่ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมุ่งเน้นด้านวิชาการเป็นหลัก ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการใช้ภาวะผู้นำในการชี้นำและการมีส่วนร่วมของครู รวมถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ ประสานความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสนา ทองทวีงยศ (2560) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยสูงสุด โดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ การมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน สามารถกำหนดทิศทางการดำเนินงานทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เนาวรัตน์ ศิริเมธางกูร (2562) ที่ได้ศึกษา โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียน

ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยมีอิทธิพลทางตรงอยู่ที่ค่า 0.16 และอิทธิพลทางอ้อมอยู่ที่ค่า 0.43 ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ ทักษะในการบริหาร การเสริมสร้างแรงจูงใจคุณธรรม จริยธรรม และการมุ่งเน้นผลสำเร็จ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุผลสำเร็จ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญยะสิดยัตติวงศา (2562) ที่ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยครูสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกองค์ประกอบของภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ แสดงให้เห็นว่าการมีวิสัยทัศน์เป็นปัจจัยที่ผู้บริหารให้ความสำคัญมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการกำหนดทิศทางขององค์กรอย่างชัดเจน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและขับเคลื่อนบุคลากรไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

2. ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา เนื่องจากสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดูแลอาคารสถานที่ให้มีความสะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ อาทิ การมีห้องเรียนที่เหมาะสม ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และพื้นที่โดยรอบโรงเรียนที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างรื่นรมย์ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยเสริมสร้างสมาธิและความพร้อมของนักเรียนในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บาร์ธ (Barth, 1991) ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ควรปลอดภัย และเหมาะสมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ผู้บริหารควรส่งเสริมบรรยากาศที่เปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็น และจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น อาทิ สื่อ อุปกรณ์ และโปรแกรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เต็มดวง จำนงค์ (2553) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิกุล ประทีปพิชัย และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ (2556) ที่ได้ศึกษา ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน พฤติกรรมการบริหาร ทักษะด้านวิชาการของครูและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู บรรยายภาคโรงเรียน และบรรยายภาคในชั้นเรียน พบว่า อยู่ในระดับมาก และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลทางตรงต่อคุณภาพของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญส่ง องอาจ (2565) ที่ได้ศึกษา โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐที่พัฒนาขึ้น และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้านสภาพแวดล้อม มีวิธีปฏิบัติคือ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน จัดสภาพแวดล้อมทางบุคคล และจัดสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการ

รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน โดยสถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมรรัตน์ โคตรชมพู (2560) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้การที่โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดีจะทำให้โรงเรียนพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนได้ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิราภรณ์ มีคำ และคณะ (2567) ที่ได้ศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ครูได้รับการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ การผลิตสื่อการเรียนการสอนเพียงพอ โดยทุกด้านส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยสถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้และทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมพร้อมดำเนินการวางแผนจัดสภาพแวดล้อมตามปฏิทินที่กำหนดไว้ มีการติดตาม

ตรวจสอบ และประเมินผลสภาพแวดล้อมเพื่อต้องสรุปปรับปรุง แก้ไขให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา แม้อยู่ในระดับมาก แต่ยังถือว่ามียุทธศาสตร์ที่ควรพัฒนาเพิ่มเติม ปัจจัยนี้เกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงการส่งเสริมวินัยและวัฒนธรรมโรงเรียนที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และการยอมรับซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากข้อจำกัดด้านเวลา การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง หรือระบบสนับสนุนภายในโรงเรียนที่ยังไม่เพียงพอ การสนทนากลุ่มกับผู้เกี่ยวข้องโดยตรง ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเหมาะสม ถูกต้อง นำไปสู่การสังเคราะห์ได้แนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วินัส ภักดีนรา (2564) ที่ได้ศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยหลัก 2 ปัจจัย ซึ่งต่างส่งผลต่อการเรียนรู้โดยสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพที่ดีเยี่ยมส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ส่วนสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยาส่งผลต่อบรรยากาศในการเรียนรู้ การมีสุขภาพจิตที่ดี และการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามความคาดหวังของหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ บุญปลอด และคณะ (2562) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีปฏิสัมพันธ์ครูกับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวานนท์ วงษ์พล (2560) ที่ได้ศึกษา การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมด้านจิตวิทยาให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกสบายปลอดภัย (เกษมสันต์ ยะดินันท์ และคณะ, 2565)

3. ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ รองลงมา คือ การพัฒนาทักษะการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้เป็นเพราะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเห็นความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการยกระดับความรู้ ความสามารถ

และจรรยาบรรณในวิชาชีพให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ รวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพถือเป็นพื้นฐานสำคัญของครูมืออาชีพ ซึ่งรวมถึงการแสวงหาความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมอบรมสัมมนา การศึกษาต่อ หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ ทั้งสะท้อนถึงการตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง, 2565) แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพเป็นหัวใจสำคัญที่ครูให้ความสำคัญสูงสุด ซึ่งหากมีการสนับสนุนอย่างเป็นระบบทั้งจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษา และนโยบายภาครัฐ ก็จะช่วยเสริมสร้างคุณภาพวิชาชีพครูและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ บาร์ธ (Barth, 1991) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาครูทั้งในด้านทักษะการสอน การจัดการห้องเรียน และการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การจัดฝึกอบรมและโอกาสในการพัฒนาตนเองสำหรับครูส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ เลซอตต์ (Lezotte, 1992) ที่ได้ศึกษาหลักการของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาวิชาชีพครู คือ การฝึกอบรม และพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูมีประสิทธิภาพในการสอนส่งผลทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮานุเชค (Hanushek, 2002) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่สำคัญ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างโรงเรียนคุณภาพ การพัฒนาและฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีทักษะและวิธีการสอนที่ทันสมัย และเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น การสนับสนุนครูให้มีการทำงานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ส่งผลทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการโรงเรียนในด้านการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครูส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ โดยการพัฒนาทางปัญญาและทักษะของนักเรียน การกำกับดูแลครู และการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาครู อาจเนื่องมาจากครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา การพัฒนาครูจึงเป็นกระบวนการที่จะพัฒนาครูให้มีความรู้ มีทักษะ และมีเทคนิค ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัญชลี รัตนพร (2560) ที่ได้ศึกษา แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมตามหลักสัปปายะ 7 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤติพงศ์ โกคาพานิช (2564) ที่ได้ศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนาพล บัวคำโคตร (2563) ที่ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู ด้านสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษฎา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยผู้บริหารและปัจจัยครูที่ส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยครูมีความสัมพันธ์กับการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน และปัจจัยครูส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมพร ทิพย์พรม (2563) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยครู อยู่ในระดับมาก และปัจจัยครูส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ชันเดช (2565) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ขณะเดียวกัน การพัฒนาทักษะการสอน อยู่ในลำดับรองลงมา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของครูในการยกระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการปรับใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย การใช้สื่อและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้การพัฒนาทักษะการสอนมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการพัฒนาตนเอง และเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สะท้อนให้เห็นว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพในด้านที่เกี่ยวข้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลเป็นลำดับต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคุรุสภา (2567) ที่กำหนดให้ครูควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะในด้านที่นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ชันเดช (2565) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยครูและบุคลากรทางการศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีทักษะความรู้ความสามารถ ที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ครูมีความรู้ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และครูมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูมีความตรงต่อเวลาและเอาใจใส่ผู้เรียน เป็นรายบุคคล

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนร่วมกัน ทำให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านอื่น ๆ พบว่า การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการประกอบกัน ทั้งด้านทัศนคติของบุคลากร การมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และบรรยากาศของโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมมือกันอย่างจริงจัง ซึ่งบางโรงเรียนอาจยังขาดระบบ หรือกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ อาทิ การจัดประชุม PLC (Professional Learning Community) อย่างสม่ำเสมอ หรือเวทีในการพัฒนาแผนการสอนร่วมกัน นอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างบุคลากรทั้งในด้านประสบการณ์ มุมมอง หรือภาระงานที่ไม่เท่ากัน อาจเป็นอุปสรรคต่อการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพได้ในบางบริบท อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน เพราะเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยลดความเครียด สร้างความรู้ใหม่ และยกระดับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ บาร์ธ (Barth, 1991) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันในโรงเรียนจะนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพของครู และเพิ่มพลังการเรียนรู้ของทั้งครูและนักเรียน เพราะความร่วมมือและความไว้วางใจในหมู่เพื่อนร่วมงาน เป็นรากฐานสำคัญของการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง

4. ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา รองลงมา คือ คุณภาพครู รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คุณภาพนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนคุณภาพเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการวางแผนดำเนินการ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน มีการสื่อสารและร่วมมือเป็นทีม หลักสูตรการสอนสอดคล้องกับมาตรฐาน มีการติดตามการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล การเรียนรู้ มีการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนานักเรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ ควบคู่กับการมีคุณธรรมและจริยธรรม สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและเป็นที่ยอมรับของสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ ฟูลเลอร์ (Fuller, 1986) ได้อธิบายว่า เป็นโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีปัจจัยสำคัญหลายด้านที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน อาทิ คุณภาพครู วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการจัดการภายในโรงเรียน โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา โรงเรียนคุณภาพมุ่งเน้นการเสริมทักษะพื้นฐาน อาทิ การอ่าน การเขียน และการคำนวณ รวมถึงการบริหารทรัพยากรและการพัฒนาครูอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ แชนนอน และ ไบลส์มา (Shannon & Bylsma, 2007) ได้อธิบายว่า โรงเรียนคุณภาพเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน เข้าใจบทบาทของตนเอง ครูและผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของนักเรียน การทำงานเป็นทีมมีความเข้มแข็ง และการจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผล และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮานูเชค (Hanushek, 2002) ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งในด้านอาคารสถานที่และความปลอดภัยในการเรียน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่สนับสนุนการพัฒนาอย่างรอบด้าน และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับแนวคิดของ เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024) ได้อธิบายว่า โรงเรียนคุณภาพเป็นโรงเรียนที่มีผลการเรียนที่ดี คุณครูที่มีคุณภาพ และทรัพยากรที่

เพียงพอ ได้รับการประสานงานอย่างเป็นระบบและมีการจัดระเบียบที่ดีในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิวัตต์ ศรีดำรงค์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพตามทฤษฎีฐานราก ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญของโรงเรียนคุณภาพ คือ การบริหารจัดการทรัพยากร โรงเรียนคุณภาพต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ งบประมาณ สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่เรียน และอุปกรณ์การเรียนการสอนอื่น ๆ เพื่อให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญส่ง องอาจ (2565) ที่ได้ศึกษา โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวทางการประเมินความพร้อมโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ที่ได้กำหนดด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนนักเรียน เพื่อประเมินศักยภาพเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค รวมถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีความจำเป็นของโรงเรียน และระบบความปลอดภัย โดยมี 4 ตัวชี้วัดหลัก ได้แก่ อาคารเรียน ระบบสาธารณูปโภค ระบบสนับสนุนนักเรียน และแหล่งเรียนรู้ และระบบความปลอดภัย

รองลงมา คือ คุณภาพครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้ เป็นเพราะครูและบุคลากรของสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ มีคุณภาพตามมาตรฐาน และความเชี่ยวชาญ การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบอย่างที่ดี และมีความเป็นครูมืออาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2550) ที่ได้ให้ความหมายของคุณภาพครูและบุคลากรในโรงเรียน หมายถึง การมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน จัดทำแผนยุทธศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ภาวะผู้นำ และแกนนำ บริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สร้างทักษะพื้นฐานแก่บุคลากร แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีคิด และการบริหารจัดการคน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ (2562) ที่ได้อธิบายว่า ครูและบุคลากรของโรงเรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐาน มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยการทำงาน และมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อยุทธ์ คงเซ็น (2564) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทางปัจจัยด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงว่าครูและบุคลากรที่มี

ประสิทธิภาพ มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อเทคโนโลยี ใช้กระบวนการวัดประเมินผล ผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ครอบคลุมด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญส่ง งามอาจ (2565) ผลการวิจัยพบว่า มีตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร เรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบ คือ ครูมืออาชีพ การบริหารจัดการเยี่ยม นักเรียนมีคุณภาพ และรางวัลที่โรงเรียนได้รับ ด้านครูมืออาชีพ คือ ครูสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สามารถตรวจสอบประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับรายงาน Teaching and Learning: Achieving Quality for All 2014 ของ ยูเนสโก (UNESCO, 2014) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในฐานะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มคุณภาพการศึกษา และการเรียนรู้ในระดับสากล ซึ่งการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสำคัญไม่เพียงแค่นั้นในแง่ของความรู้ วิชาการ แต่ยังรวมถึงการพัฒนาทักษะการสอน การจัดการชั้นเรียน และการส่งเสริมทักษะทางอารมณ์และสังคมของนักเรียน รวมถึงการลงทุนในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ถือเป็นการลงทุนที่สำคัญในระยะยาวที่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม และสอดคล้องกับรายงาน The World Bank Education Strategy ของธนาคารโลก (World Bank, 2018) ได้เสนอให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา คือ หนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยการลงทุนในการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน การเสริมสร้างความสามารถของครูในด้านการสอนและการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อยุทธ์ คงเท็น (2564) ที่ได้ศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และระบบสารสนเทศ ช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภวรรณ การบุญญะวีร์ (2565) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้ อาทิ การใช้สื่อการสอนการจัดกิจกรรมระหว่างสอน

การทดสอบเป็นต้น รวมทั้งความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ของครูในการให้ความช่วยเหลือ และ
 แนวแก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ รวมทั้ง การให้กำลังใจ ให้ความรักและความเอาใจใส่ด้วย โดยมี
 องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน 1) หลักสูตรการเรียนการสอน 2) การจัดการเรียนการสอน
 3) สื่อการเรียนการสอน 4) การวัดผลประเมินผล

ด้านคุณภาพนักเรียน นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม รักการทำงาน หาคำรู้เป็น คิดอย่าง มี
 เหตุผล มีทักษะการเรียนรู้ และมีความสุข ทั้งกายและใจ (เต็มดวง จำรงค์, 2553) เป็นคนดีมี
 คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึง ประสงค์ มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมี
 สุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา เป็นคนเก่ง มีความสามารถในการคิด
 วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และมีวิจรรณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มี
 ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะ ในการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้
 และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสุข มีทักษะในการ ทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงาน
 ร่วมกับผู้อื่นและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (พูนสิน ประคำมินทร์, 2555) สอดคล้องกับผลงานวิจัย
 ของ ทิวัธน์ ศรีดำรงค์ (2556); นฤมล เจริญพรสกุล (2564); กฤตย์ ไชยวงศ์ (2560) และสอดคล้อง
 กับมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1
 คุณภาพผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2563) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อยุทธิ์ คงเซ็น (2564) ที่
 ได้ศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทางผลลัพธ์ด้านผู้เรียน มี
 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นตัวบ่งชี้ว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามศักยภาพ เป็นคนดี คนเก่งของ
 สังคม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข มีสุขภาวะทางด้านร่างกาย จิตใจที่ดี มีความสามารถ
 ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณและทักษะกระบวนการคิด ได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างเท่า
 เทียม และลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ใช้ความรู้ ทักษะสร้าง
 อาชีพ ก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียนให้กับตนเองและครอบครัว เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม และ
 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถสอบเข้าเพื่อเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งก็เป็นหลักฐานที่
 ประจักษ์ในการเป็นโรงเรียนคุณภาพได้ดีที่สุด

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาแต่ละตัว พบว่า มีความสัมพันธ์กัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร โดยปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู กับการเป็น
 โรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ มีค่าเท่ากับ .878 ถัดมาคือ ปัจจัย
 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียน
 คุณภาพ มีค่าเท่ากับ .859 และปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร กับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตาม

นโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ มีค่าเท่ากับ .752 เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์พบว่า ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันระดับสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษฎา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) พบว่า ปัจจัยครูมีความสัมพันธ์กับการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน และปัจจัยครูส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมพร ทิพย์พรม (2563) พบว่า ปัจจัยครู อยู่ในระดับมาก และปัจจัยครูส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ชันเดช (2565) พบว่า ปัจจัยครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน

ถัดมาคือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เต็มดวง จำนงค์ (2553) พบว่า ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิกุล ประทีปพิชัย และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ (2556) พบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู บรรยากาศโรงเรียน และบรรยากาศในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลทางตรงต่อคุณภาพของโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญส่ง งามอาจ (2565) พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ

ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เต็มดวง จำนงค์ (2553) พบว่า ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเทพ สุริโยรัตนโนภาส และคณะ (2558) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทราเขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษฎา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) พบว่า ปัจจัยผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมพร ทิพย์พรม (2563) พบว่า ปัจจัยผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และปัจจัยผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเท่ากับ .81 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ชันเดช (2565) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญส่ง งามอาจ (2565)

พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ

6. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถพยากรณ์การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้ร้อยละ 80.20 โดยปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เต็มดวง จำนงค์ (2553) พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเทพ สุริยรัตน์โนภาส และคณะ (2558) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทราเขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษฎา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) พบว่า ปัจจัยผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน และปัจจัยผู้บริหารส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรมพร ทิพย์พรม (2563) พบว่า ปัจจัยผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และปัจจัยผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เท่ากับ .81 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ชันเดช (2565) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยพบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญส่ง งามอาจ (2565) พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เต็มดวง จำนงค์ (2553) พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิกุล ประทีปพิชัย และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ (2556) พบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู บรรยาภาศโรงเรียน และบรรยาภาศในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลทางตรงต่อคุณภาพของโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญส่ง องอาจ (2565) พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง สอดคล้องกับแนวคิดของ บาร์ธ (Barth, 1991) พบว่า การพัฒนาครูทั้งในด้านทักษะการสอน การจัดการห้องเรียน และการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การจัดฝึกอบรมและโอกาสในการพัฒนาตนเองสำหรับครูส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ เลซอตต์ (Lezotte, 1992) พบว่า การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูมีประสิทธิภาพในการสอน ส่งผลทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮานูเชค (Hanushek, 2002) พบว่า การพัฒนาครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างโรงเรียนคุณภาพ การฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีทักษะและวิธีการสอนที่ทันสมัย และเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น การสนับสนุนครูให้มีการทำงานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนส่งผลทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบดี และคณะ (Bedi et al., 2024) พบว่า การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครูส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ โดยการพัฒนาทางปัญญา และทักษะของนักเรียน การกำกับดูแลครู และการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษฏา บุญญะสิทธิ์ และคณะ (2561) พบว่า ปัจจัยครูมีความสัมพันธ์กับการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน และส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรมพร ทิพย์พรม (2563) พบว่า ปัจจัยครู อยู่ในระดับมาก และปัจจัยครูส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ชันเดช (2565) พบว่า ปัจจัยครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา รองลงมา คือ คุณภาพครู รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คุณภาพนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล รวมทั้งการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนในการยกระดับคุณภาพผลการทดสอบ O - NET และ PISA พร้อมกับการจัดชั้นเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนครู และบุคลากรในโรงเรียน เน้นการสอนในวิชาหลัก ร่วมใช้ทรัพยากรกับโรงเรียนเครือข่าย และจัดทำโครงการสอนเสริม หรือการติวเข้มข้อสอบ O-NET และ PISA ให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนคุณภาพ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน รองลงมา คือ การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ การมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วม และยึดหลักคุณธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และความร่วมมือจากครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียน

การสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา อาทิ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่อบอุ่นและปลอดภัยทางด้านจิตใจ ส่งเสริมให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกัน มีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ รองลงมา คือ การพัฒนาทักษะการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู การจัดเวทีแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี การสร้างโอกาสให้ครูได้ทำงานร่วมกันในการวางแผน จัดกิจกรรม และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ ความไว้วางใจ และพัฒนาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน

1.5 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยด้านที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ มากที่สุด คือ ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ควรส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการกำหนดนโยบายและแผนงานที่มุ่งเน้นการยกระดับสมรรถนะครูในด้านการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) รวมถึงการสร้างแรงจูงใจและโอกาสในการก้าวหน้าทางวิชาชีพ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และมีส่วนสำคัญในการยกระดับคุณภาพโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อยืนยันและสนับสนุนผลการวิจัยกับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

2.2 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาเชิงลึกในการหาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในทุกมิติ

2.3 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร สามารถพยากรณ์ การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษา ได้น้อยที่สุด ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมที่มีความสำคัญ อาทิ วัฒนธรรมองค์กร การมีส่วนร่วมของชุมชน และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น เพื่อยกระดับการพยากรณ์ความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพ

2.4 ควรศึกษาปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เพื่อให้ได้มุมมองที่ครอบคลุมและครบถ้วน

2.5 ควรใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง อาทิ การวิเคราะห์เชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ หรือการวิเคราะห์แบบเส้นทาง (Path Analysis) เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพอย่างชัดเจน

บรรณานุกรม

- Austin, G. E., & Reynolds, J. D. (1990). Managing for improved school effectiveness: An international survey. *School Organization*, 10(2), 167-178.
- Barth, R. S. (1991). *Improving Schools from Within: Teachers, Parents, and Principals Can Make the Difference* (1st ed.). Wiley.
<https://books.google.co.th/books?id=u30izGbESjwC>
- Bedi, I. K., Kukemelk, H., & Bardone, E. (2024). Developing quality schools: A content analysis of principals' practices, stressors, and support factors. *South African Journal of Education*, 44(2), 1-13. <https://doi.org/10.15700/saje.v44n2a2267>
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1998). *Research in Education* (8th ed.). Butler University.
<https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1805146>
- Bruner, J. S. (1973). *The Process of Education* (1st ed.). Harvard University Press.
- Cohen, D. K., & Hill, H. C. (1998). *State Policy and Classroom Performance: Mathematics Reform in California*. CPRE Policy Briefs.
- Cohen, W. A. (1990). *The art of the leader*.
<https://archive.org/details/artofleader00cohe>
- Corcoran, T. B. (1995). *Transforming professional development for teachers: A guide for state policymakers*. National Governors Association.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). Harper & Row.
<https://archive.org/details/essentialsofpsyc00cron>
- Dewey, J. (1963). *Experience and education* (1st ed.). Collier Books.
https://archive.org/details/experienceeducat00dewe_0/page/4/mode/2up
- Driscoll, M. (2017). *Leadership for the 21st Century*.
https://thinkstrategicforschools.com/course/leadership-for-the-21st-century/?utm_source=chatgpt.com
- Fuller, B. (1986). *Raising school quality in developing countries : what investments boost learning (English)* (1st ed.). World Bank discussion papers.
<https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/530421468331040879/raising-school-quality-in-developing-countries-what-investments-boost-learning>

- Gagne, R. M., Wager, W. W., Golas, K. C., Keller, J. M., & Russell, J. D. (2007). *Principles of instructional design* (5th ed.). Perf Improv.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1002/pfi.4140440211>
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education* (3rd ed.). MC crow Hill.
<https://doi.org/https://10.12691/education-4-16-1>
- Hallinger, P., & Heck, R. H. (2010). *Leadership for Learning: Does Collaborative Leadership Make a Difference in School Improvement? Educational Management Administration & Leadership*, 38(6), 654-678.
<https://doi.org/10.1177/1741143210379060>
- Hanushek, E. A. (2002). *The Importance of School Quality*. Hoover Institution Press.
<https://www.semanticscholar.org/paper/The-Importance-of-School-Quality.-Hanushek/84b8be5291689609992190d007d45a857252dfee>
- Hawley, W., & Valli, L. (1999). *The Essentials of Effective Professional Development: A New Consensus*. Jossey-Bass. <https://www.scrip.org/reference/ReferencesPapers?ReferenceID=1385049>
- Hinkle, D. E., Wiersma, W., & Jurs, S. G. (1998). *Applied statistics for the behavioral sciences* (4th ed.). Houghton Mifflin.
- Hough, J. B., & Duncan, J. K. (1970). *Teaching: description and analysis* (1st ed.). Reading Mass. https://archive.org/details/teachingdescript0000_houg/page/n3/mode/2up
- Hunzicker, J. (2011). Effective professional development for teachers: a checklist. *Professional Development in Education*, 39(2), 177-179.
- Joyce, B., & Calhoun, E. (2024). *Models of Teaching* (10th ed.). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781003455370>
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed.). The Guilford Press. <https://www.scrip.org/reference/referencespapers?referenceid=2326083>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kurniady, D. A., Susilana, R., Widodo, M., & Halimi, A. K. (2022). Managerial Performance in Developing School Climate to Improve School Quality. *Journal of Education*, 204(2), 392-401. <https://doi.org/10.1177/00220574211016405>

- Lemos, R., Muralidharan, K., & Scur, D. (2024). Personnel Management and School Productivity: Evidence from India. *The Economic Journal*, 134(661), 2071-2100.
- Lezotte, L. W. (1992). *Creating the Total Quality Effective School* (1st ed.). Effective Schools Products. <https://eric.ed.gov/?id=ED359611>
- Lieberman, V., & Tversky, A. (1996). *Critical Thinking: Statistical Considerations and Intuitive Judgments*. Creative Education.
<https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1434441>
- Malik, R. H., & Rizvi, A. A. (2018). Effect of classroom learning environment on students' academic achievement in mathematics at secondary level. *Bulletin of Education and Research*, 40(2), 207-218.
- Maxwell, J. C. (1999). *The 21 Indispensable Qualities of a Leader*. Thomas Nelson.
https://archive.org/details/isbn_9780785267959/page/166/mode/2up
- Munawaratus, S. (2024). IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATIONAL SERVICES THROUGH EFFECTIVE COLLABORATION IN MADRASAH. *Society and Humanity*, 2(1), 1408-1416. <https://ejournal.unuja.ac.id/index.php/icesh/article/view/8049#tab-citedby>
- National Staff Development Council. (2001). *NSDC Standards and Tools Help Strengthen Professional Development*. https://sedl.org/pubs/sedl-letter/v19n01/nsdc-standards-tools.html?utm_source=chatgpt.com
- OECD. (2016, February 22). *Teaching Excellence Through Professional Learning and Policy Reform*. <https://doi.org/10.1787/9789264252059-en>.
- Office of the Basic Education Commission. (2021, November 17). *Guidelines for Establishing a Budget for the Fiscal year 2021*. Office of the Basic Education Commission. <https://www.obec.go.th/>
- Parveen, K., Phuc, T. Q. B., Alghamdi, A. A., Kumar, T., Aslam, S., Shafiq, M., & Saleem, A. (2024). *The contribution of quality management practices to student performance: Mediated by school culture*. Heliyon.
<https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e34892>
- Priyambodo, P., & Hasanah, E. (2021). Strategic Planning in Increasing Quality of Education. *Nidhomul Haq Jurnal Manajemen Pendidikan Islam*, 6(1), 109-126.
https://www.researchgate.net/publication/350944999_Strategic_Planning_in_Increasing_Quality_of_Education

- Purkey, S. C., & Smith, M. S. (1983). Effective Schools: A Review. *The Elementary School Journal*, 83(4), 427-452.
- Romlah, O., & Latief, S. (2021). Empowering the Quality of School Resources in Improving the Quality of Education. *Bulletin of Science Education*, 1(1), 37-41. <https://doi.org/10.51278/bse.v1i1.109>
- Sergiovanni, T. J., & Green, R. L. (2014). *The Principalship: A Reflective Practice Perspective* (7th ed.). Pearson Education. <https://books.google.co.th/books?id=BZNYBAAAQBAJ>
- Shannon, G. S., & Bylsma, P. (2007). *Nine Characteristics of High-Performing Schools: A Research-Based Resource for Schools and Districts to Assist with Improving Student Learning* (2nd ed.). Office of Superintendent of Public Instruction. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED499819.pdf>
- UNESCO. (2014). *Teaching and Learning: Achieving Quality for All 2014*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000225660>
- Williams, J. F. (2001). Leadership evaluation and assessment. *Journal of Library Administration*, 32(3-4), 145-167.
- World Bank. (2018). *The World Bank Education Strategy*. https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2018?utm_source=chatgpt.com
- เกษมสันต์ ยะตินันท์. (2565). แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของผู้เรียน : กรณีศึกษา วิทยาลัยการอาชีพลอง [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์]. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=670055
- กนกวรรณ ปาระคะ. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. 2023112964421229121_fulltext.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563a, 12 ตุลาคม 2563). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563b, 12 กันยายน). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. <https://www.moe.go.th/พระราชบัญญัติสภาครูและ/>
- กฤติพงศ์ โภคาพานิช, สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์, และ เยาวลักษณ์ สุตะโคตร. (2564). สภาพปัจจุบัน ปัญหาและ แนวทางการพัฒนาครูของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

- มุกดาหาร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. E-Thesis SNRU. <https://jeal.snru.ac.th/ArticleViewFile?ArticleID=981 &FileArticle=981-ArticleTextFile-20210908154726.pdf>
- กฤษฎา บุญญะสิทธิ์, ทศนา แสงศักดิ์, และ สมชาย เทพแสง. (2561). ปัจจัยผู้บริหารและปัจจัยครูที่ส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 10(1), 139-147. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/ptujournal/article/view/181058/128449>
- กุลิสรา จิตระชาวนิช. (2562). *การจัดการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 1). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขวัญจิรา จำปา, สุวดี อุปินใจ, ไพโรภ รัตนชูวงศ์, และ พูนชัย ยาวีราช. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(1), 430-447. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jmhs1_s/article/view/263300/178651
- ขวัญจิรา จำปา, และ สุวดี อุปินใจ. (2566). การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชน. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 17(51), 205-216. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/view/262426>
- จิราภรณ์ มีคำ, พระครูเขมธรรมโฆสิต, และ บุญเลิศ วีระพรกานต์. (2567). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 จังหวัดพังงา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 6(4), 631-640. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSSP/article/view/272736>
- ชัชวาลย์ วันเลิศ. (2560). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น]. TDC ThaiLis Digital Collection. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=642132
- ชัยวัฒน์ วาตะวัฒน์. (2562). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-Thesis. https://e-thesis.snru.ac.th/thesis_detail?x=56632233110
- ณิชา คงรัตน์. (2558). การพัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อยกระดับโรงเรียนสังกัดเทศบาลในกลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 18 สู่วิทยาลัยคุณภาพ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร]. TDC ThaiLis Digital Collection. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=460467

- ตรีหญิง สิริชัย, และ พิมพ์พร จารุจิตร. (2566). แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา*, 2(4), 58-70. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/IEJ/article/view/270602>
- เต็มดวง จำนงค์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี]. TDC ThaiLis Digital Collection. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=12675&query=ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
- ทงศักดิ์ โพธิ์เกตุ. (2564). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนบ้านดอนแยงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(1), 34-51. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/download/247097/168954/872825>
- ทรงพล เจริญคำ. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(2), 343-359. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jeir/article/view/259004>
- ทิวดี ศรีดำรง, แฉ่งน้อย ย่านวารี, และ สมคิด สร้อยน้ำ. (2556). การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 10(18), 52-60. <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/article/view/4129>
- ธนสมพร มะโนรัตน์. (2560). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของโรงเรียนบ้านหนองวารี (นิพัทธ์ธรรมมาภรณ์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ (รายงานการวิจัย). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ธนาพล บัวคำโคตร. (2563). แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. tdc thailis. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=604448
- ธีระนันต์ โมธรรม. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU e-Thesis. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=62421247106

- นฤกร ปันพุมโพธิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี]. tdc thailis. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=12675
- นราธิป โชคชัยสุนทร. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU e-Thesis. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=60421247102
- นฤมล เจริญพรสกุล. (2564). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์]. tdc thailis. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=575527
- นฤมล ก้อนขาว. (2558). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษของโรงเรียนกาญจนาภิเษราชวิทยาลัย. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 5(1), 63–75. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jmbr/article/view/222691>
- นฤมล คูหาแก้ว. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี]. RBRUeTheses. <https://etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis-373-file01-2021-02-17-11-01-02.pdf>
- นารินทิพย์ สิงห์ฮอย. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU e-Thesis. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=61421229109
- นาริรัตน์ รักวิจิตรกุล. (2560). การพัฒนาวิชาชีพครู. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 11(1), 21-33.
- นิกุล ประทีปพิชัย, และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ์. (2556). ภาวะผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียนพฤติกรรมกรรมการบริหารทักษะด้านวิชาการของครูและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 216-228. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/97937>
- นิตยา ชันเดช. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,

- มหาวิทยาลัยพะเยา]. University of Phayao Digital Collections.
<https://updc.up.ac.th/items/d161dc33-bd3d-4aff-9665-700fda47a541>
- เนาวรัตน์ ศิริเมธางกูร. (2562). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฏฐบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU e-Thesis. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=59520248104
- บุญชม ศรีสะอาด. (2557). *การบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 9.). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญส่ง งามอาจ. (2565). โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด]. TDC ThaiLis Digital Collection.
https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=669367
- บุญยะลิต ยดทิวสา. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยครูสะทอนนเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. E-Thesis SNRU. gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=60421229148
- ปณตนนท์ เกียรประภากุล. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(2), 1994-2013. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/143779>
- ปกขวรรณ นาคแก้ว. (2565). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่คำ (แม่คำสบเป็นราษฎร์นุกุล) สู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพของชุมชน [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่]. TDC ThaiLis Digital Collection. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=629747
- ปรมพร ทิพย์พรม. (2563). ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตรดิธ เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตรดิธ]. Thai Journals Online. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/GRAURU/article/view/240886>
- ประเสริฐ บัวจันอัฐ. (2559). การศึกษาความต้องการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ].
- ประภัสรา อนุสุริยา, กุหลาบ ปุริสาร, และ อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์. (2567). การบริหารโรงเรียนคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4: กรณีศึกษา.

- วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรม, 11(1), 77-92. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/prij/article/view/271350/182380>
- ปิยะพัชร ค่ำจัน, นฤมล ศักดิ์ปกรณกานต์, และ สุพัตรา รักการศิลป์. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์]. Thai Journals Online. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhusoc/article/view/263215>
- พรนวกัส คำตัน. (2561). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน กลุ่มโรงเรียนในอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]. TDC ThaiLis Digital Collection. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=527183
- พรรณอร อุสุภาพ. (2561). การศึกษาและวิชาชีพครู (พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรสุตา หลักคำ, และ เสาวณี สิริสุขศิลป์. (2566). โมเดลสมการโครงสร้างสมรรถนะของผู้บริหารในวิถูปกติใหม่ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น]. Thai Journals Online. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/264348/178765>
- พีรวัฒน์ ทองเพชร. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. TDC ThaiLis Digital Collection. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=613418
- พูนสิน ประคำมินทร์. (2555). การพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ กรณีโรงเรียนธาตุพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. TDC ThaiLis Digital Collection. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=305182
- ภักพร บุญเกล้า. (2555). ยุทธวิธีการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในเขตตรวจราชการที่ 13 [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีนิพนธ์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง].

- ภูมิภัทร สุวรรณศรี. (2560). ภาวะผู้นำเชิงวิถีเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี]. RBRU e-Theses. <https://etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/allfile-270-file01-2019-02-21-08-16-22.pdf>
- รัชกฤษ จันทรวงศ์ภาส, พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์, และ ชัชภูมิ สีชมภู. (2567). แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดอุดรดิตถ์. *วารสาร มจร. ตรีภูมยชัยปริทรรศน์*, 7(2), 461-474. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMHR/user/setLocale/th_TH?source=%2Findex.php%2FJMHR%2Fissue%2Fview%2F18056
- วรัญญา แต้มดีม. (2566). สภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพะเยา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]. TDC ThaiLis Digital Collection. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=671402
- วาสนา ทองทวีชัยยศ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- วิจารณ์ พาณิช. (2550). *ผู้บริหารองค์กรจรรยาระดับนักปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ท้องถิ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 1). เซ็นเตอร์ดิสคัฟเวอรี.
- วิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- วินัส ภัคตินรา. (2564). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 15(1), 8-19. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/educloe/article/view/260194>
- ศราวุธ บุญปลอด. (2562). การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนครพนม]. tdc thailis. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=563853

- ศักดิ์ดา พรหมกุล, และ เสาวณี สิริสุขศิลป์. (2565). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*, 16(2), 1-12. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sjss/article/download/249698/173777>
- ศิวานนท์ วงษ์พล. (2560). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา]. tdc thailis. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=531816
- ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์, และ โชษิตา สลักคำ. (2563, 20 มกราคม). การขยายผลโรงเรียนคุณภาพดีในประเทศไทย: บทสำรวจและข้อเสนอเบื้องต้น. Thailand Development Research Institute. <https://tdri.or.th/2020/01/expansion-of-good-quality-schools-in-thailand/>
- ศุภวรรณ การุญญะวีร์. (2565). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปายะ 7 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. tdc thailis. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=662234
- สมศักดิ์ ยางเปือก. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU e-Thesis. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=64421229219
- สาโรช บัวศรี. (2459). *การศึกษาปรัชญาการศึกษา ประชาธิปไตย และจริยธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สุริยาสาส์น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง. (2567a, 14 ตุลาคม). *แผนพัฒนาศึกษา ระยะเวลา 5 ปี*. <https://www.sesasingthong.go.th/?p=2881>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง. (2567b, 16 ธันวาคม). *ระบบบริการข้อมูลภาครัฐ BIG DATA*. <https://sites.google.com/sesasingthong.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2567). *การพัฒนาวิชาชีพครู*. https://elibrary.ksp.or.th/index.php?lvl=cmsspage&pageid=4&id_article=194
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579* (พิมพ์ครั้งที่ 9). บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562, 10 มกราคม). *งานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษา ตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.

<https://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/1687>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553, 10 มกราคม 2568). *คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา*. <https://dongyenpit.ac.th/home/documents/documents-ISO-Book/nited-puttana.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567a, 19 กรกฎาคม). *เกณฑ์การประเมินความพร้อมโรงเรียนคุณภาพ*. ศูนย์ขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล.

<https://eduinno.obec.go.th/schoolgrading/?p=305>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567b, 5 กุมภาพันธ์). *เอกสารการประชุมทางไกล การขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ "1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ"*.

<https://anyflip.com/pqxqz/layb>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567c, 14 ตุลาคม). *โครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ*. <http://www.bopp.go.th/wp-content/uploads/2023/11/สนก.-นำเสนอ-สพท.-1.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567d, 14 ตุลาคม). *สรุปภาพรวมโรงเรียนคุณภาพ*.

<http://www.bopp.go.th/wp-content/uploads/2022/05/สนก.-โรงเรียนคุณภาพ.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด (พิมพ์ครั้งที่ 1)*.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551, 8 มกราคม). *ยุทธศาสตร์ปี 2551-2555*.

http://www4.opdc.go.th/special.php?spc_id=3&content_id=302

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2567). *มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.

<https://www.onesqa.or.th/th/content-view/1168/3558/>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567, 1 พฤศจิกายน). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566 - 2580 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม): การพัฒนาการเรียนรู้*.

<https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=intro>

สิดานันท์ ศรีชมพล. (2564). *แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่ความเป็นเลิศ สังกัด*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย]. TDC ThaiLis Digital Collection. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=627052

- สิริรัตน์ รักพงษ์, และ รัตนา กาญจนพันธุ์. (2565). การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เครือข่ายกรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(9), 333-348. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/255469>
- สุเทพ สุริโยรัตน์โนภาส, กัญกร เอี่ยมพญา, และ นิวัฒน์ น้อยมณี. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างแบบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*, 10(1), 178-187. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PNRU_JHSS/article/view/42145
- สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคุณภาพครูที่ส่งผลต่อ คุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นของศตวรรษที่ 21 [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU e-Thesis. https://gsmsis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=56632233114
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2538). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 8). สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อินทัย สุดวังยาง. (2567, 10 มกราคม 2568). *การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา*. https://nsot.scoutthailand.org/training/_sys/view_pdf.php?file=534_file_1_202407301722350107.pdf&utm_source=chatgpt.com
- อนงค์กาญจน์ ศรีจันทร์. (2563). แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามแนวคิด โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. CUIR at Chulalongkorn University. <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/76775>
- อมรรัตน์ โคตรชมภู. (2560). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้าน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. khoon msu. https://khoon.msu.ac.th/_dir/fulltext/fulltextman/full4/anornrat11204/titlepage.pdf
- อยุทธิ์ คงเซ็น. (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยทักษิณ]. Graduate School Thaksin University. http://oldgrad.tsu.ac.th/UserFiles/1701674181_วิทยานิพนธ์%20ฉบับสมบูรณ์%20นายอยุทธิ์%20คงเซ็น.pdf

- อรัญญา ชนะเพีย. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [ปริญญานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU e-Thesis.
https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=56632233112
- อัญชริกา จันจุฬา, สกล สมจิตต์, และ สุภาพร จันทรศิริ. (2563). การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อสร้างการรับรู้และจดจำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จังหวัดยะลา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. <https://wb.yru.ac.th/bitstream/yrui/5054/1/ดร.อัญชริกา%20จันจุฬา.pdf>
- อัญชลี รัตนพร. (2560). แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมตามหลักสัปปายะ ๗ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. mcu. <http://oldweb.mcu.ac.th/userfiles/file/วิทยานิพนธ์/ปริญญาโท/การบริหารการศึกษา/2560/MCU60021191.pdf>
- อิสเรศ พิพัฒน์มงคลพร. (2542). รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น [ปริญญานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือ

รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรีพร นาคสัมฤทธิ์	ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นางสาวสมฤทัย หาพิพัฒน์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนโพธิ์ทอง “จินดามณี”
นางจิรวัดน์ หลวงวงษ์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพธิ์ทอง “จินดามณี”
นางสาวศิริรัตน์ หวังสะและย์	ครูชำนาญการ โรงเรียนโพธิ์ทอง “จินดามณี”

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย

1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการ บริหารที่ส่งผลต่อการเป็น โรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การแสดงออกของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการ ปฏิบัติงานและการบริหาร จัดการสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพ โดยเน้นการ พัฒนาบุคลากรและการ ดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายและมาตรฐานที่ กำหนดไว้ ประกอบด้วย การ มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การสร้าง แรงจูงใจในการทำงาน และ การบริหารงานตามหลักธรร มาภิบาล	1	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนใน การพัฒนาสถานศึกษา ช่วยให้ ครูทำงานร่วมกันเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	2	ผู้บริหารมีความแข็งแกร่ง และมีความรับผิดชอบในการ ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
	3	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	4	ผู้บริหารมีความสามารถในการ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	5	ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจ ทำให้ครูเต็มใจและทุ่มเทใน การทำงาน เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายอย่างกระตือรือร้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	6	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดี ในการทำงาน ให้กำลังใจ และเป็นกันเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการ บริหารที่ส่งผลต่อการเป็น โรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
	7	ผู้บริหารเสริมแรงจูงใจในการ ทำงานที่เหมาะสม ทำให้ครู เกิดความผูกพันต่อสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	8	ผู้บริหารชื่นชม ยกย่องเชิดชู เกียรติ ส่งเสริมความก้าวหน้า ในวิชาชีพ และเลื่อนขั้น เงินเดือน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	9	ผู้บริหารสามารถบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลอย่าง โปร่งใส	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	10	ผู้บริหารสามารถบริหารงาน โดยยึดหลักการปกครองแบบ ประชาธิปไตย	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
	11	ผู้บริหารมีคุณธรรม และ จริยธรรมในการบริหารงาน	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
	12	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกภาค ส่วนมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจและการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความยุติธรรม มี ประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ หมายถึง การ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	13	สถานศึกษามีการพัฒนาอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัด บริเวณให้น่าอยู่ สวยงาม สะอาด และร่มรื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการ บริหารที่ส่งผลต่อการเป็น โรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
สภาพแวดล้อมในการจัด การเรียนการสอน และ สภาพแวดล้อมทางสังคม และจิตวิทยา	14	สถานศึกษามีการบริหารจัดการ อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ และห้องสมุดให้เพียงพอและ เหมาะสม โดยคำนึงถึง ประโยชน์ใช้สอยอย่างคุ้มค่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	15	สถานศึกษาให้ความสำคัญ กับสุขอนามัยในโรงอาหาร น้ำดื่ม และห้องน้ำให้สะอาด และปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	16	สถานศึกษาจัดระบบดูแล บำรุงรักษาและซ่อมแซม อาคารเรียนอย่างต่อเนื่อง มี ระบบรักษาความปลอดภัยที่ ได้มาตรฐาน อาทิ กล้องวงจรปิด ระบบอัคคีภัย ระบบไฟฟ้า และ การจรรยาบรรณในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	17	สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ตอบสนองต่อความต้องการ และความสามารถของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	18	สถานศึกษาพัฒนาห้องเรียน ให้มีป้ายนิเทศ มุมเสริม ความรู้ และมุมเสริม ประสบการณ์ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการ บริหารที่ส่งผลต่อการเป็น โรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
	19	สถานศึกษาพัฒนาห้องเรียน ให้มีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ที่ทันสมัย เพียงพอ อยู่ใน สภาพใช้ได้ดี และใช้อย่างคุ้มค่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	20	สถานศึกษาส่งเสริมการ เรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่มีการบูร ณาการความรู้ ใช้เทคโนโลยี ในการสืบค้น และการสื่อสาร ที่เหมาะสมทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	21	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ ซักถามและแสดงความคิด เห็นเพื่อพัฒนาความคิด สร้างสรรค์ และส่งเสริมการ พัฒนาศักยภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	22	ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ เชิงบวก ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในการเรียนและการใช้ชีวิต ประจำวัน	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
	23	ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	24	นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกัน รักและสามัคคี ไม่มี การกลั่นแกล้งภายใน สถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อความคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการ บริหารที่ส่งผลต่อการเป็น โรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
	25	สถานศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน เปิดโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การพัฒนาสมรรถนะและวิชาชีพครู ครูพัฒนาทักษะและความรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง ผ่านการฝึกอบรม การใช้เทคโนโลยี การปรับปรุงวิธีการสอน และการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ครูสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	26	ครูวางแผนการพัฒนาตนเอง และดำเนินการพัฒนาตนเองตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	27	ครูเข้าอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพ เพื่อให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความคิดเชิงบวก และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	28	ครูฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงวิธีการสอน พัฒนาตนเอง และตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	29	ครูยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมและสร้างคุณศรัทธาในวิชาชีพครู	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	30	ครูพัฒนาบุคลิกภาพในการสอนให้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการ บริหารที่ส่งผลต่อการเป็น โรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
	31	ครูเข้าร่วมอบรม สัมมนาทาง วิชาการ เพื่อให้ได้รับความรู้ และแนวคิดใหม่ ๆ มาพัฒนา ตนเองด้านการจัดการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	32	ครูมีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีและสารสนเทศ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างหลากหลายและเหมาะสม กับเนื้อหา ตอบสนองความ ต้องการของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	33	ครูพัฒนาสื่อการสอนที่มี ประสิทธิภาพ และการพัฒนา สื่อการเรียนการ	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
	34	ครูศึกษาเทคนิควิธีการสอนที่ หลากหลาย เพื่อจัดทำ แผนการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	35	ครูพัฒนาความรู้ในการวัดผล และประเมินผล โดยใช้ เครื่องมือที่เหมาะสม มี ประสิทธิภาพ และสะท้อนผล การพัฒนาของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อความเกี่ยวกับปัจจัยการ บริหารที่ส่งผลต่อการเป็น โรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
	36	ผู้บริหารสร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน ระหว่างครูและบุคลากรใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	37	ครูรับฟังความคิดเห็นของ เพื่อนร่วมงาน และร่วมกัน เลือกแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ งานบรรลุเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	38	ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางวิชาการร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อความคำถามเกี่ยวกับการเป็น โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
องค์ประกอบของการเป็น โรงเรียนคุณภาพ หมายถึง สถานศึกษาสามารถให้ การศึกษาที่มีคุณภาพสูง ส่งผลให้นักเรียนได้รับการ พัฒนาในทุกด้าน ทั้งด้าน วิชาการ ทักษะชีวิต และ คุณลักษณะที่ดี เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับ อนาคต โดยมุ่งเน้นการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ และการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน	1	สถานศึกษามีอาคารเรียน ห้องเรียน สนามกีฬา ห้องน้ำ และโรงอาหาร ที่เพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	2	สถานศึกษามีระบบ สาธารณูปโภคระบบไฟฟ้า ระบบประปา และ ระบบ อินเทอร์เน็ตที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	3	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และสื่อเทคโนโลยี ดิจิทัลในการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	4	สถานศึกษามีสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาที่เอื้อให้เกิดการ เรียนรู้ และมีระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
	5	สถานศึกษามีระบบความ ปลอดภัยระบบกล้องวงจรปิด รั้ว ทางหนีไฟ ที่ได้มาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	6	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือ จากทุกภาคส่วน และสามารถ ตอบสนองความต้องการของ นักเรียน ชุมชน และสังคม	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
	7	ครูมีความรู้ และทักษะการ จัดการเรียนการสอนที่เน้น นักเรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อความคำถามเกี่ยวกับการเป็น โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
	8	ครูมีความสามารถในการสร้าง สื่อนวัตกรรมการสอนที่เป็น ความคิดสร้างสรรค์และ นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มี ประสิทธิภาพสูง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	9	ครูมีความสามารถทางดิจิทัล นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และจัดการเรียนการสอนได้ทุก ที่ทุกเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	10	ครูนำกระบวนการวิจัยในชั้น เรียน มาพัฒนานักเรียน และ นำผลการวิจัยมาใช้ในการ ปรับปรุงการสอนและการ เรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
	11	ครูพัฒนาทักษะความ เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่าง ต่อเนื่องและครอบคลุมทุก มาตรฐาน เป็นแบบอย่างที่ดี และมีความเป็นครูมืออาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	12	ครูมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน ร่วมงาน ได้รับการยอมรับจาก เพื่อนร่วมงาน และผู้บริหาร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	13	สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องหลักสูตรแกนกลาง และท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และ เชื่อมโยงชีวิตจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อความคำถามเกี่ยวกับการเป็น โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
	14	ครูมีการออกแบบและจัดการ เรียนรู้เชิงรุก โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	+1	-1	0.60	ใช้ได้
	15	ครูมีนวัตกรรมในการจัดการ เรียนรู้ที่สามารถสะท้อนทักษะ กระบวนการคิดของนักเรียนได้ อย่างมีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	16	สถานศึกษามีเทคโนโลยีและ สื่อที่เหมาะสม รองรับการใช้ เรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	17	ครูบริหารชั้นเรียนเชิงบวก สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริม ปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	18	ครูประเมินผลการเรียนรู้ของ นักเรียนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วม ของนักเรียน และผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	19	ผู้บริหารติดตามการสอนของ ครูอย่างต่อเนื่อง พร้อมให้ ข้อเสนอแนะและข้อมูล ย้อนกลับที่เป็นประโยชน์	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
	20	นักเรียนมีความสามารถในการ อ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อความถามเกี่ยวกับการเป็น โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
	21	นักเรียนมีความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิด และ แก้ปัญหาได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	22	นักเรียนมีความสามารถในการ สร้างนวัตกรรม มี ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการ สื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	23	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	24	นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของ ผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - Net) ทุกวิชา ผ่านเกณฑ์ระดับ ประเทศ	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
	25	นักเรียนมีค่านิยมที่ดี มีความ ภูมิใจในท้องถิ่น มีสุขภาวะ ทางร่างกาย สุขภาพจิต และ จิตสังคมที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ ที่	ข้อความเกี่ยวกับการเป็น โรงเรียนคุณภาพ	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
	26	นักเรียนได้รับการพัฒนาและ ส่งเสริมทักษะดนตรี กีฬา ศิลปะ และมีผลงานโดดเด่น ได้รับรางวัลระดับสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาค และระดับประเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	27	สถานศึกษามีการดำเนิน โครงการ "1 สถานศึกษา 1 อาชีพ" เพื่อพัฒนานักเรียนให้ มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และ เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระดับปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู และระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง 3) เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 13 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 234 คน

3. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ มีจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งวิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู รูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง รูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผล ในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคล จึงไม่มีผลกระทบต่อบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม หรือโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดอยู่แต่ประการใด

โปรดให้ข้อมูลตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจักเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในเชิงวิชาการและการพัฒนาการบริหารการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวนันทนา เจริญพานิช

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : ให้ท่านตอบคำถามลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ของแต่ละข้อคำถามที่ตรงกับท่านเพียงคำตอบเดียว

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () อายุ 21 - 30 ปี
() อายุ 31 - 40 ปี
() อายุ 41 - 50 ปี
() อายุ 51 - 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

- () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งวิทยฐานะ

- () ครู () ครูชำนาญการ () ครูชำนาญการพิเศษ
() ครูเชี่ยวชาญ () ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () 1 - 5 ปี () 6 - 10 ปี
() 11 - 15 ปี () 16 - 20 ปี
() 20 ปีขึ้นไป

6. ขนาดโรงเรียน

- () ขนาดเล็ก (มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ 1 - 499 คน)
() ขนาดกลาง (มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน)
() ขนาดใหญ่ (มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน)
() ขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย
1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สิงห์บุรี อ่างทอง

คำชี้แจง : รูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ที่ละข้อ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับ
การปฏิบัติของปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัย
การพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียน
คุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ที่ตรง
กับความเป็นจริงมากที่สุด โดยเกณฑ์ในการเลือกคำตอบ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตาม นโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร						
การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน						
1	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาสถานศึกษา ช่วยให้ผู้ ทำงานร่วมกันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน					
2	ผู้บริหารมีความแข็งแกร่ง และมีความรับผิดชอบในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง					
3	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครอง					
4	ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อที่	ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน						
5	ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจทำให้ครูเต็มใจและทุ่มเทในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างกระตือรือร้น					
6	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ให้กำลังใจ และเป็นกันเอง					
7	ผู้บริหารเสริมแรงจูงใจในการทำงานที่เหมาะสม ทำให้ครูเกิดความผูกพันต่อสถานศึกษา					
8	ผู้บริหารชื่นชม ยกย่องเชิดชูเกียรติ ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ และเลื่อนขั้นเงินเดือน					
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล						
9	ผู้บริหารสามารถบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างโปร่งใส					
10	ผู้บริหารสามารถบริหารงานโดยยึดหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย					
11	ผู้บริหารมีคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหารงาน					
12	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้					
ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้						
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ						
13	สถานศึกษามีการพัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัดบริเวณให้น่าอยู่ สวยงาม สะอาด และร่มรื่น					
14	สถานศึกษามีการบริหารจัดการอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ และห้องสมุดให้เพียงพอและเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยอย่างคุ้มค่า					
15	สถานศึกษาให้ความสำคัญกับสุขอนามัยในโรงอาหาร น้ำดื่ม และห้องน้ำให้สะอาดและปลอดภัย					
16	สถานศึกษาจัดระบบดูแลบำรุงรักษาและซ่อมแซมอาคารเรียนอย่างต่อเนื่อง มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน					

ข้อที่	ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตาม นโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	อาทิ กล้องวงจรปิด ระบบอัคคีภัย ระบบไฟฟ้า และการจราจร ภายในสถานศึกษา					
สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน						
17	สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของนักเรียน					
18	สถานศึกษาพัฒนาห้องเรียนให้มีป้ายนิเทศ มุมเสริมความรู้ และมุมเสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย					
19	สถานศึกษาพัฒนาห้องเรียนให้มีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ ทันสมัย เพียงพอ อยู่ในสภาพใช้ได้ และใช้อย่างคุ้มค่า					
20	สถานศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่มีการบูรณาการ ความรู้ ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น และการสื่อสารที่เหมาะสม ทันสมัย					
สภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตวิทยา						
21	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพื่อ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ ของนักเรียน					
22	ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก ช่วยเหลือเกื้อกูลกันใน การเรียนรู้และการใช้ชีวิตประจำวัน					
23	ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
24	นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รักและสามัคคี ไม่มีการ กลั่นแกล้งภายในสถานศึกษา					
25	สถานศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน เปิด โอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้					
ปัจจัยการพัฒนาวิชาชีพครู						
การพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ						
26	ครูวางแผนการพัฒนาตนเอง และดำเนินการพัฒนาตนเอง ตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ					
27	ครูเข้าอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพ เพื่อให้มี คุณธรรมจริยธรรม มีความคิดเชิงบวก และปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดี					

ข้อที่	ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตาม นโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
28	ครูฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยี เพื่อปรับปรุงวิธีการสอน พัฒนาตนเอง และตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ					
29	ครูยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมและสร้างความ ศรัทธาในวิชาชีพครู					
การพัฒนาทักษะการสอน						
30	ครูพัฒนาบุคลิกภาพในการสอนให้เหมาะสมต่อการจัดการ เรียนการสอนที่เน้น ผู้เป็นสำคัญ					
31	ครูเข้าร่วมอบรม สัมมนาทางวิชาการ เพื่อให้ได้รับความรู้ และแนวคิดใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการ สอน					
32	ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและเหมาะสมกับ เนื้อหา ตอบสนองความต้องการของนักเรียน					
33	ครูพัฒนาสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาสื่อการ เรียนการ					
34	ครูศึกษาเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อจัดทำแผนการ เรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning					
35	ครูพัฒนาความรู้ในการวัดผลและประเมินผล โดยใช้เครื่องมือ ที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสะท้อนผลการพัฒนาของ นักเรียน					
การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์						
36	ผู้บริหารสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน ระหว่างครูและบุคลากรในสถานศึกษา					
37	ครูรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน และร่วมกันเลือก แนวทางปฏิบัติ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย					
38	ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน					

**ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ
1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สิงห์บุรี อ่างทอง**

คำชี้แจง : รูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ทีละข้อ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของ
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ที่ตรงกับความเป็น
จริงมากที่สุด โดยเกณฑ์ในการเลือกคำตอบมีดังนี้

- 5 หมายถึง มีการเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการเป็นโรงเรียนคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การเป็นโรงเรียนคุณภาพ						
โครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนการศึกษา						
1	สถานศึกษามีอาคารเรียน ห้องเรียน สนามกีฬา ห้องน้ำ และโรงอาหารที่เพียงพอ					
2	สถานศึกษามีระบบสาธารณูปโภคระบบไฟฟ้า ระบบประปา และ ระบบอินเทอร์เน็ตที่ดี					
3	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน					
4	สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ และมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
5	สถานศึกษามีระบบความปลอดภัยระบบกล้องวงจรปิด รั้วทางหนีไฟ ที่ได้มาตรฐาน					

ข้อที่	การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
6	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม					
คุณภาพครู						
7	ครูมีความรู้ และทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ					
8	ครูมีความสามารถในการสร้างสื่อวัตกรรมการสอนที่เป็นความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพสูง					
9	ครูมีความสามารถทางดิจิทัลนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนได้ทุกที่ทุกเวลา					
10	ครูนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน มาพัฒนานักเรียน และนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน					
11	ครูพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกมาตรฐาน เป็นแบบอย่างที่ดี และมีความเป็นครูมืออาชีพ					
12	ครูมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และผู้บริหาร					
การจัดการเรียนรู้						
13	สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องหลักสูตรแกนกลาง และท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงชีวิตจริง					
14	ครูมีการออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
15	ครูมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถสะท้อนทักษะกระบวนการคิดของนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ					
16	สถานศึกษามีเทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสม รองรับการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ					
17	ครูบริหารชั้นเรียนเชิงบวก สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ					
18	ครูประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน และผู้ปกครอง					

ข้อที่	การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
19	ผู้บริหารติดตามการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง พร้อมให้ข้อเสนอแนะและข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์					
คุณภาพนักเรียน						
20	นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ					
21	นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิด และแก้ปัญหาได้					
22	นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร					
23	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา กำหนด					
24	นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O - Net) ทุกวิชา ผ่านเกณฑ์ระดับ ประเทศ					
25	นักเรียนมีค่านิยมที่ดี มีความภูมิใจในท้องถิ่น มีสุขภาพทางร่างกาย สุขภาพจิต และจิตสังคมที่ดี					
26	นักเรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมทักษะดนตรี กีฬา ศิลปะ และมีผลงานโดดเด่น ได้รับรางวัลระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาค และระดับประเทศ					
27	สถานศึกษามีการดำเนินโครงการ "1 สถานศึกษา 1 อาชีพ" เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดี ต่องานอาชีพ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 12412

ที่ อว 8718.1/52

วันที่ 9 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวนันทนา เรืองพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.มนทิรา จารุเพ็ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรีพร นาคสัมฤทธิ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 094 493 7377

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวนันทนา เรืองพานิช และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/31

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 มกราคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์ทอง “จินตามณี”

เนื่องด้วย นางสาวนันทนา เริงพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติธริวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาวสมฤทัย หาพิพัฒน์ นางจิรวัฒน์ หลวงวงษ์ และ นางสาวศิริรัตน์ หวังสะและย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติเคราะห้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวนันทนา เริงพานิช และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 493 7377

ที่ อว 8718/555

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

21 เมษายน 2568

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

เนื่องด้วย นางสาวนันทนา เรืองพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำใน มนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC-682001

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อ การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง” กับ ครู เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงาน ของท่าน ระหว่างเดือนเมษายน 2568 ถึงเดือนพฤษภาคม 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานใน รายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 493 7377

ภาคผนวก จ

หนังสือรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

AF20-03-03.0
May, 2023

Certificate of Ethical Committee Approval

This is to certify that:

Protocol Title: ADMINISTRATIVE FACTORS AFFECTING QUALITY SCHOOL UNDER THE ONE DISTRICT ONE QUALITY SCHOOL POLICY OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SINGBURI ANGTHONG

Principal investigator: Ms. Nantana Ruengphanich

Institution: Faculty of Education, Srinakharinwirot University

Protocol code: SWUEC-682001

Documents approved:

1. Submission form	version no. 2 date 7 March 2025
2. Full research proposal	version no. 1 date 27 December 2024
3. Participant information sheet and consent form	version no. 2 date 7 March 2025
4. Questionnaire/data collection form	version no. 2 date 7 March 2025
5. Investigator's biography	

have been reviewed and approved by the Human Research Ethics Committee of Srinakharinwirot University based on Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research, along with laws and regulations of Thailand. Thus, the approval for conducting the study is granted.

Date of approval: 25/03/2025

Date of expiration: 24/03/2026

(Associate Professor Sittipong Wattananonsakul, Ph.D.)

Chairman, Social Science and Behavioral Science Research Sub-Committee
of Srinakharinwirot University (Panel 2)

Ethics and Research Standards Devision
Innovation Building Prof. Dr. Saroch Buasri, Floor 17
Srinakharinwirot University, 10110 Thailand
Tel.: +66-26-495000, 17503 Fax: (02) 2042590

AF19-03-03.1
August, 2023

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ชื่อโครงการวิจัย : ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ของ
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวนันทนา เริงพานิช

หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเลขรับรองโครงการวิจัย : SWUEC-682001

รายการเอกสารที่รับรอง :

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณา	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2568
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2567
3. เอกสารข้อมูลและขอความยินยอมสำหรับอาสาสมัคร	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2568
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2568
5. ประวัติผู้วิจัย	

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยยึดหลักเกณฑ์ตาม Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยนี้ได้

วันที่รับรอง : 25 มีนาคม 2568

วันที่หมดอายุ : 24 มีนาคม 2569

(ลงชื่อ).....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนนานทสกุล)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ชุดสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (ชุดที่ 2)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยจริยธรรมและมาตรฐานการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาคารนวัตกรรม ศ.ดร.สาโรช บัวศรี ชั้น 17

โทร. (02) 6495000 ต่อ 17503, 17506 โทรสาร (02) 2042590

ประวัติผู้เขียน

